

ВЕЛИКА СРБИЈА

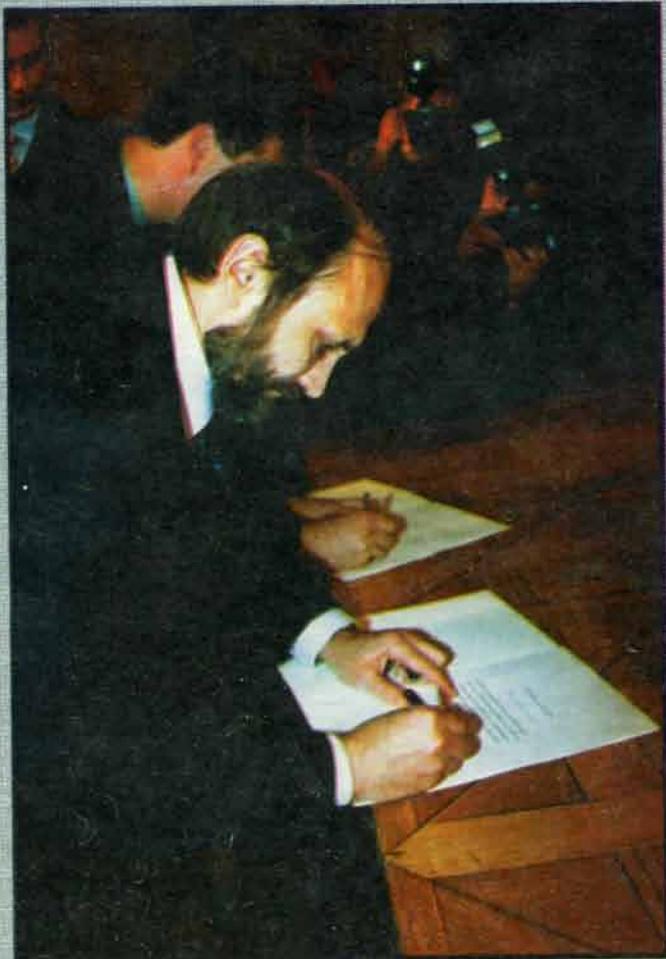

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 3 ДИНАРА

БЕОГРАД, ОКТОБАР 1999. ГОДИНЕ
ГОДИНА Х, БРОЈ 671

**Др НИКОЛА ПОПЛАШЕН
ЛЕГИТИМНИ ПРЕДСЕДНИК
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ОКУПATORИ И КВИСЛИНЗИ НЕ МОГУ МЕЊАТИ ВОЉУ НАРОДА

ПРЕЖИВЕТИ ГОЛГОТУ

Чак и кад се убијају припадници КФОР - а, а имају ту несрећу да говоре језиком који шиптарским злочинцима звучи српски, (бело)светски миротворци, њихови заштитници и покровитељи, спремни су да их оправдају на начин који највише говори о њима самима: "Мислили су да су Срби". Ова вербална браздоплетост Бернара Кушнера, шефа мировне мисије Уједињених нација на Косову и Метохији, поводом убиства бугарског војника из састава КФОР - а, које су починили шиптарски терористи, у ствари је најотвореније признање да су "пацифисти" НАТО, дојучерашњи агресори на српску нејач и градове, ступивши на свету српску груду, у ствари, отворили сезону лова на Србе.

Ову мучну, страшну истину, која би сваког човека планете потресла, ма на ком крају света се дешавала, Срби, нажалост, беспомоћно гледају, везаних руку да било шта предузму. У том саучесничком ћутању, чује се још само глас српских радикала, који отворено оптужују за злочин и геноцид над сопственим народом, у такозваном миру.

Врхунац миротворачке фарсе западњака свакако је срамна епизода са разоружањем та казване ОВК, окончана њеном трансформацијом у Косовски заштитни корпус!

И на другом крају српске земље, у Босни и Херцеговини, фашистичка харанга међународне заједнице против патриотских снага, Српске радикалне и Српске демократске странке, по прима сва обележја отворене диктатуре. Пред српске радикале Републике Српске постављају се немогући ултиматуми, да се одрекну својих највиђенијих функционера, који су на изборима заслужили поверење бирача, док се припадници Српске демократске странке притисцима и уценама сваке врсте "утерују" у колаборацију, табор окупаторских послушника, у исти

тор са озлоглашенима, Милорадом Додиком, Биљаном Плавшић, Живком Радишићем, којима је историја већ пресудила.

Ни такозвана србијанска опозиција, пошто је преко сваке мере одујила с "превратом" и показала се као сувише млада да српски народ уведе у наручени хаос и братуобилаштво, не ужива више милост својих западњачких налогодаваца и господара. Чак и она показује да држи до оно мало преосталог поноса, одбијајући гостопримство Европске уније, по цену дефинитивне пропasti у својој домовини.

С друге стране, економска и социјална беда грађана Југославије, најгласнији је сигнал власти да времена за околиште више нема. На реконструисаној Републичкој и Савезној влади је да озакони радикална, рационална решења, спроведе корените економске и друштвене реформе. Реалност је распуштила све идеолошке и партијске заблуде и извршила власт довела пред свршено чин. Рецепти су познати: убрзање процеса приватизације, либерализација услова тржишног привређивања, пореске олакшице, једном речју, постављање државе на ноге.

Српски радикали активно учествују у политичком животу своје земље, партиципирајући у коалиционој власти и на нивоу Србије и СР Југославије. Трезвено и патриотски реагују на догађаје и евидентну друштвену кризу. Тек када се ствари називају правим именом, као што то чине њихови креативни кадрови, свежи људи у структури власти, способни да на овештале шаблоне утичу изнутра, назиру се путеви који воде у будућност. Овим новим перспективама, за које је куцну час, сведочи и број "Велике Србије" који је пред вама.

Жана Живаљевић

• Основач и издавач: др Војислав Шешель • Главни и одговорни уредник: Синиша Аксентијевић • Заменик главног и одговорног уредника: Душан Весић • Помоћник главног и одговорног уредника: Јасна Олујић • Редакција: Момир Марковић, Наташа Јовановић, Јадранка Шешель, Жана Живаљевић, Огњен Михајловић, Весна Арсић, Коста Димитријевић, Ивана Ђурић, Драгољуб Стаменковић, Вељко Дукић, Александар Вучић, Весна Зобеница, Весна Маринић • Техничко уређење, компјутерски прелом, дизајн и израда колора: Северин Поповић • Фоторепортер: Марко Попашић • Лектор: Зорица Илић • Штампа: НИГП "АБЦ ГРАФИКА" д. д., Влајковацева 8, 11000 Београд • Редакција прима пошту на адресу: "Велика Србија", Трг победе 3, 11080 Земун. • Рукописи се не враћају • Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

УЗ ПОМОЋ ПЕТЕ КОЛОНЕ, МЕЂУНАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА
ПОНИШТИЛА ИЗБОРНУ ВОЉУ НАРОДА

ГДЕ ПРЕДСЕДНИК — ТУ И КАБИНЕТ

Коалиција "Слога", заједно са мусиманским и хрватским посланицима у Народној скупштини Републике Српске, спроводила вишемесечну опструкцију сваког Поплашеновог предлога за мандата-ра. Непосредно пред агресију НАТО на Савезну Републику Југославију, Карлос Вестендорп донео одлуку о смени легално изабраног председника, др Николе Поплашена. Поплашен "крив" што се не одриче Југославије. Додик оптужује председника зато што је "у време агресије НАТО на СР Југославију жељео сукоб са ИФОР-ом"! Одлуку о исељавању председника Републике Српске из кабинета у Банским дворима донела Влада Холбруковање у Босни и Херцеговини – непогода за српство са непредвидивим последицама.

У јесен 1998. године, по четврти пут отако је завршен крвави босански пир, грађани Републике Српске изашли су на биралишта како би указали поверење опима који ће их у наредном мандату заступати у Председништву Босне и Херцеговине, Народној скупштини Републике Српске и на челу српског ентитета. Иако су ово били први избори организовани у режији ОЕБС-а, благовременим указивањем на покушаје мани-

пулација и фалсификата, али и беспрекорном компјутерском контролом резултата, спречени су преступи са тежим последицама, те се може рећи да је спашена аутентична воља народа.

У земљи дубоких раскола, незараслих рана, непревладаних националних мржњи, Срби су се потрудили да компромисом ојачају патриотску опицију, као гарант очувања националног бића и онстанка. Иако су Српска радикална

и Српска демократска странка изашле самостално, са посебним листама за посланичке кандидате, врхунац слоге постигнут је решењем да се за будућег председника Републике Српске кандидује први човек српских радикала, др Никола Поплашен, а за члана Заједничког председништва Босне и Херцеговине Момчило Крајишић.

Иако се збрајање гласова и званично саопштење изборних резултата оте-

Народ разликује суштину од форме: "И када оде у шуму, др Поплашен је председник републике. И када седи под буквом, он је у свом кабинету. Његов кабинет је тамо где је он"

гло унедоглед, због очајничких покушаја тимова ОЕБС-а да вольу народа преиначе не бирајући средства, није се имало кул: највише посланичкима клања у Народној скупштини Републике Српске заузели су представници Српске демократске странке, за српског члана Председништва Б и Х изабран је социјалиста Живко Радишић, а за председника др Никола Поплашен. Да међународној заједници овакав исход избора није био по вољи, показали су већ први потези високог представника, Карлоса Вестендорпа, кога је именовала на ову функцију у Босни и Херцеговини.

Окршај неравноправних

"Пут у пакао попложен добрым намерама", међународна заједница је тасирала већ у предизборној кампањи, скидањем имена најосведоченијих пат-

Босни и Херцеговини, окупатори ове бивше југословенске републике форсирали су на све могуће и немогуће начине, учинући се из петних жила да народ преведу једног преко воле обећањима о силој финасијској помоћи, која следује само миљеницима, намененим којима народ на изборима није узвратио поверење.

Супротно томе, прорадио је инат, патријотска свест о томе да колаборационисте свих боја из редова власти треба заменити људима који су физички опстанак Срба са ових простора изборили српом, оружјем, поштовањем и памећу. Владајућа Српска демократска странка успешно је преборила инсценоване демагошка нападе "чистунице" Биљане Плавшић, од оптужби за корумпацију до подметања наручених ликвидација и чистки високих функционера странке и државе руководству са Па-

много времена да се помири са изборним резултатима, присабере и протоколарно упути честитку изабранiku нарова.

Карлос, међутим, није мировао, морао је да помрачи и скромну свечаност инаугурације легално и легитимно изабраног председника Републике Српске, др Николе Поплашена, уприличену 4. новембра 1998. године у Банском дворицу. Ваљда је и у том свету, који се дели својом назовом демократском традицијом, нешто најформалније да председник странке, чији је кандидат однео победу на изборима, присуствује свечаности проглашења. Зашто Србима не ускратити и то право? И тако је Вестендорп из рапортивног Пандориног арсенала извукao свој нови "адут" – да најуваженијег госта председника Републике, лидера Српске радикалне странке, др Војислава Шешеља, прогласи за "персона нон грата" и "обезбеди" му чак и војну пратњу до границе на Дрини. Човеку који је више времена током грађанској рату у Босни провео уз српске борце на првим линијама фронта, него уз своју породицу!

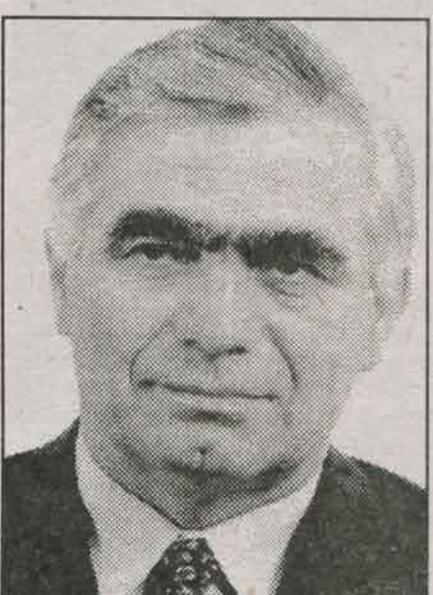
Бања Лука и житељи сних градова у Босни и Херцеговини устали су на ноге, спремни да бране своје достојанство и одупре се несвакидашњем понижењу којима су их туђини и беловетске противе изложили. Али је превладао глас разума. Без жеље да и онако пошу позицију Срба у сопственој држави, Републици Српској, учини тежом и компликованијом, др Шешељ је стишао оправдани револт, артикулисао разбужени гнев патријота и прешао Дрину.

У том осетљивом моменту, када је требало конституисати власт на овим просторима, сваки конфликт могао је бити само повод разудареним и изазивачким расположеним службеницима међународне заједнице да предузму најпрастичније кораке. Председник Српске радикалне странке није желeo да за тако нешто пружи повод, а грађанима Републике Српске, навиклиим на свакојаке недаће, нису ни требала објашњења.

Пета колона за Додика

По конституисању Скупштине, према својим уставним обавезама и надлежностима, председник Поплашен је требало да предложи новог мандатара владе Републике Српске. Све договоре постигнуте на консултацијама са шефовима посланичким група, петоколонашим из коалиције "Слога", кришили су удржани са мусиманским колегама, ученијући на све могуће начине опстанак Милорада Додика на челу извршне власти.

Пулен свих антисрпских снага у Босни и Херцеговини, потномогнут моћи коју је у овим круговима имала бивша председница Републике Српске, Биљана Плавшић, оштро се конфронтирао курсу за који се парод определио на недавним изборима, дајући своје пове-

Патријотска слога: Српска демократска и Српска радикална странка на изборима у Републици Српској кандидовале су за председника др Николу Поплашена, а за члана Заједничког председништва БиХ Момчила Крајинића

ријата са изборних листа, али и медијским фаворизовањем себи угодних кандидата максималном злоупотребом таласа, фреквенција и стубаца под контролом самозване, квислиншке Додикове владе. Тада су са листа посланика из упраја изабраног сазива Народне скупштине Републике Српске, с јалијним образложењем да је у медијској кампањи учествовао и председник српских радикала, др Војислав Шешељ, искључено осморо народних изабраника, укључујући и носиоца изборног списка кандидата Српске радикалне странке, Мијрану Шаниновић.

Истовремено, на неограниченом простору и минутажи себе су промовисали у државним медијима узурпатори власти, који су се на државним функцијама неславно показали, у претходном мандату, али по вољи међународне заједнице и њеног високог представника.

Пету колону у Републици Српској, и међу житељима српског ентитета у

ла. Мрачни рулет двојица Плавшић-Додик народ је врло брзо прозрео, тиме што је председника Републике и Владе називао правим именом и то најјасније изразио гласачким листићима у корист новог патријотског блока, који су оформили српске демократе и српски радикали.

Неуспела провокација

Назови демократска међународна заједница, под чијим су покровитељством и спроведени избори у Босни и Херцеговини и Републици Српској, показала се у правом светлу, када је, макар и куртоазно, требало да честита победнику. Народ, отрежњен крвавим грађанским ратом, искалио се и научио да препозна ко му шта и колико добра може донети, те је убедљивом већином за председника бирао др Николу Поплашена. Високом представнику Карлосу Вестендорпу требало је непристојно

Страни окупатори не би били толико осиони, без ослонца у петој колони:
Милорад Додик, Биљана Плавшић...

рење патриотама и људима неокрњеног угледа и морала.

Међународна заједница је отворено обећавала "мед и млеко", уколико, најврдно, Поплашени попусти и пристане на старог новог мандатара. Међутим, залог народне воље, коју нико изабран није имао кредита да проћерда, био је превисока цена и онако немогућег компромиса. Република Српска је искусила период слатких обећања и лажних најава под Додиком и знала са каквим криминалцим и приљежним сарадником Вашингтона, спремним на расправљају свих српских интереса, има послала, и поучена грешкама, није желела да их понавља.

Вишемесечни покушаји председника Републике да у Народној скупштини обезбеди већинску посланичку подршку за будућег мандатара нису уродили плодом. На послу дикредитације институције првог човека најмаље српске државе забили су редове сви домаћи издајници.

Кобни 5. март

Готово десетмесечни правни вакуум у функционисању највише извршне власти Републике Српске пружио је нову шансу антисрпској алијанси. Такозвани високи представник међународне заједнице користи прилику да у пакету са главним арбитром за Брчко, Робертсом Овеном, 5. марта 1999. године обелодани своју одлуку о смени председника Републике Српске, др Николе Поплашена. Као по договору и оној ствари да "једна несреща никад не долази сама", истога дана је из Вашингтона стигла вест о проглашењу Брчког за Дистрикт.

Нимало случајна подударност! За свега двадесет дана ваздухопловни НАТО алијансе излучиће смртоносне то-

варе на градове у Савезној Републици Југославији.

Док је пажња сваког српског патријота била усмерена на расплет догађаја на Косову и Метохији, према проценама Вестендорпових и Основних газда, указао се прави тренутак за одлуке које би у редовној ситуацији готово сигурно Републику Српску гурнуле у нове амбисе. Позадина разбојничког акта Карлоса Вестендорпа био је оправдан страх од тога да ће др Полашен, у оквиру својих председничких надлежности, пружити пуну подршку матици у одбрани од агресије, иако су се домаћи издајници посторали да, пре примопредаје дужности учине све да их ограниче, превентивне раде. Тако су Биљана Плавшић и Милорад Додик потписали сагласност да се лансирају рампе Војске Републике Српске ставе под контролу ИФОР-а, добро знајући шта се спрема прекодринским сународницима и да тиме ускраћују евентуалну помоћ Савезној Републици Југославији.

Контакт група је, на Вестендорпов захтев, председнику Поплашену ускратали уставну улогу врховног команданта оружаних снага Српске, укључујући и овлашћења да, по свом наխођењу може да смене је унапређује генерале у војском оба ентитета. За тако нешто издејствована је обавезна сагласност команде окупаторског ИФОР-а и високог представника за Босну и Херцеговину!

Међународна заједница је исправно проценила да овакве нагодбе не би могла да оствари са председником Поплашеновог кова. И, кад су већ пали у воду сви "дејтонски" аргументи, а Поплашен у сваком јавном наступу мудро истину постигнути споразум ко своје "вјерују", међународна заједница је на незаконит, хајдучки начин, како и приличи онима којима "снага лежи у то-

пузу, а трагови смрде нечовјештвом", донела одлуку да га једноставно, без никаквог разлога и оправдана, снимише из игре. Анимозитет према победничкој патриотској струји, која је легално дошла на власт на строго контролисаним изборима, кулминирао је на пролеће, 5. марта 1999. године. Срамотна, несувисла одлука о смени легално изабраног председника Републике Српске, др Николе Поплашена, обнародована је истога дана кад и суд Арбитражне комисије, којим је град Брчко проглашен за дистрикт.

Планско руинирање институције председника

Настављајући трагичним путем издаје, на који је током 1997. године загајио актуелни председник, Биљана Плавшић, не презирају ни од услуга ИФОР-а, на потемкиновском послу разарања привреде и економије нејаке државе, која је тек изашла из четврогодишњег рата, истакао се и други, али не мање важан шрафчић извршне власти у Републици Српској, председник Владе, Милорад Додик. Према заповестима својих западњачких налогодаваца сејао је илузије о финансијској помоћи, коју житељи Републике Српске до дана данашњег нису осетили. Ваљда зато што је Додик у народу климаво стајао и што се на њега није могло рачунати ни на краћи ни на дуге стазе, а и зато што Америка тешко држи кесу.

Паклени план међународне заједнице о продубљавању десоба на овом труском тлу, двојац Плавшић-Додик у многоме је успео да реализује. На њиховој страни је била однарођена моћ и сила туђина и окупатора.

Капитални допринос антисрпским снагама пружили су управо ови домаћи издајници погубним чисткама у "сопственим" редовима за туђи интерес, у погрешном времену, сменама у војсци и полицији и, најзад, распуштањем Народне скупштине, чиме је Република Српска практично подељена на источни и западни део.

Рад у корист штете свога народа, Биљана Плавшић, Милорада Додика и Живко Радишића, наставили су посебно после септембарских избора. Српски посланици коалиције "Слога", из редова Српског народног савеза, Сранке независних социјалдемократа и Социјалистичке партије Републике Српске имали су уз себе 16 гласова муслиманских и два хрватских посланика у новом скупштинском сазиву и заједно прогласавали сваки предлог тек изабраног председника за мандатара Владе. Њихов једини играч био је Милорад Додик.

На ову учену, нажалост, мањински патриотски блок српских странака, Српска радикална странка, Српска демократска странка и Српска коалиција за Републику Српску нису никако могли да пристану. Компромис није био могућ чак ни онај када је председник за мандатара предложио члана Додикове Сранке независних социјалдемократа, Бранка Миљуша. Да му политички истомишљеници не би указали поверење,

извели су маневар и искључили га из својих редова, пре него што је пред посланицима Скупштине изложио експозе, а све у функцији слабљења ауторитета председника Републике, како би доказали и показали да др Поплашен није личност која може да сложи Србе.

Смена без аргумента

Из насталих прилика корист је извлачио Додик, развилачени мандат без подршке надлежних инстанција, остајући као самозваниц на функцији председника Владе. Почетком марта, 26 посланика је, према уставним овлашћењима, покренуло иницијативу за Додикову смену, коју су упутили председнику Републике Српске. Др Никола Поплашен је са садржајем овога захтева упознао високог представника за Босну и Херцеговину. "Ваша страст, из мени непознатих разлога, за разарањем Републике Српске и њених институција је необуздана и потпуно неприхватљива за српски народ и све грађанске Републике Српске".

Зар није довољна илустрација да ви, у мојој уставној одлуци да о једном текућем питању тражим мишљење председника Владе и председника Скупштине, налазите довољан разлог за суспензију председника Републике, изабраног на преходним изборима вољом народа" - пише др Поплашен Карлосу Вестендорпу.

Позивајући се на своја овлашћења из Анекса 10 Општег оквирног мировног споразума за Босну и Херцеговину и закључке састанака Савета за примену мира из 1997. и 1998. године, Вестендорп доноси одлуку о смени др Поплашена. У писму упућеном из своје канцеларије у Сарајеву каже, између осталог, и следеће: "Данас је високи представник примио писмо од председника Поплашена у којем он одбија захтев високог

представника у вези његових незаконитих покушаја да разреши председника Владе Републике Српске, Милорада Додика, и његовог одбијања да на положај председника Владе именује кандидата за ког је доказано да има подршку већине у Народној скупштини Републике Српске.

Председник Никола Поплашен је злоупотребио овлашћења положаја председника Републике, игнорисао вољу народа Републике Српске коју изражавају изабрани посланици у Народној скупштини, спречио потпуну примену изборних резултата и стално радио на стварању нестабилности у Републици Српској. Према томе, он је вршио опструкцију примене Општег оквирног мировног споразума".

Отпоран на учене

"Разлози" за смену легално изабраног председника Републике Српске, које измишља Вестендорп, не стоје ни на стакленим ногама. Прво, јасно је из текста писма високог представника да Поплашен није пристао на учену. Уставно је овлашћење председника Републике да према својој политичкој процени предложи мандатара Скупштине, а не да своју надлежност пренести на дрећеном чиновнику, макар га именоваја и међународна заједница. "Амерички човек", Додик, заиста би добио већину гласова посланика, али којих? Из његове кандидатуре стали би муслимани, а за тако нешто председник није добио мандат свога народа који га је бирао на најодговорнију државну функцију. Према томе, јасна је чињеница да др Поплашен није пристао на Вестендорпов ултиматум управо због тога што није игнорисао вољу бирача.

Остале оптужбе, да је наводно спречио потпуну примену изборних резултата и стално радио на стварању неста-

билиости у Републици Српској су из богатог опуса општих места, омиљеног "оружја" послушника свих боја, кад аргументи затаже.

"Само народ који ме је бирао може да ме смени"

Вестендорповој одлуци др Никола Поплашен се жестоко усprotивио, управо из жеље да доследно поштује заклетву дату народу да ће радити у његовом интересу. Интерес грађана Републике Српске је да одржи и сачува своју државу и не призна окупацију. За немарујући правни аспект ове класичне самовоље администратора међународне заједнице за Босну и Херцеговину, према првом представнику Републике Српске испољено је шиканирање коме у светској историји нема равног.

Зато је своју смену др Поплашен и оценио као нелегитимну, недемократску и супротну Дејтонском споразуму. "Могу да прихватим одлазак са функције председника Републике Српске само референдумом на коме би се грађани који су ме избрали изјаснили да ли прихватат моју смену или не" - реаговао је др Никола Поплашен.

Скупштина брани председника

Устава је на ноге сва Република Српска, плани су градови. Бански двори затрпани су писмима подршке, протеста и револтга против невиђене самовоље међународне заједнице. За само два дана сазвана је ванредна седница Народне скупштине Републике Српске у Бања Луци.

Огромном већином гласова посланици су 7. марта усвојили Декларацију о одлуци високог представника за Босну и Херцеговину о разрешењу дужности председника Републике Српске у којој се самовољни, разбојнички акт Карлоса Вестендорпа квалификује као "супротан Уставу Републике Српске, изборним правилима и изборном резултату који је верификовала међународна заједница", и гласањем у Парламенту одбачен као неприхватљив.

Посланици су у дискусији истакли да је државним Уставом прецизирају начин опозива председника и да га може опозвати само онај ко га је изабрао, народ, и то тајним гласањем. Пренебрегавши важећи Устав, усаглашен са Дејтонским споразумом, Карлос Вестендорп негира постојање Републике Српске, оценили су посланици.

Чак ни Анексом 10 Дејтонског споразума, ни одредбама Декларације Савета за примену мира из 1997. и 1998. године, на које се позива високи представник за Босну и Херцеговину, администратору међународне заједнице нису дата овлашћења да поставља или разрешава дужности председнике Републике Српске. При изјашњавању о Вестендорповој неуставној, незаконитој и нелегитимној одлуци у Парламенту Српске, у српском саставу је само шест Додикових независних социјалдемократа било уздржано.

Брчко: у време најцрњих претњи НАТО, Арбитражни суд обелоданио своју антидејтонску одлуку о проглашењу српског града за дистрихт

Незаконита, самовольна одлука високог представника за БиХ изазвала сасвим супротан ефекат: слободарски народ срцем и душом уз свог председника

Патриотизам који боде очи

И председник Поплашен се 7. марта обратио скupštinskom сазиву. Истакао је да је Вестендорпова одлука о његовој смени дошла само четири месеца после инаугурације. За то време др Поплашен је већ обавио бројне контакте са представницима многих земаља, посебно чланаштама Контакт групе, али и са изабраним представницима државних организација, политичких странака, организација и удружења.

"У свему сам се трудио да немам страначки приступ, да се од њега дистанцирам, да заступам интересе Републике Српске, српског народа и свих њених грађана, изричите наглашавам, у складу са Дејтонским мировним споразумом и у складу са Уставом, у складу са законом, међународним стандардима и нормама" - нагласио је у свом обраћању посланицима Народне скupštine др Поплашен.

Председник Републике Српске је истакао да у неким значајнијим сукретима са државницима великих земаља није добио никакве гаранције да ће земља бити поштеђена, подржана у изборном курсу за који се определила већина народа, већ, напротив, неприхватљиве савете да се листишира од матице, наводно због "фашистичког, недемократског режима" бетонским границама на Дрини.

"Режим, ја као председник Републике Српске, у Србији и Југославији нити сам бирао, нити је резултат моје политичке воље, али сасвим извесно нисам изабран да бих кварио односе Републике Српске са било којом земљом, поготово са Србијом и Југославијом" - поновио је са говорнице др Поплашен.

Плашен оно што је говорио душебрижницима, чији је једини циљ разједињено срство.

На примедбе својих неистомишљеника и опонената да криши Устав и законе Републике Српске, председник је посланицима одговорио: "Кључна примедба, као што сте чули, јесте да не признајем демократски став 48 посланика у вези са предлогом мандатара... Лако ћу је прихватити ако 48 посланика има идентичан, или бар приближен став око Републике Српске и њене будућности. Ако се тих 48 посланика потписника сложи шта треба да буде са градом Брчко, да наједем само два примера шта треба да буде са ентитетом Републике Српске у односу на заједничке, односно централне органе, истог тренутка може добити мандат.

Ако је тих 48 посланика сагласно са овом декларацијом, оних потписника, онда је грешка до мене. Ако тих 48 посланика стоји на позицији да не може бити армија заједничка, јер тако каже Дејтонски мировни споразум, не може бити заједничка полиција, него професионална, у складу са Дејтонским мировним споразумом, не могу бити заједнички образовање, информисање, финансије и тако даље, него у складу са Дејтонским мировним споразумом, проблем је до мене..."

Ја могу да прихватим да нисам председник Републике у једном убрзаном поступку који је у складу са Уставом и законом. То значи да ова скupština покреће легални поступак опозива, да се са тим опозивом долази у једну ситуацију у којој се ја легитимише или делегитимише и долазимо до новог председника Републике" - раскринкао

је прави повод неразумне Вестендорповој одлуке др Никола Поплашен.

Сумануте идеје "Слоге"

(Зло)вља народа да устане у одбрану свога права на зрелост и одлучивање исказана је на бројним митингима подршке председнику Поплашену, који су одржани широм Републике Српске. Али и изливима гнева и једа у којима су страдала позила и опрема такозваних мировних снага. Највеће су на разбојнички акт Карлоса Вестендорпа одговорили Пријedorчани, који су се минско - експлозивним направама устремили на базу чешког контингента СФОР-а у Брезичанима. Имали су и рапшта да буду кивни на мировњаке у униформи и под оружјем, на оне који су се сурово обрачунали са њиховим суграђанином, бившим начелником полиције, Симом Дрљачом. А онда је уследила и смена легално изабраног председника!

Позив за наступ на протестним трибинама прихватили су сви државни функционери и страначки лидери, осим Милорада Додика и Биљане Плавшић. Своје наказно, издајничко срце показале врло број у пуном светлу.

Наводно спречен обавезама, на митингу у Бања Луци није се појавио ни председавајући Председништво Босне и Херцеговине, Живко Радишић, чији је телеграм прочитан окупљенима на Тргу Крајине.

Недуго затим, 22. марта, коалиција "Слога" предложиће да у циљу превазилажења настале кризе "изазване нефункционисањем институције председника Републике Српске" место др Николе Поплашена преузме потпредседник Републике, Мирко Шаровић.

Коалицији се увек жури и она са сасланка издаје саопштење у коме изражава неопходност да "што пре треба изабрати нову Владу, која ће Републику Српску извести из постојеће ситуације и обезбедити јој уважавање и простирањето." А то, по мишљењу потписника овог саопштења, председника Српског народног савеза, Биљане Плавшић, Социјалистичке партије Републике Српске, Живка Радишића, и Странке независних социјалдемократа, Милорада Додика, "може бити само Влада која ће уживати политичку и финансијску подршку међународне заједнице. Коалиција "Слога" сматра да је њен предлог да Владу формира господин Милорад Додик као мандатар, најбоља могућност". Овим се, нажалост, зачарани круг ултиматума није затворио.

Ниски послушник високог представника

Почетком августа 1999. године, по истеку мандата, на месту високог представника међународне заједнице Карлоса Вестендорпа је заменио некадашњи аустријски министар спољних послова, специјални изасланик Европске уније за Косово и Метохију и амбасадор Аустрије у Југославији, Волфганг Петрич.

Да ће наставити полушиничку политику свог претходника, Петрич је потврдио својим првим изјавама о признавању Вестендорпове самовољне одлуке о смени легално изабраног председника Републике Српске, др Николе Поплашена.

"Дискретни" искусти дипломата Петрич одлично зна с ким у Босни и Херцеговини има посла и за прљаве издајничке радње ангажовао је пету колону. Тиме ударац јаче боли, јер је Србе окрепнуо против Срба и задовољно трља руке.

Стара Влада Републике Српске наједном, под Петричевим патронатом и са мандатаром, који не ужива ни поверење народа ни скупштинске већине, прераста у главу државе, као да никада није ни било избора, као да народ своје поверије није дао другима. На челу са прокаженим Милорадом Додиком, и на срамоту свег српства, таква, самозвана Влада Републике Српске 7. септембра доноси одлуку да др Николи Поплашenu, легално изабраном председнику, ускрати коришћење кабинета, обезбеђења и возила.

Срамну одлуку је јавности на конференцији за штампу сутрадан саопштио самозвани председник Владе Републике Српске, Милорад Додик, не пропустивши прилику да нагласи да је др Никола Поплашen бивши председник Српске и да његове поступке, после Вестендорпове одлуке о смени окарактерише као "прилог нестабилности".

Онако како то чине људи без морала, издајници сваког интереса рођеног народа, моћни када себи обезбеде "леђа", Милорад Додик списку "грехова" др Николе Поплашена додаје и његову наводну жељу за сукобе са ИФОР-ом, на почетку НАТО бомбардовања Савезне Републике Југославије, коју је оценио као "погубну".

Одлуку извршне власти о деложањи председника Додик проглашава коначном: "Поплашen може доћи у Бански двор само на позив председника Владе", изјавио је 8. септембра самозадовољно први међу српским квислинзима у Републици Српској.

Вето на патриотизам

У прљаву заверу међународне заједнице против српских интереса у Републици Српској, која је по дугорочном плану ових креатора требало да се утопи у концепт унитарне Босне и Херцеговине, укључујући и нови амбасадор Сједињених Америчких Држава у Уједињеним нацијама, Ричард Холброк. Суочен са злобним хутијем народа, да предупреди експлозију и демонстрира силу "светског жанпата", Холброк је затражио да се Српској демократској и Српској радикалној странци у Републици Српској забрани деловање.

Према ономе што је на рачун српских демократа изнео амбасадор САД у УН, лаконска квалификација да је "Српска демократска странка партијарагног злочинца, Радована Карапића", док је, у истом духу, Српска радикална странка "расистичка и фашистичка партија Војислава Шешеља" више је него јасно да је принципово довољног разлога за оштар старт према стожерима патриотизма сувишна категорија у политичким односима моћних према нејакима.

Странке на "тапету" оптужене су за "проповедање етничке мржије и угрожавање самих темеља Дејтонског споразума" и, према суду једног Ричарда Холброка "међународни поредак би требало да распусти те две партије, за шта је Дејтонски споразум овластио високог представника, баш као што су нацисти били стављени ван закона у Немачкој, после Другог светског рата"!

Потомцима нације која је у цивилизацијском току остала ускраћена за историју, силијејство служи као сурогат за право, а све позитивне тековине друштвеног развоја за изругивање. Да знају да одемре речи којима баратју, били би свесни колико, у ствари, говорећи о другима, одсликавају себе same.

Савезна Република Југославија никада није признала Хашки суд нити прихватила сарадњу са Трибуналом. Отубина није опрала руке од својих синова који су је крвљу бранили.

Уплашени таоли Хага и народних судова, они који се надају да ће квислиншким заслугама и огрезли у криминалу сачувати своју кожу, не виде да се обруч стеже. Кад се потроши, они су, ма колико корисни били, само Срби, а за њих међународна заједница под управитељством САД и у служби Новог светског поретка, нема милости. Тамо где су гурнути Душан Тадић, Симо Дрљача, Милан Ковачевић, Момир Талић, сутра ће чекати одложену "правду" и Биљана Плавшић и Додик и сви спигони проамеричке сице и интереса у Републици Српској.

Да ли ће образложење чије су то странке, као у случају "ратног злочинца, Радована Карапића" или Војислава Шешеља отворити очи народу који је трампиро готовину за вересију, трпећи најстрашнију издају "зла домаћег"?

Дотле, др Никола Поплашen, председник кога је народ Републике Српске бирао и изабрао, председникује, ма где био - његов кабинет је, како недавно рече лидер српских радикала, др Војислав Шешељ у Београду, не само у Банском дворима, већ и у шуми, и подбуквом, свугде где је Поплашen. Ма шта туђини и издајници прижељкивали, све док је оних који овако мисле, Отубина је ово Србина.

Жана Живаљевић

"Великодушићност" једног квислинга, самозваног мандатара: "Поплашen може доћи у Бански двор само на позив председника Владе". Додик превазишао себе предлогом о забрани рада патриотским снагама Српске демократске и Српске радикалне странке

Други по реду председник Републике Српске, председник кога је, и под изборним условима у организацији ОЕБС-а, убедљивом већином изабрао народ, др Никола Поплашен, користећи својим уставним овлашћењима, оформио је највише саветодавно тело, Сенат, од истакнутих јавних радника и интелектуалаца из свих српских земаља, Србије, Црне Горе и Републике Српске. Овај својеврсни савет мудраца одне- давно броји 40 чланова. Седницама Сената председава председник републике, а сенатори утврђују предлоге од политичке важности за будућност младе државе, које су, даље, обавезни да разматрају посланици Народне скупштине и Влада.

На овај начин, председник Поплашен је активирао све демократске механизме одлучивања, предвиђене највишим државним актом, Уставом Републике Српске. Општепризнати ауторитети из свих области, правници, историчари, људи од пера и дела, патриотске оријентације, бирани у састав Сената, најбољи су гарант да се реалност српског ентитета у Босни и Херцеговини, сагледава критички и са свих аспеката, као и да се

на овај начин налазе најбоља могућа решења свих проблема.

Тако смо са последње седнице Сената Републике Српске, одржане 20. септембра 1999. године у Бијељини, у прилици да се упознајмо са актуелном политичком ситуацијом у свим српским земаљама и у том контексту са положајем најмлађе од њих. Сенатори су указали на нераскидиве везе Србије, Црне Горе и Републике Српске по принципу спојених судова, поставили дијагнозу глобалне антисрпске кампање, жигосали српску неслогу као један од узрока државне кризе и показали пут којим треба ићи да би се ублажиле њене последице.

Посебну пажњу умних глава свег српства завредела су бројна прекорачена надлежности међународне заједнице, заснована на злонамерном тумачењу оних докумената, којима су та иста овлашћења и прописана. Са овог аспекта бачено је ново светло и на ингеренције органа Републике Српске и могућности да се Србите и Харидбе евентуалних политичких потеза на штету српских интереса предупреде и заобиђу.

СЕДНИЦА СЕНТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ОДРЖАНА У БИЈЕЉИНИ 20. СЕПТЕМБРА 1999. ГОДИНЕ

ТАЛАС ТОТАЛИТАРИЗМА ЗАПЉУСКУЈЕ СРПСТВО

Под председавањем председника Републике Српске, др Николе Поплашена, у Бијељини је, 20. септембра, одржан први део седнице Сената Републике Српске, на којој су присутни посланици изнели своја мишљења о актуелној политичкој ситуацији у Републици Српској, а наставак ће се, како је најављено, одржати након даљих консултација и, можда, избора географски повољнијег места за одржавање седнице овог највишег законодавног тела у Републици Српској

Др Никола Поплашен

Отварајући седницу Сената, председник Републике Српске је образложио изостанак једног броја посланика, на-глашавајући да су појединци били објективно спречени да дођу у Бијељину, други су имали раније заказане обавезе где је њихово присуство било нужно, неки су болесни, а према информацији председника Поплашена један број није присустан због различитих дезинформација, притисака и уцене.

"Један број људи је био обавештен, не зnam ни ја каквим каналима, да се данас у Бијељини, припрема нека врста државног удара, односно избора нових органа Републике Српске и њено цепање на два дела. И мени су те информације потпуно нове, а посебно с обзиром на чињеницу да Сенат и нема такве надле- жности, нити такве могућности и, заиста, ради се о шпекулацији која је произ-

вела притиске на неке људе и због тога они данас нису овде", појаснио је на почетку седнице председник Републике Српске, проф. др Никола Поплашен, а потом наставио:

"Ја не бију правно дужи увод већ ми је намера да, пре свега, чујем ваше мишљење о актуелном политичком кризном тренутку у коме се налази Република Српска. Дозволите да у неколико реченица наведем само два главна разлога због којих мислим да је паметно да се чују уверења о том проблему.

Демократски стил рада

Пре свега, живимо у времену у којем је, у ширем смислу, снажно присутан трећи талас тоталитаризма у овом веку и он обележава најважније, не само политичке догађаје, него и најважније економске трендове и односе међу земаљама у свету. Од развоја тих односа не зависи много позиција српских држава,

као и других држава и народа у свету и ми то узимамо ка знању. Донесле разлиично оцењујемо иако о оваквој оцени постоји сагласност свих критички расположених људи.

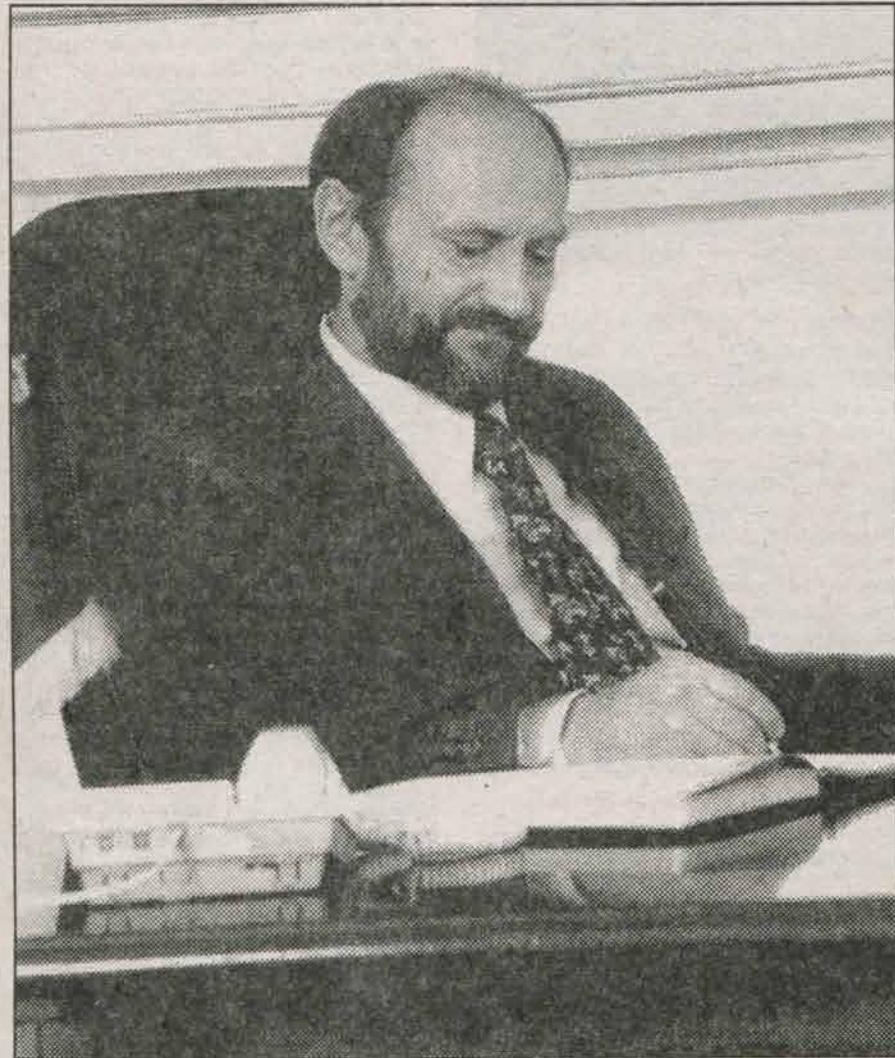
Наш други проблем јесте однос између српских земаља и односи унутар БиХ и Републике Српске. На нашу несрећу, постоји један број људи, па и државних функционера, који прилагођавање овом тоталитарном таласу сматрају решењем за будућност. Кад кажем прилагођавања, не мислим на користан и разуман модел адаптације, него на потпуно утапање у једну политику, и једно понашање са којим нестаје Република Српска.

Ја и моји сарадници смо чинили по-купшаје да се одржи демократски стил рада политичких државних органа у Републици Српској, да се поштују, пре свега, демократске норме које стотинама година важе на овом подручју и у Европи у целини. Исто тако, настојали смо да

на бази ових норми, и одредби Дејтонског мировног споразума, дође до усаглашавања главних политичких снага у Републици Српској, а пре свега парламентарних политичких странака и да се сви проблеми решавају искључиво легалним путем.

Држим да је легитимитет државних органа обезбеђен претходним изборима и да је кричење Дејтонског споразума, резултата претходних избора, чинијница којом одређене политичке партије, пре свега неке парламентарне странке, оспоравају легитимитет претходних

ке Владе. У овом тренутку има преко 150 одлука владе којима она дерогира надлежност Народне скупштине. Стил тога рада постаје још драматичнији у последње време када извршни органи и нонпарламентарни оспоравају одлуке Народне скупштине. Ја само илуструјем примером Брчког, односно изузимањем Брчког из територије Републике Српске и де факто на тај начин рушења Дејтонског споразума и Устава БиХ и Устава Републике Српске, јер смо на тај начин дошли у потпуно нову ситуацију.

Демократија за пример: други председник у историји Републике Српске, др Никола Поплашен, кључне политичке одлуке доноси заједно са најумнијим главама свег српства, а њих поново разматра Народна скупштина

избора и норми које сам поменуо. Због тога смо се нашли при околностима којима су, или оспорене или се оспоравају све главне државне институције Републике Српске.

Политички "Гордијев чвор"

Нећу помињати одлуку високог представника о смени председника Републике, довољно је да то покажем на примеру Народне скупштине као главном законодавном органу Републике Српске. Она се не састаје месецима, не реагује на противуставне и противзаконите одлу-

како је Народна скупштина одбила ту одлуку, она толерише све одлуке Владе којом се то изузимање Брчког сматра непроменивом. Имамо и комичних ситуација као, на пример, ќенерал Миловановић, министар одбране каже да је Врховни савет одбране донео одлуку о повлачењу војске из Брчког иако Врховни савет одбране не може доносити никакве одлуке, а њега не обавезује Народна скупштина Републике Српске која је донела другачију одлуку.

Хоћу да кажем да су уставне и законске норме већ постале карикатура и да се сви аргументи углавном повлаче из

силе и насиљног решавања проблема. Тај чвор је онај којег морамо размрсити и тражити најповољнија решења. Ја сам уверен да је до било каквог корисног решења, које води у будућност тешко доћи насиљем и терором и још увек мислим да је најважније да инсистирамо на легитимним и легалним путевима одбране и очувања Републике Српске и трасирања наше будућности.

Разуме се да постоји стотине других негативних примера, само понеки је позитиван. Стицајем силета околности међународних фактора, које сам већ поменуо, и сплета фактора који произилазе унутар Републике Српске ми имамо ово стање које имамо у Републици Српској и ваља нам дати допринос да се то стање разреши", изложио је председник Републике Српске Никола Поплашен.

Сенатор Владо Стругар:

Подршка државнику и родољубу

На прошлој седници молио сам да будем последњи који не говорити на Сенату, а данас сам ево похитао да говорим први међу члановима Сената.

Хвала вам, на позиву, који сам добио да присуствујем данашњој седници, и посебно хвала на изузетној пажњи. Потписали сте овај позив и он је дошао испод ваше руке, а не са потписом испод "шапирографа". Ви сте прошли пут чули моју реч. Из тога, ја сам вам писао, чини ми се да то писмо, могу сада, ако дозволите да прочитам пред свима, јер ће одредити мој лични став, а можда нешто начелнога има у тим мојим реченицама.

Писмо проф. др Николи Поплашену, председнику Републике Српске, Бањалука, Бањски двор.

"Особито поштовани господине председниче Републике Српске, данас, субота, 6. марта 1999. године, новине објављују на првим страницама да је северноамерички чиновник зван високи представник за БиХ одлучио да вас разреши дужности председника Републике Српске, а ви сте на ту злу одлуку одговорили смело и часно, родољубиво и државнички:

Зла намера непријатеља српства

"Не прихватам да се покорим", рекли сте најамнику који страшно надире да би разорио Републику Српску и њене установе. "Послушају једино вољу народа Републике Српске". Честитам вам господине Поплашен, издржите у постојањи ради родољуба и борите се снагом јунака и предводите народ власну државника. Будете ли сазивали Сенат Републике Српске да се изјасни о злу намери тога непријатеља српства и пружијте им подршку у борби ја ћу доћи на ту седницу иако сам пред Сенатом 4. фебруара 1999. године у Бијељини рекао да

Сенатори су у Бијељини приметили да се Скупштина није састала месецима, док се у међувремену нагомилало више од сто педесет одлука Владе којима се дерогирају њене надлежности

услед старости, имам 77 година, не могу доприносити његовој улози, а сада хоћу својим присуством да на тој седници буде један сенатор више. И, свакако, да будем међу сенаторима који ће потписати изјаву о подршци наших одлука и о нашем раду у својству председника Републике Српске. Находим се, dakle, Сенату Републике Српске да ту словим у попису свих чланова иако немам више способности да бих одговарајуће суделовао у његовом раду. Желим вам успех у свему што предузимате и чините, осимо вас поштујем и најсрдачније поздрављам!

Владо Стругар, у Херцег Новом, субота, 6. марта 1999. године.

Осмог марта у понедељак писмо је пошло из Херцег Новог вама на руке у Бањалуку.

Тоталитаризам и глобализам

Ово што сте малочас рекли чини ми се да је сасвим подударно са овим што сам споменуо у писму или што наглашавам у писму, или предзначајем у писму. Свет је притиснут навалом тоталитаризма, својеврсног, којег данас зову глобализација. Угрожени су многи народи, многе државе, штавише, ми смо Срби особито угрожени.

Нико међу велесилама није српски народ предвидео за савезника, и сарадника и помоћника. Сви су пре рушена оне предратне Југославије казали Србију дужници, на туђим су подручјима. Од нас су захтевани само уступци.

Нажалост, нису имали толико мудrosti и унутарње сабраности да понеки од губитата, вероватних, предупредимо неком вештином, налажењем, мудрошћу и лукавством, штавише. Још нешто што је теже, код нас преовлађује неслога. Свуда у свакој области, у сваком крају ми смо несложни. Ништа битно немамо, чак ни државу ни појам о држави, што је јединствено. Ево, ту је Мо-

мир Војводић, ту је Новица Војиновић који долазе из Црне Горе. Они не вам објаснити како је рецимо неслога у Црној Гори. Ова неслога која је у Србији зnamо, а, такође, и о неслози у Републици Српској.

Ја бих једино рекао да би нам ваљало да сви родољубиви појмимо, спаса нама нема уколико се у нечим битно, одсутно, судбиносно не сагласимо. Све остало нека уређују људи који владају који предводе политичке странке, који решавају то као правници, као економисти итд.

Ово што сте малопре казали веома ми се допала и наравно одговара свему оному што о вами мислим као интелектуалцу и председнику Републике Српске.

Сенатор Гашо Мијановић:

Од Дејтона до "АВНОЈА"

Драго ми је што сам у овом уводном слову схватио да, ипак, треба да поразговарамо овде о неким опасностима које су се надвили над Републиком Српском, у оквиру опште политичке ситуације.

Ја ћу у том смислу да нешто говорим, уз извинење што не могу да се упуштам у расправу о стварима које би могле бити предмет уставног спора, на чијем бирешавању и ја учествовао у функцији у којој се налазим. Зато ћу покушати да укажем на неке опасности за Републику и то, прво, оне које долазе од међународне заједнице и њених званичника задужених за имплементацију Дејтонског споразума. Друго, на оне које долазе од заговорника централизације и унутаризације Босне и Херцеговине под лозинком такозване реинтеграције. И те све ствари који ми само производимо и потхранjuјемо политичким волонтизамом и партијском острвишћем

ношњу на штету конституисане правне државе и владавине права

Прија, опасност. Дејтонски акти садрже доста елемената старатељства. Кад су у првим данима представници међу народне заједнице помињали појам старатељства, они нису могли никако да укопчају, док овде стручњак за енглеско језик није успио да пронађе термин. Онда су схватили шта је то старатељство и друштво народа.

Сада су ти елементи даље, током имплементације, константно развијани и умножавани и интезивирани са тенденцијом фактичког усностављања специфичног система протектората. У то ме је најопаснија да се бројне одредбе споразума тумачењем мијењају и та без учешћа страна уговорница. У теорији права и уговорном праву је познат да уговор могу мењати само они који су га заклучили или потписали.

Ништа до сада није на тај начин промењено у дејтонским документима. Све је промењено мимо страна уговору. На целу свих институција, предвиђених свим анахсима, су странци с знатним бројем чланова. За неке од њих је утврђено да је у одлучивању њиховог гласа одлучујући, а за неке још више да су они коначни ауторитети у тумачењу споразума.

Декларацијама у ревизију

На несрћу, није се стало на томе, је су бројне конференције за примену мита у Лондону, Сингапур, Бону, Луксембургу, Бечу и Мадриду, конституишићи Савет за имплементацију и његов Извршни одбор, као и Контакт групу, та овде су проширили, и ове су појачали уводења и нова овлашћења, нове појмове, нове категорије и решења који дејтонски акти не познају.

Прве евидентне промене су почеле у примени Анекса 3. о изборима. Мандат ОЕБС-а и његове Привремене изборне комисије морао се угасити 15. септембра 1996. године. Он је једнострани продужен, мада се то у неким декларацијама увек говорило на основу сагласности уговорних страна. Продужавају се неколико пута на конференцији у Лондону до краја 1997. године, а онда са повећањем Контакт групе 1997. и конференцијом у Бону, све до образовања Стављене изборне комисије, а, као што знаје већ се припрема закон на основу кога би та изборна комисија била образована. Према томе, можемо још дugo очекивати да ће нам овде изборе организовати странци.

Привремена изборна комисија је донела изборна правила која су мењана безброј пута све до дана избора и у време изборне нутње. Већ уочи општинских избора 1997. године почело је кажњавање кандидата и странака, брисање кандидата са изборних листа, што је у нередним изборима узело великог маха, па је то проширењено и на одузимање мандата већ изабраним одборницима и посланицима, као и распуштање неких општинских скупштина. Тога се после

Бонске конференције, 1997. године, прихватио високи представник не ограничавајући се само на одузимање мандата посланика, већ смењујући бројне носиоце јавних функција све до највиших, као што је председник Републике.

Тумачењем крше норме

Знам сваку реч сваке одредбе из Дејтонског споразума и свих тих докумената које сам поменуо и у сваком случају спора, гледао сам текст на енглеском да ме не превари, и могу да кажем да такво тумачење Дејтонског споразума није могуће.

Ево, шта су као правни основ навели за ове смене. У Анексу 10 пише да ће високи представник олакшати, уколико процени да је потребно, превазилажење свих потешкоћа које настану у вези са цивилном имплементацијом Дејтонског споразума. То је та квалификација "олакшати". Другаје одредба да је он на терену "коначни ауторитет за тумачење" споразума у цивилној имплементацији.

Ја стално понављам, тумачењем се не може мењати норма, правна, уставна ни законска. Не може се мењати, тумачење је нешто сасвим друго. Тумачење може бити екстензивно, али се не може мењати нормама. Е, сад, даље пише и па ово се нарочито позивају, закључак Бонске конференције даје овлаšćење високом представнику да предузме и друге мере које могу укључити акције против лица која држе јавни положај за које он утврди да крше обавезе утврђене Миронним споразумом. Његово спровођење, дакле.

На конференцији у Мадриду се ово потврђује, молим вас да запамтите, укључујући акције против лица, и размислите да ли акција против лица може да обухвати смењивање шефа државе. Мислим да никаквим најекстензивнијим тумачењем ових норми се не може извести такво право. Оваквим сменама избраних носилаца јавних функција потпуно се игнорише документат из Копенхагена из 1990. године.

Реч је о документу другог заседања Конференције о људским димензијама, тадашњег КЕБС-а, у Копенхагену 1990. године, чији је извод приложен Анексу 3 о изборима, као званичан прилог, и под тачком 7. тога документа пише: "Да би се обезбедило да воља народа служи као основ власти, засмље учеснице ће да обезбеде да кандидати који добију нужан број гласова, које закон захтева, буду уведени у дужност и да остану на тој дужности док им не истекне мандат". Нико се на то, као што знаете, не осврће и не обазира.

Форсирање изборног модела

Пошто сам почeo са изборима морам да кажем да, ипак, највећу опасност представља по нас изборни систем. Господин председник је то поменуо на почетку и драго ми је. Представља, у ствари, форсирање једног модела из-

борног система у коме је читава Република једна изборна јединица у коме се примењује чисти систем срезмере без икаквих корективи и поред тога што ово запоставља рурална подручја и мале општине по броју становника, али битне за територијални интегритет и за геостратешке интересе Републике. Поред тога, дакле, а у овом циљу сам ја у Устав предложио и усвојено је да свака општина мора бити заступљена у Скупштини послаником на одређени начин. Не значи баш све до једне, али на одговарајући начин захтева и то сам сматрао да је коректније и то имају многе државе.

Дакле, поред овога, овај систем изразито стимулише формирања мноштва сијуших и маргиналних странака од којих многе не могу да обезбеде цензус да би постале парламентарне. Гласови се расипају, политичко тело се растаче, тако да тај изборни систем, и на њему се заснива партијски систем, отежава и чак онемогућава конституисање стабилне парламентарне већине и стабилне владе и несумњиво погодује рађању и репродуковању парламентарних криза.

Најзад, такође, у вези са изборима, сматрам да Народна скупштина Републике Српске неће никад постати легитимна, нити је сада легитимна све дотле док се једна четвртина посланика бира фантомским гласовима фiktivnih бирача из белог света који се никад неће вратити у Републику Српску. И, друго, све дотле док се грађанима Републике Српске који су избегли из Републике Српске Крајине не призна бирачко право. Одмак да вам кажем овај ће нас проблем очекивати не само у парламентарним изборима, него и у будућим председничким изборима.

Наметање нерегуларних избора

Слободан сам да кажем да после искуства које су међународна мисија и бошњачке политичке структуре, и ја хоћу да користим уставну терминологију и немојте да замерите што не говорим муслманке странке, треба очекивати још нерегуларније изборе због неконтролисаног пристизања гласова из иностранства. Њихови гласови, бошњачки и хрватски, из иностранства ће вероватно убудуће бити одлучујући у избору председника Републике.

Као друго, велику опасност за Републику Српску поменуо сам централизацију и унитаризацију БиХ. По уставним решењима, надлежности институција БиХ нису сувише ни широке ни бројне. Према томе, надлежности ентитета су и бројне и широке, бројније и шире од надлежности федералних јединица у било којој федерацији, јер је уставни статус ентитета знатно јачи од статуса федералних јединица у било којој федерацији у свету.

На то указује посебно и чињеница да само ентитети имају своје оружане снаге, да их БиХ нема, а уз то да се финансирање БиХ врши котигацијама ентитета, олате је јасно колико су овде присути конфедерални елементи. Заговорници унитарне БиХ се са тим не мирије те на разне начине настоје ојачати и проширити државне елементе, функције и овлашћења БиХ на рачун слабљења елемената државности, функција и овлашћења ентитета. Заговорници те концепције, под омилјеном паролом реинтеграције БиХ, нису само партијски и државни функционери, организације и институције, научни и стручни радници из БиХ, из реда Бошњака првенствен

У имплементацији Дејтонског споразума произвoльно су ревидиране многе одредбе: најтрагичније је изузимање Брчког из састава Републике Српске и проглашење за Дистрикт

но, већ неки званичници међународне заједнице, задужени за имплементацију.

Инструмент за могућност за остваривање ове идеје видел је у изменама система поделе надлежности, а правни уставни основ налазе у категорији такозваних допунских надлежности, које предвиђа Устав БиХ, и то четири врсте. Њихови обрађивачи, научници изричito пишу да те допунске надлежности могу и требају да буду златни рудник за ширење и умножавање функција БиХ на штету ентитета. У том циљу се предлажу доношења низа нових закона на нивоу БиХ којима би се регулисали односи који не спадају у надлежности институција БиХ, уз истовремено формирање по том основу бројних ових органа и устава, министарства, завода, агенција, укључујући и успостављање такозваних подручних органа БиХ у ентитетима и за то постоји основ у одредбама о допунским надлежностима.

Некоректна терминологија

Примера ради, настоји се знатно проширити Савет министара и претворити га у Владу, иако за то у Уставу нема никаквог основа. Да се то хтело, он би био назван владом. Добро ми је познато како су редитоване те одредбе у Дејтону. Имао би тај орган наслов у Уставу, као што га имају све владе у свету. То наши копредседавајући, да опрости, не запажају тај елеменат да тај Савет министара нема наслова, него је натрпан са једним поднасловом у оквиру Председништва, а када се томе дода да у Уставу изричito пише да Савет има само два облигаторна министра, онда је доволно аргумента да се брачите да се то не може претворити у владу нити у недоглед ширити број ресора.

Заговорници такозване реинтеграције свесно, упорно и нападно користе некоректну терминологију која у Уставу нема упориште. То се посебно односи на појмове држава и државник. Мало је ко запазио да је појам држава употребљен у Уставу само два пута и то под насловима континуитет и демократска начела. Дакле, на самом почетку у члану 1. под тачком 1. под континуитет се проглашава да Република БиХ под именом Босна и Херцеговина наставља своју правну егзистенцију по међународном праву као држава. Речи су вам да смо шест пута у Дејтону враћали да се стави ово по међународном праву.

Можете осетити зашто смо то ставили. Можете разумети зашто смо инсистирали да то буде само по међународном праву. А, даље се у тачки 2. каже да је она демократска држава, дакле, под насловом демократски принципи, која функционише на принципу владавина права.

И, нема сумње да прва одредба указује на својство државе само по међународном праву у функцији решавања континуитета, а у другој под насловом демократска начела је несумњиво тежиште на демократији, а не на држави.

То је појам демократска држава могао без икакве промене значења смисла бити замењен термином демократска заједница. Даље, у Уставу нема појма државе.

Квази државне институције

Насупрот томе, иако је званични назив ове творевине само БиХ, а њених институција Парламентарна скупштина, Председништво, Уставни суд, свакодневно се упорно лансирају називи као што су државни Устав, држава БиХ, само држава, државно Председништво, државни Парламент, државни уставни суд, Влада БиХ, државне институције, централни, уместо заједнички органи, а у Уставу је само Централна банка и нема никад другог никаквог централног органа, држава и ентитети, државни и ентитетски ниво, државни и ентитетски закон, државно и ентитетско право, надлежности државе и ентитета, све срачунато на то да каже само је БиХ држава,

раним правним политичким поретком и развијање једног накарадног типа партијске државе горег од оног једнопартијског, уместо правне државе и владавине права. Недовољна политичка култура погодује појавама партијске острашћености и прозелитизма са снажним страначким антагонизмима, који онемогућавају међусобну сарадњу или макатолеранцију политичких неистомишљеника.

Парламентарна криза

Уместо рационалног политичког плурализма у коме би било омогућено партијско политичко груписање које би омогућило конституисање солидарне парламентарне већине, па тиме формирање стабилне владе уз постоење конструктивне опозиције на дну је тотална политичка расцепканост са мноштвом политичких странчица са нереалним апетитима, међусобном ис-

Карлос Вестендорп је погађајући копенхагенски документ у коме пише: "Да би се обезбедило да воља народа служи као основ власти, земље учеснице омогућију победницима на изборима да буду уведени у дужност и на њој остану до истека мандата"

а ви не рачунајте на никакво својство државе.

Није у питању само уношење терминологије збрке у категоријални систем уставног уређења, већ једна пристрасна пропаганда којом се жели променити садржина, облик и карактер уређења и то изразито на штету ентитета којима се желе оспорити било какви елементи државности.

Трећу групу опасности по Републику Српску представљају превага политичког вулнтуранизма на објективизи-

ључивошћу и нетolerанцијом, неспримношћу на компромисе и сарадњу у оштем друштвеном интересу државном политичком и националном, и разумљиво је да то мора водити у кризе не само парламента, већ и друштвене и политичке.

Е, сада ћу да кажем и терминологију коју први пут износим. Када је о том реч, ја вам кажем да уставно право не познаје појам председничке кризе у парламентарном систему. Нема председничке кризе у парламентарном систе-

му. То може бити само парламентарна криза, чак да у случају да извесну одговорност за њу сноси одговорност и шеф државе, односно председник Републике. У председничком систему могућа је и таква криза. Завршићу са још две-три напомене.

Говори се о распуштању Скупштине. Ја молим све оне који помисиљају на распуштање и оне који се томе супротстављају да прочитају одлуку Уставног суда из 1997. године о уставности одлуке о распуштању и мислим да ће у њој наћи све потребне одговоре макар на питање када и како се може, а како и када се не може распустити Скупштина. Образложење те одлуке написано је у 30 страница. У њему је садржано оно што је до сада у свету познато као релевантно за то питање и да будем нескроман рећи ћу да је та одлука одмах преведена на енглески и да нико, ама баш нико од правних институција и експерата није критиковала после тога. Ни Венецијанска комисија, ни заменик високог представника за правна питања, ни правна група Комисије за кризе, дакле нико од оних који су пре њеног доношења на Уставни суд вршили врло снажан притисак да се спор друкчије реши.

Устав не познаје реконструкцију

Актуелно је питање такозване реконструкције Владе. Свијало се ово некој страници или не и онима који имају неке аспирације да убаце групу министара јаким да то питање треба скинути са дневног реда. Једноставно се мора скинути јер Устав допушта реконструкцију само за време трајања мандата владе. Јасан је Устав, за време трајање мандата Владе и председник Владе може вршити промену у влади. Садашњија Влада је престао мандат, пре скоро годину дана, и њен председник не може вршити никакву реконструкцију.

Уставна одредба је јасне и недвосмислена и не може се друкчије тумачити. Зато никакве комбинације о пет-шест представника СДС и не знам шта, о којима се говори, по мом уверењу не долази у обзир, треба их се одрећи јер такво именовање министара би било неуставно, што исто важи и за евентуално именовање министара, кандидате из Коалиције за целовиту и демократску БиХ.

Завршићу освртом на једну појаву која је узела великоликог маха и која се може такође сматрати у неуставност, а неуставности имамо колико год хоћете. Проглашавање закона без промулгације, поништавање закона, масовно доношење уредба без законског овлаштења, самосталних уредби, а овде ја јаким нешто и о бројним кадровским променама које подсећају, многи од вас то знају, али ћу ипак објаснити на тако звани спојни систем, некад приметњиван, а одавно напуштен у Америци. Спојни значи плен, пљачка, а на основу тог појма настала је у Америци девиза победнику припада плен. А, то значи победнику на

изборима припада право да без ограничења мене кадрове. Убрзо је схваћено да је критериј партијске припадности и подобности, на основу тог девизе, потпуно потиснут у други план критериј стручности и способности.

Зато је тај систем тамо напуштен и замењен такозваним верити системом, одобиrom кадрова по способности. Чини се да је код нас први спојни систем у пуном облику на делу. Наши службени гласници последњих година дана и више су крати одлукама и решењима Владе о разрешењу и постављању. Када треба променити управљачку гарнитуту у предузећу, болници и другој уставни речепт је врло једноставан ту се употреби и злоупотреби законска и уставна норма која предвиђа проглашавање предузета и установа од интереса за Републику. Влада једноставно проглаши предузеће, болницу или установу од интереса за Републику и аутоматски стиче право именовања управног одбора, а тиме и директора, односно управника. Верујте да је ова појава узела толико маха да се са разних страна људи обраћају и врло оштро негодују.

Сенатор Предраг Лазаревић:

"Протекторат" не може у Савет Европе

Ја бих овога пута покушао да будем кратак, да не улазим у анализе, јер анализа је већ дата, професор Мијановић је као стручњак показао слику стања које нас прати од Дејтоне као данас. Ја спадам у оне који нису правници, али ми је засметало већ кад се појавио други ко-председавајући Савета министара и дигао сам глас против тога и бранио сам правну државу од првог дана. Нажалост, нису хтели да ме послушају, него су

некад ишли преким путем, па зато потпуно подржавам његове ставове.

Но, мени се намешаједно питање, шта нам је чинити у оваквој ситуацији. С обзиром да су многе одлуке које доноси високи представници, дакле, које доноси међународна заједница у Републици Српској у супротности и са њеним законима и са Дејтонским споразумом. Ја мислим да би ми требали да се обратимо у овом тренутку, да је то врло актусло, Савету Европе са питањем да ли БиХ може бити примљена у Савет Европе, уколико није суверена. Односно, да ли се БиХ може сматрати сувереном државом уколико у тој земљи један чиновник Уједињених нација може да се стави, не супра легије као Цезар изнал закона, него супра попули, да се стави изнад народа и изнад бирача.

Дакле, требало би кренути оним путем да људе сударамо са њиховим чиновима у тренуцима када се жели остварити нешто што би требало да афирмише БиХ, као свега два пута поменуту државу. Ја мислим да бисмо морали једноставно покушати да, ја то предлажем већ врло дуго, да вршимо опструкције заједничких органа у свим тренуцима када они покушавају да наметну централизацију. Мислим да бисмо могли питања решили да смо имали снаге, да смо имали истрајности, да смо имали можда чак стрпљења да неке странке у Републици Српској извучемо на чистину пред бирачким телом.

Централизација руши БиХ

О чему се заправо ради? Пишући недавно један текст ја сам покушао да инаугуришем формулу, а наслов текста је "Ко руши БиХ"? Мој одговор је међународна заједница и, да тако кажем, Коалиција за демократску БиХ. Они је руше, јер БиХ, тога су морали бити свесни у Дејтону, може постојати, то је чини-

Влади Републике Српске истекао је мандат пре скоро годину дана; неуставне су све Додикове комбинације о новим портфелима за Српску демократску странку или Коалицију за целовиту и демократску БиХ.

на, само у случају ако ентитети добију свој пуни смисао. Ако ентитети буду државе, а БиХ њихов сервис који обавља одређене међународне послове, комплетна унутрашња управа треба да остане ентитетима и само онда кад се Срби буду осећали и грађанима Савезне Републике Југославије, а Хрвати грађанима Републике Хрватске, БиХ је стабилна. Оног тренутка кад се врши централизација, када се губе те везе које су Дејтоном постављене, у том тренутку руши се БиХ, она је поткојавана и она се једноставно полако топи и нестаје.

Дакле, централизација БиХ обрнуто је пропорционална њеној стабилности. То морамо наметнути онима са којима водимо полемику, онима који неке ствари не разумеју, ја сам имајући контакте са тим људима коначно схватио да ме људи не разумеју шта говорим. Они једноставно не могу да схвате обичну ствар да ми имамо право да извршимо опструкцију заједничких органа у БиХ, уколико се одузимају одређена права ентитету.

Да смо то учинили у тренутку када је изигран Дејтонски споразум у случају Брчког, а ми смо добрим делом за то криви, јер смо прихватили чак политичке преговоре, а морали се држати

права, да смо једноставно у тренутку коначне, ајде да је тако назовем, или у својој консистенти па чак и у терминологији употребљено унутар, не коначне арбитражне одлуке о Брчком, јер тамо пише на једном месту да је он може променити на штету онога које не прихвати. Ако пише да је може променити, онда то није коначна одлука, јер коначна одлука се не може променити и то је контрадикција.

Дакле, то није само правна контрадикција, него контрадикција која залире у суштину, то је антилогична конструкција. Дакле, ми би могли утицати на ту одлуку да смо једноставно истрајали у одлуци која је донесена спонтана и да је члан Председништва БиХ из Републике Српске остао доследан својој изјави која је јединица била спонтана и искрена, да је рекао да се кооперативност показала као погибљења за Републику Српску.

Уставна процедура, а не избори

Одлука у Народној скупштини је донесена да се то не признаје, а затим су настављени преговори. Ја нисам правник, али врло добро знам, ако сам одbio

један принцип, ја не могу прихватити да учествујем у његовој легализацији. Ако учествујем у његовој легализацији, онда га индиректно прихватам.

Иста ситуација је и са одлуком о смени председника Републике. Намеће нам се, по мом мишљењу, нова замка. Прво је био покушај да потпредседник преузме функцију. То би било на малу врату провести одлуку, и то је избегнуто. Сад се помињу нови избори. Да ли треба прихватити нове изборе? Не!

Мислим да странке које бране Републику Српску морају истрајати на томе да се најпре спроведе поступак о изглаждању неповеренja председнику Републике на начин прописан Уставом и осталом законском регулативом. Ако ми прихватимо нове изборе, ми смо самим тим легализовали један нелегалан чин. То је оно што сам већ рекао да не смејмо прихватити, не смејмо суделовати у реализацији нечег.

Грешка свих нас у Републици Српској била је у томе што се нисмо супротставили у тренутку кад је високи представник сменио, односно избрисао са листе господина Чавића, што је избрисао са листе десетине нас пре избора и у току избора. Добро, могу и да схватим, потписали смо некакав споразум да ћemo наступати у изборној трци према пропозицијама које он поставља, па могао нас је избрисати, али да избрише неког кога је већ народ легализовао и изabrao, то је стављање изнад народа и то је једноставно инаугурација протектората.

Дакле, ми морамо сад, ја бих то свео на две тачке, да се супротставимо, у ствари, врло опасној тези да треба расписати изборе за председника Републике. Ми морамо бојкотовати те изборе, одбити те изборе јер то су нелегални избори, а садашњи високи представници покушава да се заклони, не иза одлуке свога претходника, него иза одлуке Скупштине. Пазите, то је "легализована Скупштина", то је његова реченица. Иако Скупштина нема право на то, али ипак, Скупштина је наша.

Опструкција – нужно зло

Дакле, не смејмо прихватити, то је под број један и морали бисмо инсистирати на опструкцији или бар супротстављању у Парламентарној скупштини. У тој Парламентарној скупштини БиХ да се супротставимо свим покушајима централизације БиХ. Свим покушајима стварање кровних, такозваних, закона, дакле, покушаја грађена крова над ентитетима и, што је најважније, треба што пре, ми као Сенат да се обратимо међународној заједници, ово је тренутак, и да поставимо питање може ли та БиХ ући у Савет Европе кад се ради о чистом протекторату, у коме један чиновник може да смени легално изабраног председника једног од ентитета, а БиХ је сложена држава, састављена од два ентитета, дакле од две постојеће државе.

Јер, ентитет значи оно што јесте, оно што постоји. То припада мојој термино-

Волфганг Петрич, чиновник Уједињених нација који се ставио изнад народа и бирача: за протекторат нема места у Савету Европе

логији, а не правној. Чак у енглеским речницима иде тако далеко да се каже, не оно што постоји у односу на другог, него чак оно што постоји по себи, означава ентитет. Ово цитирам из једне америчке енциклопедије. Ако је то заиста значење ентитета, онда је она састављена од две постојеће државе које су направиле заједничку државу БиХ, она је изведена држава, у једној од њих високи представник, дакле, један чиновник мења вољу народа.

Да ли је то суверена држава? Дакле, свету треба поставити то питање. Јер, знате, свет кад се нађе пред таквим зајонаткама тешко на њих може одговорити. Јер, сви ти међународни мениници не би волели да ми ово говоримо у њиховој земљи, јер они не би волели да њихов народ сквати такву демократију коју они извозе. Ти људи би се побојали за себе и ако је ово, како господин председник рече, трећи талас диктатуре у европским државама лвадестог века, онда се бојим да ове промене демократије не воде као оним годинама тридесетих када је постојао правни параван за једно друштво које је било и неправно и недемократско.

Сенатор Славенко Терзић:

"Душевно прерађивање" Републике Српске

Ја сам се са искреном вољом одазвао позиву председника Скупштине и председника Републике Српске да дојем данас у Бијељину, иако сам, разуме се, као и други сенатори имао разне послове, али некако сам осетио у интуицији да је Република Српска у смртој опасности.

Имамо једну озбиљну политичку кризу у Републици Српској, која је, по мом мишљењу, пре свега последица активности међународне заједнице. Делује апсурдано, али је тачно да међународна заједница која је дошла овде са циљем да ствара стабилност, та такозвана међународна заједница је главни фактор нестабилности у југоисточној Европи.

То, наравно, није ништа ново јер, ми имамо послла, председник је то назвао тоталитаризмом, са идеологијом глобалног најдруштва која је усмрена против изворних принципа Европе и европског схватња демократије, права и праведности. Активност такозване међународне заједнице у Републици Српској је, наравно, само један сегмент широког спектра активности које су јасан доказ да се овде не ради, ни о успостављању мира, ни демократије, ни људских права итд, већ да се овде ради о једном бруталном, насиљном успостављању протектората, пре свега над српским народом, а онда и над целом југоисточном Европом.

Активност међународне заједнице мене као историчара подсећа на она стара колонијална времена из 18. и 19. века када су долазили окупациони губе-

Превисока цена политике попуштања: почело је са Драганом Чапићем и српским радикалима, који су, после избора, скинути са списка посланика, а протекторат над Републиком Српском озваничен је арбитражном одлуком за Брчко и о смени председника Попланића

ратори у забачене провинције Азије и Африке и доводили у ред полудивља афричка или азијска племена. Имам утисак да управо тај менталитет и данас стоји у одлукама многих представника такозване међународне заједнице.

Бриљантна правна анализа

Та, такозвана међународна заједница, по мом мишљењу обезвређује, исмејава и карикира све принципе изворне европске либералне демократије. А, политика према Србима, па нарочито према Републици Српској и према Србима из Републике Српске Крајине, на Косову и Метохији и уопште према Србима на Балкану, по мом мишљењу, разоткрила је право лице данашњих војних и политичких елита НАТО и САД.

Професор Миљановић је бриљантно извео једну правну анализу, али, нажалост, имам утисак да се овде не ради уопште ни о каквом сучељавању са људима који поштују право и правне норме. По мом мишљењу, политика међународне заједнице према Републици Српској и према председнику Републике Српске је само један део једног глобалног плана да се српски политички, државни и етнички простор сведе на Шумадију. То значи, треба по сваку цену, не бирајући средства, онемогућити конституисање српске државности на левој обали Дрине.

За остварење тога циља, који, наравно, није постављен први пут, његова генеза иде, можда, негде од почетка 19. века, од оних касних Бечких времена, данас крајем 20. века, употребљена су сва средства. Ми данас, као што знаете, имамо највеће етничко чишћење, у модерној историји Европе у другој половини 19. века, Срба из Републике Српске Крајине, чишћење Срба из БиХ, која је историјски гледано, ја сам историчар,

српска земља. БиХ је всекима, дакле и у 18. и у 19. веку, до негде 70-тих година имала 44 одсто православних Срба. 1865. године, према аустријским пописима, БиХ имала је 47 одсто православних Срба, а да не говорим да је већина муслимана српског етничког порекла, као, наравно, и добар део Хрвата у Херцеговини. О томе говоре чињенице које можемо наћи и у Ватиканским архивима.

Људи лоших намера

Дакле, окупација БиХ 1878. године, чини ми се била је много либералнија и мекија него окупација ових обласи последњих година. Идеолошку основу, желим то да подсетим, политици према Републици Српској и према Србима, можда, најбоље илуструје стан америчког амбасадора Ричарда Холброка, пре неки дан изговорен, у коме Србе упоређује са нацистима и каже, као што је према нацистима било дозвољено употребити сва средства, после 1945. године, дакле, и према Србима је дозвољено употребити сва средства.

Пошто имам утисак да се овде не ради о људима добрих намера, људима који су дошли да било шта помогну, они су дошли да сруше и оно што овде постоји. Шта, рецимо, рећи америчком амбасадору или америчком председнику када Србе пореди са нацистима или да аметички председник Клинтон поводом бомбардовања Србије каже да су Срби изазвали и Први и Други светски рат. Посматрајући судбину Срба, мени као историчару, чини ми се да ми имамо послу са једним величим злочином на нашим народом током целог 20. века, с тим што се тај злочин остварује у три фазе.

Прва фаза, то је био Први светски рат. У Првом светском рату Србија је изгу-

била 43 одсто становништва. БиХ је изгубила огроман број цивилног становништва. Сетите се само логора у Добоју и других логора по БиХ. Према подацима које је изнео Владимир Ђоровић, само у логору у Добоју, у пролеће 1916. године, током једног месеца умрло је 623 дече. Нажалост, Срби су такав народ, који иако са једне стране, човек би ре-

Мислим да је крајни циљ међународне заједнице по питању Републике Српске, постепено тонење државности Републике Српске, њено својење на обичну аутономију под видом такозване реинтеграције. Врхунац је цинизма и лицемерја када међународна заједница разбија све што се може разбити најкривавије, а онда наводно милосрдно врши

јединственог српског народа. То се види по програмима, нарочито историје, српског језика итд., а све под видом мултикултурног, мултистничког итд.

Подршка државотворним снагама

Шта мислим да би требало радити. Под број један сматрам да смо дужни да поштујемо вољу народа изражену на изборима и да смо дужни да поштујемо уставна начела Устава Републике Српске.

Под број два, мислим да смо дужни да дамо подршку легално изабраним органима Републике Српске и председнику Републике Српске, професору др Николи Поплашени.

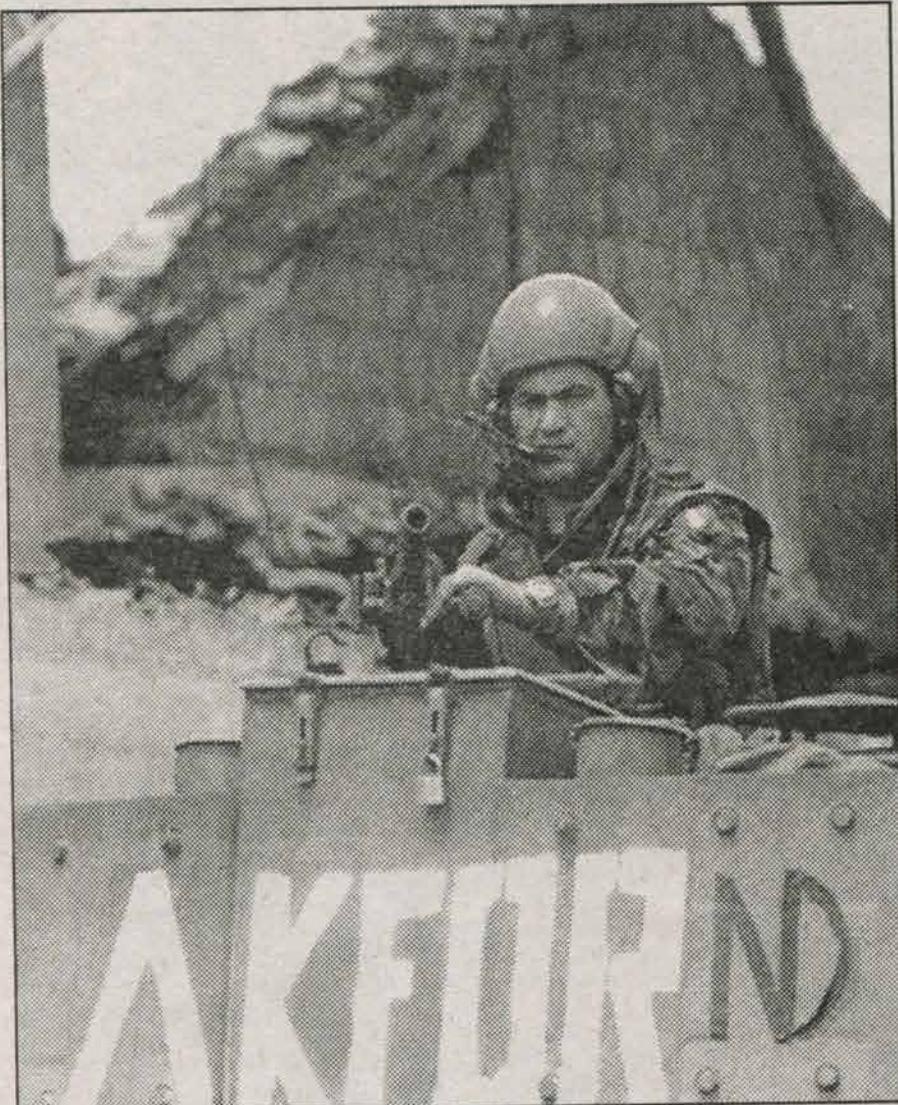
Под три, мислим да треба дамо подршку свим државотворним политичким снагама у Републици Српској и под број четири, делим, такође, мишљење да, можда, није узлудно да се и даље обраћамо Европи и појединим европским установама, јер има људи у Европи, ја сам их срео и у Француској, и у Енглеској, и у Немачкој, који схватају да се овде ради о једном политичком правцу који уништава саму Европу, који жељи Европу да стави под протекторат глобалног надруштва и да има снага у Европи које се и даље залажу да уместо глобалног надруштва Европа буде изграђена као заједница суверених демократских националних држава. Они данас, можда, нису водеће политичке снаге, али мислим да је то идеја која има будућност у Европи.

Сенатор Новица Војишић:

У својој отаџбини - Срби у илегали

Ја бих своје излагање поделио у два дела. Пришао бих овом проблему са једног другог аспекта који је важан, можда најважнији, и друго, рекао бих реч-две о овом стању, неко је прозвао мене и Војводића. Треће, хтео сам да подвучем ову чињеницу која је овде истакнута да је Република Српска у опасности. Ја би као човек са доста година, који много памти и као човек историчар и правник, 40 година предајем историју, рекао да су у питању све три државе Србија, Црна Гора и Република Српска. Ми смо данас овде дошли да разговарамо о овом нашем трећем ентитету, тако да кажем, нашој држави Републици Српској, па ћу ја на ту тему говорити.

Ја захваљујем господину председнику Републике што је овако језгротовито изнео проблем и да се конструтивно разговара о томе, господину Гаши који је изванредно још једанпут нам поновио у чему је Република Српска угрожена конкретно, затим истакао још једну чињеницу да је Република Српска сигурно до те мере угрожена, да уколико се настави овај процес, који, нарочито, у последње време узима мања, није далеко од тога да ће се све ово што је Гашо

СФОР и КФОР у трећем, необјављеном рату против Срба у двадесетом веку: извршиоци политике међународне заједнице, која је само део глобалног плана да се српски политички, државни и етнички простор сведе на Шумадију

као да негују своју историју, са друге стране врло брзо заборављају несрће и геноциде које им други чине.

Необјављени рат Србима

Дошао је Други светски рат. У другом светском рату Срби су изгубили око милион људи. Само Јасеновац је прогутао, ми то ни данас не знајмо, 800.000 људи, а можда и више. И многе друге јаме. И, дошао је овај трећи необјављени рат против Срба. Ми, дакле, имамо послу са једним правим ратом против нашеј народе, ратом који није објављен и ми се морамо тако понашати и морамо се тако организовати и тако разумевати ту ситуацију.

реинтеграцију већ разбијеног.

Дакле, по мом мишљењу реч је о анулирању државности Републике Српске, али, чини ми се, и нешто више од тога. Дозволите ми да направим једну паралелу са окупационим управником БиХ Бенјамином Калајем, који је свој културни и духовни програм после 1878. година називао душевним прерађивањем Босне. То значи један комплетан инжењеринг менталитета и душе народа БиХ. Ја бих рекао да овде сада међународна заједница, такође, ради на "душевном прерађивању" Републике Српске, то јест да путем просвете, културе, образовања и на разне друге начине изгради неки други идентитет тога народа, који не би био део идентитета

говорио и државност, државни савет, државни савет итд., фактички остварити у Босни илити Српска Република бити утопљена у Федерацију, као можда нека споредна аутономија, културна аутономија или тако нешто.

То је реална опасност коју ми морамо на вријеме видjetи и морамо на вријеме предузети, што би љекари рекли, превентивне мјере. Ја би у вези са тим поновио једну своју тезу коју сам у фебруару овде изговорио, а то је тај први и важнији дио мог излагања данас на овом састанку. У Републици Српској око 70 одсто Скупштине Републике Српске су Срби православни. Могу ли ти Срби православни који се налазе у неколико партији, њихове вође, њихови представ-

Рачан је прије дviјe године у Сплиту рекао: "Нека се Туђман не хвали да је његов ХДЗ и он створи данашњу Хрватску државу, ми смо такође учествовали у томе и молим вас нека Туђман не узима право нама јер и ми имамо удјела у "Олуji", "Бљеску" и другим акцијама".

И од непријатеља треба учити. Српски посланици, који су крштени православни, ако се не сложе да у Републици Српској имају макар 51 одсто гласова у Скупштини, у релативно кратком времену ја не желим да овде пророкујем, али знам из историјске праксе да нема заустављања процеса уништавања Републике Српске, било да су ти посланици лично међусобно завађени, било да су лично међусобно амбициозни ко

међусобни споразум. Јер, ми увијек долазимо у позицију да кад муслумани гласају за једнога, тај ће побиједити, ако гласају за другога, побиједиће тај итд. Гашо је овде изложио да ће претендовати на то да гласају да и муслуман овде буде предсједник Републике. Јер, посланици Републике Српске немају у себи те елементе који осећају ту опасност. Наравно, ово је разговор који се у српском народу одвија вјековима, српска слога. Ја не говорим напамет и фразерски и тврдим да има у свакој српској странци у Републици Српској оних људи који хоће да прихвате неке основне националне интересе и на њима се сложе и прихвате их.

Друга ствар коју сам овде хтио да изнесем то је, споменуо је неко, ситуација у Црној Гори. Она је на ивици ноја. Ово каква је ситуација данас у Црној Гори је да су поново страсти до те мјере заоштрене као 1941. године био би масакр. Чак има једна шала или како бих рекао црни хумор у Црној Гори ако би дошло до сукоба међу странкама, Босна би била бања шта би било у Црној Гори. Значи до те мјере су тамо амерички новац, америчка пропаганда, амерички људи који тамо дјелују као и свуда, учинили да смо ми сваки дан, питамо се да ли ће стварно почети поново крвави обрачун у Црној Гори.

Српство је тамо до те мјере анатемисано, ја сам Србин из Херцеговине био сам професор у усташком Мостару и усташком Задру, и у усташком Загребу сам завршио гимназију, никада прије нисам дошао у позицију кад се осјетим до те мјере, као припадник српске националности, угрожен. Ја сам написао у једном раду, сад ће изаји, можете у Југославији говорити да сте Шиптар са поносом, да сте Ром са поносом, муслуман, Хрват, Словенац са поносом, али ако кажете гласно на улици, у кући, на састанку да сте Србин, сви се осварују и гледају на вас као да сте ратни злочинац за којим је одавно расписана међународна потјерица.

Биолошко уништење

Дакле, једноставно, термин Србин па уши, ако кажете да сте Србин добија се утисак да изазivate, врећате, што србјујеш, тако ми је рекао један у Петињу. Нијак ми то нико није рекао ни у Задру, ни у Загребу, иако су тамо много подмуклији. Ево узмимо на примјер неће се српска трагедија, ја је већ дуже вријеме називам трагедија, није ово криза, није ово ни пропадање, ово је српска трагедија која се граничи са биолошким нестаником српског народа, ако нас државни и економски униште, то је уништење биолошко, јер нас неће, кад постанемо национална мањина, већинске нације третирати као што смо ми њих третирали, него ће тражити истребљење, уништење, а у том погледу ће и међународна заједница дјеловати.

Акцент читавог мого говора је захтјев моје, преклинање, тражење споразума, договора и ви имате могућност и при-

Пета колона: којају јаму сопственом народу, остварујући интересе на Балкану

ници, да се договоре о неком како се увјек говори у пракси о неком заједничком националном интересу у коме не може бити ни опозиције ни расправљано, као што раде Хрвати и муслумани. И код њих има и анархије, и сукоба, и краје, и лоповљука, и отгруживања, пошто ми у Подгорици чујемо врло много, у Хрватској хоће да смени Туђмана, али кад је упитању положај Срба у Барањи, све политичке партије у Сабору заузеле су јединствен став – не смије се дозволити Србима да нам они диругују политику насељавања тамо где смо ми држава. Ниједан глас у Сабору није био против.

Хрватски комунисти и усташе

Прије годину дана када су почели да критикују Туђмана, Рачан је, кога и лично познајем, био шеф комуниста а сада социјалдемократа, па су наши лички генерали када су били избори 1990, осам личких генерала је писало личком народу да гласају за Рачана јер је југословенски, замислите, комуниста. Тај исти

ће коју функцију узети, као што сам неко вече слушао три сата Вука Драшковића, који једноставно готово патолошки каже тако дugo док опозиција не схвати да ја треба да будем председник Југoslavije, неће бити среће у тој држави.

Такве вође, вође које мисле да су незамјениви, да само они треба да то буду су узор раздора. Дакле, мој нагласак је може ли у Републици Српској 70 одсто посланика српске националности и српске вјере православне барем 60 одсто њих у кључним питањима, о изборима, о разним намештањима међународне заједнице која иде на легализовање, разбијање Републике Српске сви то знају и могу да се споразумеју и да не дозволе, то јест да не гласају за оно што нас уништава као српски народ, а не једну партију. Без тога нема излаза.

Заоштрено страсти у Црној Гори

Ја сам хтио да то нарочито подвучем и да ту треба тражити институције и председника Републике и посланички клубови да траже појас за спасавање

лику, у Црној Гори тога нема, већина посланика је тамо где јесте, већина посланика одлучује потпуно независно од свих предлога. Овдје ви можете створити већину, већину српског ентитета барем на два три питања да се бојкотују избори да се онемогући негирање воле народа и избора српских руководилаца на изборима.

Ако се на два-три питања српски посланици у парламенту споразумију, будите сигури, Американци ће се зауставити. Они не тражију други излаз и другу могућност. Они иду сада и газе стопроцентно јер нема заустављања. Њима дио наших посланика потпуно завршила посао.

Шта год они траже и предложе ови једноставно прихватују здраво за готово и Американцима не треба да се компромитују. Ако тај дио, та критичка маса наших људи схвати да копа и себи јаму, без обзира што је тренутно фаворит амерички у парламенту или влади, да и њега или његове дјеце неће бити за десет петнаест година, његовог ентитета и нације. Јер, ово не иде на рушење поједињих људи и поједињих руководилаца већ на рушење српске нације, српске државе, српског народа.

Сенатор Гојко Ђоко:

Унутрашње повезивање српског народа

Има тренутака кад човек просто осети, крене му негде из стомака да је најбоље стиснути зубе као клешта, и своју муку задржати унутра у властитој мешини. Бојим се да и данас овде нема неких људи управо зато што мисле овако. Ако отворите уста ма шта рекли испадне, мора дакле испasti да се определите за ову или ону страну стола, или за једну а против друге половине властитог народа.

Има доста људи, а и ја њима припадам који то не желе. Улогу овог Сената ја сам од почетка заправо и замисљао као скуп мудрих глава, опростите, ево нес攻克но је што и сам кажем јер припадам групи, која би могла да у таквим тренуцима да укаже на нека решења.

Да би то Сенат могао, овакви саставици би морали нешто друкчије да изгледају. Морао би да у овој дворани седи потпунији састав, морала би да ту буде и, како се каже, друга страна. Ево, видите ја сам дошао, усудио сам се да отворим уста и одмах сам погрешио, јер сам рекао да би ту требало да буде и друга страна то значи да је овде једна страна и ја признајем да ја припадам тој страни зато сам и дошао овде. Прво да кажем да не прихватам одлуку онога ко је сменио председника Републике Српске и против одлуке српске владе и Скупштине Републике Српске која је на неки начин ову, усуђујем се рећи, незакониту одлуку осланјајући се на мишљење стручника за право и Устав, на неки начин утешавајући.

Испада да нас прати онај фатални синдром да ми Срби не можемо без забнице и главом у њој, већ два века, кад год ко насрне на највишнују главу нађе се Србин или нађу се Срби који им му придрже и хитрају да ту главу смакну, дословно и симболички. Изражавајући своју подршку и име неких других људи сенатора који нису овде ја, пре свега, жељим да подржавам председника Републике, који је за мене ознака суверенитета, прва ознака суверенитета Републике Српске, оноликог коликог смо могли исподавати и у рату и у том несрећном Дејтонском споразуму.

Пословична српска неслога

Ако бих ишао даље па покушао да укажем на нека решења, мала је овде било доста вљањих предлога, опет се бојим да ћу погрешити између осталог зато што ми недостаје довољан број информација. Ми у Београду не можемо да гледамо, бар ја не могу, телевизију Републике Српске ни једну ни другу, какве су да су, не стижу до нас ни та друга средства информисања, нисмо у прилици да их пратимо, а богами не знамо ни онај ситан вез којиично иде око тих највиших државних институција. Зато сам малопре нагласио да би било добро да овде седе и председник Владе и наш члан у Председништву и вође парламентарних политичких странака, онда би можда било изгледа да се барем око нечег, оних неколико питања о којима је овде било говора, договоримо и споразумemo.

Пословична је наша српска неслога. Ајмо рећи да је томе допринела и та одлука нашег националног карактера, за који и други знају, али зар није данас јасно сваком Србима да је заправо инсистирање на тој неслози подршка заправо једној политици која долази из неког центра са стране, од неког другог режисера. И наше неслоге данас су у великој мери режирane из тог центра, и у Срби-

ји, и у Црној Гори и у Републици Српској.

Председник Поплашen је овде као је споменуо некакву тенденцију ка једном будућем систему, некој врсти глобалног тоталитаризма, заправо помогао ми да асоцирам на то да је све заједно, ова врста демократије коју ми упражњавамо у све три државе српске, нека врста позоришта, а да режисер обавља свој посао.

Ако бих ишта могао сугеријати, то је да прихватимо ситуацију као такву, да то прихватимо као позориште, па да се онда и ми играмо, да унесемо тај лудистички елемент заправо у наш политички живот. Наравно, да ми на најесену неправду одмах одговоримо својом српском тврdom главом, па ако хоћете и инатом. Стискамо песницу, па кажемо се, не дамо. И о томе би требало размислити, када нас та стиснута песница води.

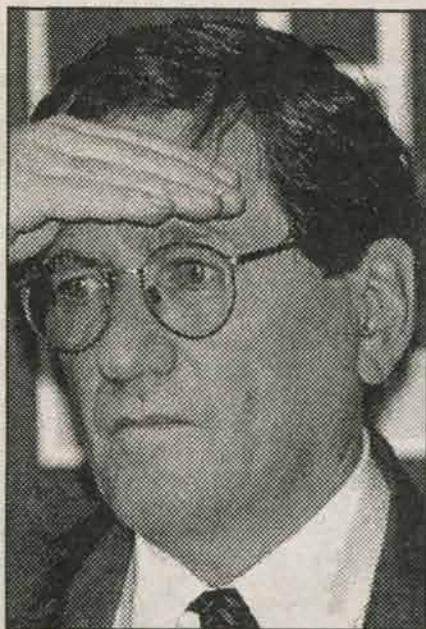
Инсистирање на легалитету

Отуда бих се усудио да изнесем једно мишљење које је унеколико различито одоног што сам ја чуо. Ми морамо инсистирати на легалитету. Чули смо како све то сре стоји овде од професора Мијановића, који је за то доиста врхунски стручњак, а и професор Чавошки је објавио недавно једну књигу о изневривању дејтонског споразума. Из овог излагања сте могли закључити и кад се прочита та књига, ви се уверавате како се на један врло перфидан начин уводи једна терминологија која је као нека врста беочуга, термин за термином, знајте, од једне конференције од Синтре до Лондона, од Синтре не знам до којег састанка и како се стално уводи по један нови термин и прецизира се оно што је пре тога било прилично неодређено тако да се успоставља један ланац који се све више стеже око нашег врата и око суверенитета Републике Српске.

Нема сумње да би неко желeo да утопи Републику Српску и да направи

Свет ће се једном застидети своје "правде": судије Хашког трибунала умориле су и без пресуде већ седморо Срба

Холбрук, Олбрајт, Мило: стратези српске несреће се више не крију, већ јавно хвале својим (не)делима

државу БиХ. Али, добро би било да Срби у Републици Српској схвате да не треба у томе да им помажу, а мени се чини на последње наредбе, ја бих рекао, јер то су уредбе, одлуке наше владе и наше Скупштине које на неки начин долазе и уређују политички живот у Републици Српској као што је некада комитет радио својим наредбама.

Ми као да се трудимо да им помогнемо у томе, иако друга страна, пре свега Хрвати, свим силама хоће да се изборе управо супротно за свој ентитет и разграде оно што је на неки начин направљено. Стога бих ја, кад смо у ситуацији на неки начин да губимо игру, определио се за другу стратегију. Ја бих компликовао игру, јер ако будемо вукли логичке потезе један за другим, знате, а на губитку смо, ми ћемо на крају изгубити. Кад мислим на компликовање игре, онда бих се определио за одбрану легитимитета, а одбрана легитимитета, по мом мишљењу, је најбоља и најуспешнија још увек на каквим таквим изборима, наравно под условима ако је изборни закон иколико прихватљив.

Мудра политика

Ја сам уверен да смо ми у ситуацији под точком, али да тај точак велики нема намеру да се заустави ту над нама. Он је ту тренутно и ја мислим да он иде даље, ми морамо само претећи, издржати. И стога се ја не бих инатио, него бих поразмислио о томе да ли можда ту мрвицу легалитета и легитимитета можемо бранити изборима и можда би се залагао за што чешће изборе. Што чешће редовне и ванредне изборе. Нисам сигуран да ће они то прихватити, али ја бих се за то залагао. Шта нам друго преостаје ако за годину дана ми нисмо кадри да изаберемо нову владу. Логично би било да просто неко каже ајмо поново на изборе не за годину дана него за шест

месеци или за три месеца. Како је то већ прецизирano Уставом, не знам.

Нисам велики стручњак за ову област, али просто ми се чини да је то један од путева где би у том мешању карата можда ми могли нешто добити. А, у међувремену, ако можемо те међусобне омразе и те оштре ивице на неки начин да брусимо, да се не сукобљавамо, да не продубљујемо јазове који нас деле и да не видамо зидове тамо где их нема. Ми смо могли још предосетити пре годину две да се око Брчког спрема нешто управо овакако као што смо и дочекали.

Требало се можда мало друкчије припремати за ту битку или тражити решење како се и то зло може премостити, а оно се може премостити само на овај начин који сам малопре поменуо, а то је тражење пута да се истраје, да се издржи, а то можемо унутрашњим повезивањем српског народа. И свим силама на томе би требало инсистирати да објединимо или да уједначимо што се у сва три дела српског народа, то више не називам државама, у Црној Гори, Србији и Републици Српској изјадначи што се изједначити може. Дакле, све да просто ослободимо једну запретану енергију коју смо, нека ми историчари помогну, имали чак у време Аустро-угарске. Да ослободимо ту стваралачку енергију народу, па да каже, они нам не дају, али ми нешто правимо исто.

Политички привиди

Наши школи ће бити иста, наши институти ће бити исти, наше академије ће бити исте, наши парламенти ће бити исти, колико могу бити исти. Дакле, да пробамо све уједначити. Мислим да је то једини пут који нас некада може одвести. Не видим да нам рванье с противником на овакав начин може иштад добро донети. То се види и у односима између Србије и Црне Горе, у веома несрећној ситуацији у Србији, а ево видите и у Ре-

публици Српској. То су мање-више спојени судови.

Не може ако је у Србији лоше, не може у Републици Српској бити добро. Може бити само привремено добро, ако вас утеше неким малим парима, па поделе две или три или пет плата, па нам се нешто учине да иде мало боље. Не може ини боље, исто тако и у Црној Гори, то су само привиди. И крајње је време да ту маглу испред властитих очију просто сами склонимо као некакав шлајер који нам пада преко лица.

Овај Сенат би можда могао бити нешто у том смислу да допринесе заједно, наравно, са неким другим институцијама Академијом наука, универзитетима итд. Наравно кад би пронашли неки пут прво да се окупимо у овој дворани па да пробамо да се око нечег договоримо па макар правили и болне компромисе, али да их ми правимо једни према другима. Једни према другима, ту да испрежамо руке, а не да повијамо леђа сваком ко закорачи да нас узјапе. Ево, можда није најприступнија реч, она последња, али ја би са њом и завршио.

**Сенатор
Милivoj Ivanović:**

Отворено поништавање суверенитета

Ја бих хтео да вас подсетим да смо ми од стварања Републике Српске били свесни опасности у коју улазимо. Ми смо са Дејтонским такозваним споразумом, а ја га називам документом, благо речено, или диктатом искреније речено, видели да ту има много опасности које могу да угрозе наш суверенитет, па и државност, али смо још у то време оптимистички гледали на тај докуменат и налазили смо више позитивних него негативних страна и више смо се обраћали на оне позитивне стране, оно што нам

тaj документ даје за право, него на оне замке које тада још можда нису биле откривене, а налазиле се у том документу.

Међутим, ми нисмо очекивали да ће тако брзо доћи до ерозије, до примене драстичних мера са разних страна. У то време смо живели још у уверењу да су наши главни непријатељи Хрвати и муслимани и да са те стране нама прети највећа опасност. Међутим испоставило се да нама највећа опасност прети, или још већа, од међународне заједнице и њене интерпретације, односно њеног патронатског односа према муслиманима и Хрватима и они су једноставно на себе преузели да остваре интересе муслимана и Хрвата, а пре свега муслимана.

Нама је један од тешких удаваца задат неуставним распуштањем Скупштине. Волја народа ни сала није искрено исказана на овим последњим изборима и ти избори су резултат једног инжењеринга. Међутим, ја бих хтео да вас подсетим да се ова борба против нашег народа сад налази у критичној фази, али почела је још 1990. и 1991. године, када су две националне заједнице, ако су муслимани то, на овим просторима покупали политичким средствима да савладају српски народ, да га обезглаве, обесправе, кад су доносили одлуке само два народа, не питајући српске представнике ни српски народ. Узмимо одлуку о референдуму и мобилизацији итд.

Пристрасност западних демократа

Кад тим политичким средствима нису успали да нас савладају они су покушали оружаним устанком, оружаним средствима. Ви знате, из њихових публикација се већ зна да су они патриотску лигу, зелене беретке, обучавање хиљаду муслимана у Хрватској и њихово учешће у хрватским оружаним формацијама, почели годину-две пре него што су пушкама, априла месец 1992. године, изашли против нашег народа.

И тај други покушај, оружани, доживео је тежак пораз. Српска војска и српски народ изашао је као победник. Међутим, све више се у међувремену мешала међународна заједница, све више су европски посматрачи претварани у НАТО бомбардере и у трећој фази заједно са муслиманима покушали су да нас униште. Уз покушај међународне заједнице, удружене са Хрватима и муслиманима, јединице за брза дејства НАТО-а, њихове авијације није дао резултат које су непријатељи очекивали.

Четврто је био Хашки трибунал. Упућао се Хашки трибунал и данас су стотине Срба на његовим тајним спиковима и стотине Срба склањају се по Републици Србији, по Југославији, десетина Срба су у затворима, седам Срба су мртви. У затвору су чак и врхови наше војске. Они нису сигурни да ће на тај начин успети да нас савладају и да ће то бити коначан удаџац српском народу овде у БиХ. Кренули су сала да уништавају наш суверенитет свим средствима не обазирући се ни на какве људске норме, правне норме, не обазирући се на јавност, не обазирући се на волју, на расположење, на став народа. Мислим да ни ово неће бити последњи случај, јер очекујем да и сада неће они са нама изаћи на крај.

Флексибилност председника Републике Српске

Шта су решења? Право да вам кажем, ту делим мишљење већине колега сенатора. Ми смо мало информисани, стварно добивамо мало материјала и ја сам увек сматрао да добијемо службене гласнике и штампу да би смо могли да знамо о чему се ради. Ја вас подсећам на својевремено, у ствари, неприметни напад на сенаторе бивше председнице Републике Српске која је рекла да сенатори живе ван Републике Српске и да не разумеју тешкоће које се овде догађају. Већина нас овде је врло често присутна, а уз то, ако гледамо одакле је већина сенатора, баш из Републике Српске. Ту мислим и на свештена лица и није ми јасно што њих нема данас овде.

Ја бих на крају прво подржао све везе и јачао све везе са Србијом и Југославијом. Заиста мислим да је то вододелница, где ће се раздвојити две сличне струје. Видећемо ко је онај за везу са другим. Мислим на муслимане, али мислим и на међународну заједницу и свет, а ко је за везе са Србијом и Југославијом, значи са својим народом. Ту стварно подржавам мишљење и мог пријатеља председника.

Мислим да би нешто требали да кажемо после ове седнице и у том документу да дамо пуну подршку нашем председнику. Не можемо ни помислити да волја једног чиновника, свеједно којег човека из света може да буде већа и значајнија од воље нашег народа. Ја сам сведок у више сусрета и боравака овде и о кореспонденности и флексибилности господина председника, али и то има своје границе. То је она граница кад може да буде угрожена држава и кад може да буде угрожен национални интерес, међутим они баш то желе, ту да се са њима сарађује, а све остало је споредно и беззначајно.

Сенатор Момир Војводић:

Србија велика, Прија Гора висока, Република Српска витешка

Господине председничке Републике Српске, за сада једине националне српске отаџбине! Господо сенатори, наша подршка господину председнику Републике Српске се подразумева, али и њу треба дати, нарочито данас, што гласије речи. Има она изрека у Морачи: Знам ја да ме ти волиш али то ми понекад и речи. Зато бих волио да су данас овде сви сенатори, изузев оних који су бони и у болници.

И моје срце слути ко је дука, био дука па га боли рука и данас га овде као сенатора нема. То сад нећу, то ћу други пут пред светим Савом и светим Петром Цетињским, јер лако је било долијетати на Пале кад су Пале биле наткриљене српским орловима. Волио бих данас, господу сенаторе, да су овде. Све сте рекли, али поставља се питање и док сам сву ноћ из Подгорице Немањине до Бијељине путовао уз српске ријеке и српске планине питао сам се шта ја то могу сада мојом крхкости и рањивости, мојим модрицама да савјетујем храброг Поплашена. Идем ли је то да он мене нешто савјетује, да он мене утјеши или имам ја нешто да му кажем.

Или да неку идеју сад ту кажем. Да се скупе сви српски мозгови на једно чини ми се не би имали нову идеју, а да она већ није згажена, да она није већ бомбардована, да она није издана и додана, да она није потрошена, а зашто зато што се на целу моћи налазе најгоре особе у историји човјечанства. Меморија људског рода не памти такве пртве какве данас драмају великим силама. А, чим велике идеје нису заштићене, немају Душана Силног да то законом утврди, онда су и сви напори интелектуалаца, оних правих, не издајника, измеђара туђину и вазала, крхки и све изгледа да је старо, да је већ потрошено, да је већ чувено иако је можда ћијево ново, што би рекли у Морачи трингново.

Лажи и којештарије

Шта се данас ради у Црној Гори? То се не може испричati. Бомбардовање које је трајало 78 дана, то је било перје, што би рекао мој ћел Глигорије, присвавијању најјрним млатачима идеолошким и медијским како се данас Црна Гора смилају. И сад кад су се људи у Вајкојевићима, у Кучима, на Дурмитору, Ускоцима, Мораче дви, у Пиперима, у Зети, сад, ево, Пастровићи, Бокељи, Вјешанска нахија, све оно живо, има још понеко. У још тим преосталим катунима једини начин да се огласе овако је да се скупе код хубалтара и на некој пољани и да поруче црногорским властодршцима и измеђарима, Бону и Вашингтону, онда се они томе одмах наругају. Лако, па да, племенска свијест, ретроградна свијест. Тога је увече телевизија пуна, а испомажу их несрћеници, режимлије, интелектуалци, повлашћени вазда, разни социологи из културе.

Нема тога у Београду који није назијао бок у социјализму свим што се могло пождрјети, а данас долазе у Подгорицу, пуштају са по два сати, по три сата камере и они кљукају онај народ лажима, измишљају којештарије, препадају како у Београду све се згроми, да се праве погроми на Црногорце, причају како је неједнакост између Црне Горе и Србије, а Црна Гора и Србија једино могу бити једнаке ако су исте у српству, ако су једнаке у српству, то је та права једнакост.

Србија већа, Црна Гора вишта, Република Српска витешкија. Куд ће љешице од те једнакости. Али, причају се сада друге бајке и ја сад прекјуче у Морачи кад сам на сабору казао оном народу забринутом, ојајеном да се Срби не дијеле, то је било одушевљење, то је један глас, то је једноскупни глас као у доба светог Петра Петињског.

И томе су се они опет наругали у својим медијима, јер је нима Шорош компанија направила толико недјељника, толико дневника, толико чуда, а српска страна издана потпуно од њених лидера, опозиционих и позиционих, ако хоћете, остале је без икаквог медијског начина да се обратимо. Немамо

несреће отворено су на дјелу и они више то не крију.

Е, шта сад? Хајде сад заманимо мозговима, измислимо. Опет кажем, имамо ли идеју начин отпора том. Не знам како ћемо ми то сад узети, господи новинари нека раде како год хоће и нека пишу шта год хоће, али ја бих се угледао помало на Израилце. На Израилјеве мученике који се данас тамо боре да опстану у оној арапском свијету, мусиманлука, па све до оног дана докле Срби не би имали институцију која ће кажњавати унутрашњу издају и спољашње ударе, ловиће нас као голубове. То ће ради са Русима, ја сам у једној мојој поруци рекао спаси себе, помози Србима, ој,

Србина који није поплашен. Остали су уз Турке и уз Клинтона.

**Завршила реч
председника Републике
Српске, проф.
др Николе Поплашена:**

Зауставити разарање Републике Српске

Мислим да смо се сагласили са ставом да све што се чини у Републици Српској, пре свега, мислим на државне органе, на парламентарне странке, можемо подвести под заједничку сугестију Сената да се све ради у складу са демократском процедуром, да се обезбеди поштовање закона и институција Републике Српске.

На овај начин није оспорена, уколико долази до кршења Устава и закона, легитимност и легалност могуће одлуче о самораспуштању или о самораспуштању Скупштине. То пре свега због тога што смо се, чини ми се, сложили да Сенат може да предложи посланицима Народне скупштине Републике Српске и посланицима у Парламентарној Скупштини БиХ из Републике Српске да учине све да се заустави ерозија и разарање оних норми које обезбеђују опстанак Републике Српске у складу са Уставом, законом и Дејтонским мирним споразумом.

И, коначно, држим да је постигнута сагласност у инсистирању сенатора који су говорили да се постигне што већи степен јединства између Срба уопште, између Срба у Народној скупштини Републике Српске и између Срба који их представљају људи у различитим државним органима и у Србији, и у Црној Гори, и у Југославији, и у Републици Српској. И, да би тај дијалог, који би требало да води једном здравом компромису, пре свега у заштити кључних националних интереса требао бити продубљен и настављен да би се дошло до одређених резултата.

Ово би могли бити закључци које би ми доставили јавности. Ја сам разумео да је било и још низ предлога које не сматрам лошим. Пре свега мислим на предлог да се обратимо неким институцијама у Европи, па и Савету Европе у погледу изјавања њихових критеријума за пријем поједињих држава у Савет Европе, а пре свега мислим на БиХ с обзиром на отсуство њеног суврениитета.

Такође, било је и низ конкретних предлога што се тиче рада Сената. Они не морају да улазе уопште у закључке, нарочито што се тичу информативног контакта сенатора са Републиком Српском, који је основа темељитијег информисања и политичке упућености у оно што се догађа на овим просторима.

Припремио:
Радован Јовић

Избори у Републици Српској: и када би поново гласао, народ би још убедљивије своје поверење поклонио председнику Поплашену

листа. Имамо неки "Дан", он опет припада једној страници, која није потпуно српска него игра на српским крилима, а она је грађанска. Морамо да одбацимо све заблуде и несреће 20. века и да причамо да нам нема опстанак ако не створимо своју државу у којој ћемо се биолошки и духовно, културно и привредно обновити.

Антисрпска хистерија

Ето, сад прије неки дан, Медлин Олбрајт каже – Србија нема право на унутрашњи суверенитет. То јавно каже, потпуно, нема ту садоколишња. У моменту докле се руши цркве и манастири по Метохији и Косову, док се кљеје нејач, док се држију тајчурлија да газе старије и старице по Приштини, јавно убијање, она поручује заборавић Србију суверенитет, показаћемо ми њима. И нема право, а Холбрук Ричард у својој књизи из времена утиска кад је овје био, за Србе каже народ говијарских убица. Опет се Медлин Олбрајт такмичи са њим и каже зли Срби. Дакле стратеги српске

Русија ако те још има. И, ево, сада што се чека, што су нас чеरчили десет година овде сада су кренули тамо. Срби имају своје Чечене, Руси имају своје Чечене. Наси су арнаути, а сличне сорте.

Да не дужим причу, нико до сада није кажњен, било од измеђара унутрашњих сем што се скupи 10.000 или 15.000 родољуба на тргу Никишића и шта о томе кад неко викне Мило Ђукановић издајник. Зна то свако у Црној Гори да је он смећар од 1993. године злих сила и да он ради на томе да разбије државу да он буде прокуратор. Али, видите невоље, у Србији је он толико популаран тамо око Бинђића и око неких измеђара тамо. Хоће опет да буду прокуратори у Србији Бинђић у Црној Гори Ђукановић, наш Додик, а овје други Додик. Као они то нађу, како брзо регрутују види тога чуда.

Још само ово. Они што су 1703. године били уз владику Данила да очисте Црну Гору од зла, од нестанка, они су и данас за српство и за Републику Српску, и за Николу Поплашена. Чини ми се данас, баш данас, можда, и јединог

ВЕЛИКА СРБИЈА

НАТО ЧЕКА КАЗНА ЗА ЕКОЦИД

Против агресора на СР Југославију поднета тужба Међународном еколошком суду за бесомично уништавање планете. Коалициони партнери нису дозволили српским радикалима да изађу из Владе народног јединства. После реконструкције, залагање за реформски курс подразумева изумирање партијске државе и убрзани процес приватизације

Водитељ: Поштовани слушаоци, ви сте и даље на таласима радио Сомбора. У наредних 60 минута ваш и наш гост биће републички министар за заштиту животне средине, др Бранислав Блажић. На почетку, поздрављам нашег госта и желим му да се лепо осећа у нашем граду.

Блажић: Добар дан, и хвала вам.

Србија прошла без радијације

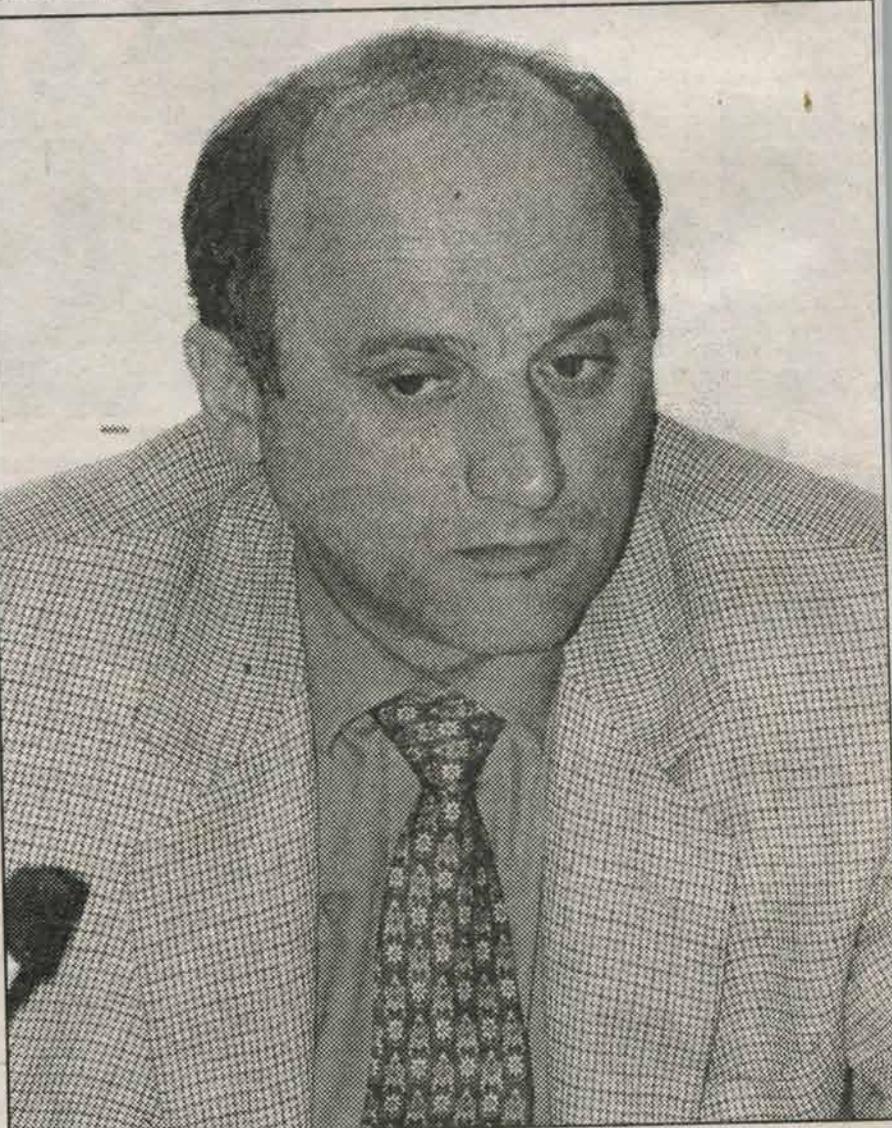
Водитељ: Господине министре, ви сте, може се рећи, чест гост у нашој средини. Наши стални слушаоци су упознати са радом, активностима и пројектима које је водило Министарство заштите животне средине. Разговарали смо о неким сталним акцијама и новим плановима. Међутим, околности су наметнуле неке нове теме које су свакако интересантне за наше слушаоце. Наши слушаоци ће се сложити са констатацијом да се у овој средини много пажње покланя заштити животне средине, пре свега одржавању зеленила, а биће доста тема које ће интересовати слушаоце Радио Сомбора. Ми ћемо омогућити слушаоцима да се укључе у програм и поставе питања госту у студију, републичком министру за заштиту животне средине, др Браниславу Блажићу.

У првом делу емисије разговараћемо о темама из екологије, а други део емисије искористићемо за неке политичке теме.

Господине Блажићу, оно о чему се протеклих месеци писало и говорило је НАТО агресија и последице на животну средину. Само да се подсетимо: рачетирање нафтних постројења, хемијске индустрије, бомбардовање са уранијумским бомбама и загађење животне средине изазвало је доста полемике. Представници Уједињених нација су још током агресије у суседним државама испитивали загађеност ваздуха и загађеност Дунава. Да ли је било загађења, да ли га има и сада и у којој мери? Ово је прилика да из прве руке сазнамо праве информације.

Блажић: Било је разних информација и дезинформација, из разних извора. Сва загађења можемо поделити на акутна и хронична. Акутна - загађења која су избила непосредно након бомбардовања, а хронична - она која немој имати и пратити наредних месеци, или наредних

година. У акутном смислу, постоје опет загађења ваздуха, земљишта, водених токова, итд. Оно што је важно, када посматрамо комплетну слику онога што се десило, да узмемо неке податке који су помало фрапантни, али су прави и истинити: НАТО је током 77 дана бру-

Др Бранислав Блажић: у агресији на СР Југославију, НАТО је починио најтежи злочин против човечанства и природе и зато се мора казнити и зауставити у свом нехуманом походу

тальног агресије на нашу земљу направио 27000 авио полетања. Ако је сваки авион проводио у ваздуху изнад наших глава 4 сата, то је 108000 сати лета. Сваки авион троши на сат 3400 литара керозина. Кад се то помножи добија се да је НАТО потрошио 367 милиона литара керозина или 367000 тона керозина, које је сагорео на висинама од око 10000 метара, дакле, непосредно под стратосфером.

То је толика количина издувних гасова, у којима се налази највећа количина угљенмоноксида и угљендиоксида - код потпуниот сагоревања керозина; а код непотпуниот сагоревања има и азо-

начин биле саучеснице у агресији, као да није било јасно да ће се то одразити и на њихову климу, на укупан биљни и животињски свет, и уопште на укупно животно стање у њиховим земљама. То је посебно негативно било у Румунији и Бугарској.

Метеоролошки услови су били такви да кад је било најжешће бомбардовање, у Панчеву, кад је горело небо и земља, кад је у исто време гађана "АЗотара", "Петрохемија" и "Рафинерија", тада је огроман дим са винилхлоридномономером и другим хемијским јединицама кренуо према Румунији. Мисмо пратили та кретања. Имали смо среће да су

падне Европе. То није тачно. Бомбе са осиромашеним уранијумом не постоје.

Постоје атомске бомбе. Са осиромашеним уранијумом постоји муниција - мечи, 30 mm који се испаљују из авиона A10, који у ниском лету гађају противоклопни митралези. У кошуљици метка има осиромашеног уранијума, да би пробијао окlop од 10, 15 и 20 cm, зато што стварају високу температуру која прогорева окlop. Ти мечи су забрањени. Коришћени су у Заливском рату, њима су гађали у Хаџићима (у Републици Српској) тенковске јединице српске војске.

Американци су их, такође, користили и на Косову. Да би могли да их користе они морају да се авионима A10 спусте јако ниско и одатле гађају окlopна возила. Међутим, с обзиром да је наша противваздушна одбрана на Косову осталла нетакнута, оборила је два авиона A10 и НАТО је престао да их користи. Према томе, о зрачењу, о бомбама са осиромашеним уранијумом нема ни говора. Ни једног јединог дана током агресије у Србији није било повећане радијације.

Није нам циљ да сада амнистирамо НАТО од бруталне агресије и дивљачког односа према нама, нашој животној средини, уопште нашој земљи. Напротив, циљ нам је да истинито информишемо. Не видим откуда жеља неких људи да стварају панику или подмећу дезинформације и окривљују неке друге за нешто што се није д догодило. Такође, информације да се у Дунав излило 8 тона живе су нетачне.

Прво, у "АЗотаре" живе нема. Или им је неко подметнуо такав текст (да се из "АЗотаре" излила жива, да у "АЗотари" постоје баре живе) па су се "залепили", или су то неки људи који желе да еколођију исполнитељу и стварају непотребну панику међу нашим народом, који је после овога што нам се десило на Косову, апатичан и тужан, па да му још накалеме такве дезинформације - онда је то стравично зло.

Последице ће платити цела планета

Да се вратимо на причу шта је све агресор радио и колико нам је оштетио животну средину. Комисија за процену ратне штете то управо ради. Међутим, то је јако тешко урадити проценити у парама ратну штету у животној средини. Ова земља и народ има изузетно изражен емотиван однос према природи. Ми природу доживљавамо можда мало више него неки други људи. Можда још увек нисмо у развоју цивилизације, окрутности и изопачености достигли степен развоја попут Американаца, који нам кажу "Шта те више пркве? Ми немојемо у Србији направити нове цркве".

Они несхватају колико смо ми духовно везани за нашу традицију, за нашу природу. Они према томе имају окрутни став. Ми не можемо да измеримо и прикажемо у доларима колико кошта,

За 77 дана бруталне агресије, ваздухоплови НАТО су потрошили 367.000 тона керозина, чијим сагоревањем је знатно оптешћена стратосфера; отуда климатски поремећаји, незабележени у овом веку

них оксида и још неких јединења непотпуниот сагоревања, која су стравично штетна за управо тај слој атмосфере.

Значи, само присуство те количине издувних гасова, да у овом моменту не узимамо у обзир ефекте бомбардовања на земљу (пожаре у хемијској индустрији, рафинерији, и све оно што је представљају стравично зло за тај простор, или у аерозагађењу више злого за читаву околину), долазимо до стравничких података - да је неминовно дошло до оваквих поремећаја и климатских промена које су код нас можда најинтересантније. Значи, укупне количине падавина које су биле у Србији, које у овом веку нису забележене: преко 300 литара/m² за Нови Сад на пример, Београд, Ниш, које су довеле до великих поплава, искључиво су повезане са НАТО агресијом.

Значи, НАТО агресија неког подручја се не може посматрати изоловано - да се у својим штетним ефектима може задржати само за то подручје. Ми смо упозоравали и говорили да ће то бити еколошки поремећај на територији читаве Југоисточне Европе, а посебно Балкана. Међутим, неким земљама које су давале свој ваздушни простор, и на тај

метеоролошки услови били су такви да те честице нису падле на земљу већ да су отишли високо. Али, оне су негде морале да заврше, да се разводије, да негде падају киселе кишне. И управо се тако доделило - у Румунији.

Значи, животна средина нема границе; ваздух се не може ограничити, вода се не може зауставити. Дунав је био загађен. Пловила је нафтна мрља дуга 15 km. У Дунав су се излиле хемијске материје, попут амонијака, али вода тече и то се слива - у Дунавски слив, Приморски слив. Више пута сам говорио, како би јавност била информисана и како се не би стварала непотребна паника и шириле дезинформације - манипулише се неким подацима, који нису тачни.

На пример, у "Близу" се појавио текст под насловом "Дунав је трајно загађен". У њему су, са 6-7 реченица, објављене тоталне лажи. Еколошки одбор Демократске странке (тако су се бар представили), написао је да су нас гађали бомбама са осиромашеним уранијумом, како је озачена Србија, како је Дунав трајно загађен, како се 8 тона живе излило из "АЗотаре" у Дунав. Још кажу да су то подаци УН и неких земаља за-

Истином против дезинформација: бомбе са осиромашеним уранијумом нису коришћене; ниједног јединог дана није забележена повећана радијација

на пример, једна колонија белоглавог супа, кад смо је годинама стварали, гајили итице док су биле мале, како бисмо имали нешто што други немају. Нама не требају долари уместо њих. Нека нам врате наше итице, ако могу. Зато, можда и не можемо да схватимо да се може гађати хемијска индустрија. То ни Хиглер није радио у II светском рату.

Он је забранио да се гађа хемијска индустрија, а сматрали су га највећим злочинцем 20. века. Ови су га превазишли - гађали су хемијску индустрију, шивилне објекте, болнице. То је страшно. Гађали су националне паркове. На Копаонику су гађали скијашку стазу и хотел "Бачиште", који немају баш никакве везе са војском. Посули су по Копаонику касетне бомбе. Касетне бомбе су забрањене. Оне су мале и не виде се, у трави поготову. Мука је сад то чисти-

ти. Али, важно је да се права истина прикаже. Није нам циљ да прикажемо да су бацили атомске бомбе, кад нису. Није нам циљ да лажемо да ли је било загађења или није. Имали смо, у акутном смислу, велика загађења: аерозагађење у Новом Саду и Панчеву, загађење земљишта на свим местима где су гађали хемијску индустрију.

Ми ћемо то санирати. Чинили смо све током рата да не дође до тројања, оштећења здравља или смрти. Самим тим, што смо то спречили, говори о резултату нашег рада и организацији. За свих тих 77 дана, не само службе које су задужене и обучене да то раде, већ комплетан народ је показао високу свест и жељу да се укључи и помогне да штете и последице буду што мање. Ми и даље радимо и пратимо стање. Све је то јако скупо. Долазиле су неке комисије из

Уједињених нација, из неких западних земаља.

Схватили смо да они више долазе да виде шта су урадили, шта се десило кад су бацили бомбу онако, а шта кад онако, шта су порушили, а шта запалили. Схватио сам да им ми више личимо на заморчиће, него што сам препознао добронамерност и жељу да нам помогну, или да се представљају као хумани људи, као склози којима је на првом mestu хуман однос према људима, природи и окружењу, него што су то ефекти, војни или политички. Схватио сам да нису добронамерни, иако су се представљали богзна како - да ће нам помоћи, да ће нам донети инструменте. Али, од тога нема ништа.

То се сре завршило на тим причама, а они дођу да испитају ефекте њиховог деловања. Ми ћемо са оним што имамо наставити да радимо испитивања, поготову подземних вода, оних протока где је била најбруталнија агресија и пратићемо стање у природи, аерозагађење (сада је у ваздуху на неки начин све у реду), али оно што је дефинитивно важно и што не можемо спречити, то су последице које ће они морати да кажу - колико је повећана озонска рупа над Антарктиком. Она је била као ове две две Југославије. Сигуран сам да ће бити далеко већа после овога рата и да ће се површина ширити и према централним деловима, што ће неминовно условити разне поремећаје у читавом свету.

Тужба за екоцид

Водитељ: Можемо рећи да су последице НАТО агресије у нашој земљи, када је реч о животној средини, дугорочне, да ће их осетити не само Југославија, већ и земље читаве Европе, па и шире. Господине Блажићу, ви сте поменули и те шпекулације са употребом бомби које садрже осиромашени уранијум. Даље, сада можемо рећи да радиоактивности није било.

Блажић: Није било. Тих бомби нема. Осиромашени уранијум се налази у месима од 30 mm, а не у бомбама.

Водитељ: Сведоци смо, последњих недеља, врло обимних киша, готово свакодневних и необичне грмљавине. То је свакако повезано са НАТО агресијом. Ви сте поменули и поремећаје природне равнотеже због бомбардовања. Даље, поремећаји у тим природним екосистемима - бомбардовање националних паркова, је све непроцењива штета за нашу државу.

Да ли ће ваше министарство и Влада Републике Србије тражити неку надокнаду на име еколошких штете, која се, ипак, како сте рекли, не може новцем мери?

Блажић: Ми припремамо тужбу. То је практично екоцид против нас. Међународни еколошки суд ће морати ту тужбу да разматра и да донесе неку пресуду. Ми сматрамо да је учинено нешто против човека и природе, да је учинено до сада највеће кривично дело и да

заслужују најригорозније казне. Једноставно, они се морају зауставити.

Ако желимо да сачувамо ову планету и опстанак људи на овој планети, неки људи, који су научили да играју игрице притискајући дутмад и тако убијају људе, који су спремни да бацају хиљаде бомби, морају се зауставити. Податак да је пало 22000 тона најразорнијег експлозива све говори. Даље, ти људи су спремни да униште читав свет.

Они се морају зауставити и казнити, не само зато што су нама зло нанели, већ и зато да другим људима више не наносе никакво зло. Они су прекрили сва међународна права, све међународне конвенције. Како онда да говоримо о њиховој намери да стварају нови светски поредак који не имати хумани однос у мери у којој то њима одговара? Све што им не одговара неће бити хумано, већ онако како то њима одговара. Суштински гледано, то се мора зауставити, јер то неминовно води до суштинског уништавања планете.

Данас смо то били ми, сутра нека друга земља. Али, свеједно, и када то буде друга земља трпећемо и ми, јер је планета јединствена и ниједна тачка не може бити независна. Зато ћемо покренути тужбу. Они морају бити проглашени кривим. Ми имамо подршку многих, нормално невладиних организација и еколошких покрета, који су спремни да нам у том смислу помогну.

Не очекујемо од њих никакву помоћ када је у питању надокнада штете. Ни околне земље у којима су се стационарале (Македонија, Румунија, Бугарска) нису добиле ништа, а не да дају помоћ земљама које не пристају да буду под њиховом чизмом и контролом. Дакле, не очекујемо никакву помоћ, али жељимо да имамо у виду читаву ситуацију, да бисмо на време могли да реагујемо уколико дође до нечега, и то непрекидно радимо. На моменте смо у Дунаву имали нешто у рибљем месу.

После првих анализа зауставили смо извоз рибе, док то није прошло. После три негативна резултата, дали смо дозволу да се риба може користити.

Најтеже страдала деца

Водитељ: Свакако да је екологија глобалан појам и да се не може омеђити државним границама. Оно што се такође може подвести под заштиту животне средине - то је стрес у коме су људи живели 77 дана, што се ничим не може надокнадити, а што ће имати дугорочне последице.

Блажић: Мислим да је то највећа по-
следица, стрес и бол људи који су носи-
ли у душу; стрес деце - њихов поглед кад
почне завијање сирене, то се не може
никада ничим вратити. Волео бих да
так осећај доживи Кларково дете или
унуче, или Клинтоново.

Можда ће онда другачије размишљати о овом свету. Можда онда неће даље водити ратове. Они су водили 98 ратова (од II светског рата) до данас. Убили су неколико милиона људи. То је било због

неке њихове демократије, због неке њихове правде, због неких хуманих односа. Увек су налазили неки разлог и повод. Овде су навели за повод хуманитарну катастрофу, а, у ствари, они су је изазвали, јер није било никаквог егзодуса становништва, док они нису почели да бомбардују, и није било никаквог етничког чишћења док они нису почели да бомбардују. И онда су уставари хуманитарну катастрофу претворили у нову хуманитарну катастрофу, и сада у ново етничко чишћење.

Ово што сада ради на Косову, заједно са шиптарским терористима, није ништа друго него етничко чишћење. Тамо где су се они укључили увек је долазило и до хуманитарне катастрофе и до етничког чишћења. Стрес који је овај народ доживео сигурно је нешто најбољије, што се у еколођији душе или еколођији психе манифестије, и то им никада не смемо оправдати. Децу им никада не смемо оправдати.

Екологија мора себе да издржава

Водитељ: Господине Блажићу, некако смо конципирали овај први део разговора на оне теме које су најважније. Ви сте рекли да су све активности Министарства на неки начин усмерене и везане за испитивање ове сколишке штете коју је претрпела наша земља, након агресија снага НАТО-а на Савезну Републику Југославију.

Међутим, да ли ту има простора и финансијских средстава за неке друге сталне акције? Само да се подсетимо - октобра 1998. године републичко Министарство заштите животне средине, ЈП "Србијашуме" и Шумарски факултет, покренули су акцију озелењавања урбаних простора Србије под називом "За лепши поглед на Србију".

Ту је затим и акција Покрајинског извршног већа Војводине на пошумљавању. Да ли су ове акције заживеле и дали ће се, с обзиром на садашњу ситуацију, и наставити? Мислим да су општине за то биле веома заинтересоване.

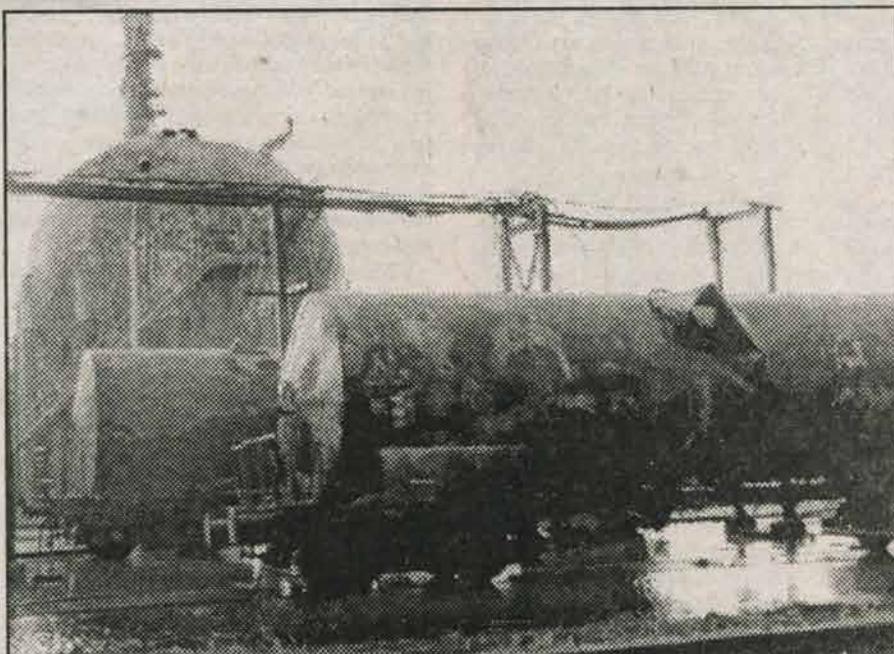
Блажић: Јесу. Ту акцију је Министарство покренуло и организовало ("Србијашуме" и Шумарски факултет нису имали ту никакве везе) и ми ћемо то наставити. Сигурно да је тешко, материјална ситуација у друштву уопште није завидна. Свака држава која се нађе у економској кризи гледа да екологију стави на неко треће, четврто или претпоследње место.

Увек се иде на оно што је прече, да народ преживи и да се створе предуслови за неко будуће време. Али добро, ми немо наставити. Општине су биле заинтересоване. Сомбор је општина коју у том погледу треба хвалити. Рекли сте већ на почетку - често сам овде, захваљујући мојим партијским сарадницима.

Радикали у Сомбору су агилни и врло активни. Стално ме зову да ми покажу овај проблем, па да ми покажу највећи проблем, па да помогнем ту, па овамо, тако да је сваки долазак усмерен да се на лицу места види неки проблем и нормално је да ће тај проблем колико толико решавати, тако да и сваки мој долазак има за циљ да видимо шта можемо за Сомбор да помогнемо.

Ове јесенни планирамо да око манастира Св. Стефан завршимо започети посао; помоћи ћемо јер Сомбор има јаке еколошке покрете и јаку структуру људи, баш као је екологија у питању. Јасам и раније говорио - Сомбор је испред осталих, у свом односу према природи. Сомбор је у старој Југославији био најзеленији град.

Циљ нам је да скологија може сама себе да издржава (ми смо прошли јесени направили такав програм). Она то може, и то је нека будућност. У том смислу

У близини ракетираних хемијских постројења опасно је повећан проценат аерозагађења, а затроване су и околне оградице

ми смо уложили у Апатину у брикетирање биомасе. Министарство је уложило средства да се покрене један погон за брикетирање биомасе, с тим да је регулисано да Министарство две године расположе с тим, и да улаже у нови погон, тако да се ствара ланац да како нешто направимо да од те добити можемо даље да улажемо у екологију. На тај начин ћemo моћи да сопственим средствима унапређујемо животну средину Србије.

Инспектори за заштиту животне средине у свим општинама

Водитељ: У једном нашем ранијем разговору ви сте поменули ригорознију контролу и строго кажњавање свих оних који загађују животну средину. На вашу иницијативу, општине су добиле и инспекторе за заштиту животне средине, дакле једну контролу на терену, која је врло битна и која може у тренутку да реагује и да да праву информацију и Министарству, када је реч о поремећајима у животној средини.

Блажић: Да, инспекцијске службе раде далеко боље и квалитетније. Ефекти су посебно значајни у трговини ретких биљних и животињских врста. Успели смо да пресечемо сидан цврци који се на том пољу дешавао (око 98 врста са великим девизним ефектима при извозу лековицог биља, боровнице, клеке, итд). Главно нам је усмерење да идемо на финализацију. Србија може, ако све то направи у плавтажни систем и финализацију, да заради око 3 милијарде долара, што је дуго више него што може да заради од пољопривреде.

Ту су велике могућности, и доста зависи од тога како ће се сада то организационо поставити. Дакле, има ефеката у раду. Ми смо потпуно задовољни. Ја сам поднео захтев за запошљавање још 13 републичких инспектора. За Сомбор сам предвидео једног инспектора, јер је садашњи инспектор задужен и за Сомбор и за Суботицу, и он, иако изванредан, не може објективно да стигне све да уради, тако да би нови инспектор био задужен за Сомбор, а постојећи само за Суботицу.

Тај захтев, да се створи права инспекцијска служба, није реализован, а сада, пошто сам у остави, немам више на то утицаја и не могу обновљати такве захтеве. Ми у остави, сада само радимо технички, дакле неможемо предлагати ништа ново, организационо побољшавати, већ само технички радити. Чекамо да нас разреше. Али добро, у том смислу ћemo и наставити акцију озелењавања коју смо започели.

Систем централних кафилерија

Водитељ: Господине Блажићу, стигла су и питања слушалаца, и предлажем да на њих одговоримо пре него што наставимо разговор у студију.

Слушалац пита: Да ли господин Блажић може да помогне око кафилерије? Да мало појасним и тај проблем. Сомбо-

рска кафилерија се налази у индустриској зони. Грађани већ годинама муку муче због непријатних мириса који се шире према стамбеном делу, Новој селеничи.

Блажић: Ми смо направили програм - план како да решавамо проблем угинулих животиња и то што клнична индустрија избаци. Стварање кафилерија је замишљено религијонално. За Војводину су предвиђене три централне кафилерије – једна, за овај ваш део и Бачку, била би у Бачкој Тополи.

Терен је предвиђен, и већ смо били осмислили комплетну апаратуру коју бисмо узели од "29. новембра". Систем је по принципу из скандинавских земаља - одношење, контејнерским системом, одвођење свих органских материја од животинског отпада у те кафилерије. Уједно, ту се прави сточна храна, итд.

Дакле, централизовано, с тим што функционише систем контејнера и за остављање и за прикупљање. То је најефикаснији метод. Било је замишљено да се крене са те три кафилерије. Друга је у Срему, а трећа код Зрењанина (за подручје Баната). То је за Војводину било урађено. Остало нам је да тај систем развијамо у Србији. То је и одговор на постављено питање.

То се другачије не може решавати. И, ако сутра дођу неки други људи, и укључе се да решавају овај проблем, они ће имати све припремљено, само треба ту идеју да наставе. Јер, ако се то општински решава, од општине до општине, онда је то огромно бацање пара, а ефекти су никакви. Ово је права ствар, у свету доказана. Ми смо то прихватили. Сада је због овог рата дошло до прекида свих тих активности, али видећемо шта ће бити даље.

Водитељ: Један слушалац пита: Шта се догађа са Великим бачким каналом? Наиме, пре 7-8 дана дошло је до помора рибе у Великом бачком каналу. Узрок је, како смо информисани осиромашење слободним кисеоником у води, поремећај настао у Мађарској и Плазовићем је стигао до наших каналских вода. Морам да кажем да су информације које смо добили биле врло штуре и нико није хтео да даје званичне изјаве, па ни водопривредни инспектор. Имате ли ви некаква сазнања о томе?

Блажић: Речено је да је то неко загађење. Није реч о загађењу, већ је то последица, као што сте и рекли, осиромашење/кисеоником. Нагло дизање воде у Мађарској је изазвало подизање мула; смањила се количина кисеоника и дошло је до помора рибе. Штета је и са њивове и са наше стране. Велики бачки канал је заиста праши проблем. Негде крајем фебруара, или почетком марта, био сам у Врбасу и тада сам се упознао са тим проблемом. Обећао сам да ћу направити округли сто који ће пропратити и медији, у коме ће учествовати представници општина, директори предузећа, представници Владе, да о свему томе направимо једну ширу расправу и да се договоримо шта да радимо.

Рат насе је у много чему прекинуо, па и у томе, али то се мора поставити као приоритет. За ово подручје то је проблем који на првом месту треба да се решава. Чуди ме да тај проблем толико стоји, дозвољава се загађење од свих тих општина, да нико неће да реагује.

Еколођија у школама

Водитељ: Морам да кажем да Сомбор ипак има срећу да нема такву индустрију која је велики загађивач животне средине. Сомбор је један од ретких градова који има уређаје за потпуно пречишћавање отпадних вода, тако да се све отпадне воде, и из индустрије, и из домаћинства потпуно пречишћавају и испуштају у канал. На жалост, у другим срединама, ситуација је сасвим другачија.

Господине министре, ви сте поменули рад вашег министарства, сарадњу са еколошким удружењима. Оно што је посебно важно је и сарадња са школама и факултетима, јер се еколошка свест развија од најранијег детињства. Да ли постоји неки заједнички програм и да ли су школе уопште заинтересоване за то?

Блажић: Јесу. Практично, све школе су, на неки начин, више или мање заинтересоване. У Сомбору постоји школа која је еколођију ставила у приоритет својих интересовања. Ми обилазимо школе. Покренули смо акцију да Аутомотов савез Југославије, при организацији на такмичења младих у саобраћају, укључи и еколођију. У Тополи, 21. августа, биће велика југословенска смотра младих, биће квиз, и први пут ће се у тестовима за квиз појавити и еколошке питање.

Надам се да ће ускоро у тестиовима за полагање возачког испита бити укључена и питања из еколођије. Ту је важнији васпитни, него здравствени аспект. Са полузнањем неко може да направи више штете повређеном него што може да му помогне. Кад је о еколођији реч, научено остаје у човеку, то је нешто што ће применити и желети да покаже не само у саобраћају, већ и у свакодневном животу.

Водитељ: Колико се, по вашем мишљењу, у нашој земљи еколођији покланају права пажња, или можда колико се реагује само у неким ситуацијама када настане прави проблем?

Блажић: Има и једног и другог, и да се реагује само када је неки проблем, али и покушаја људи да створе један трајнији однос и жељу да се тиме баве. Ми се понашамо реално и нормално. Ствари треба посматрати реално. Еколођија је сада једна популарна наука у свету, и често прети опасност да се оде у крајност, опасност да људи који имају искривљену слику о животу и о стварности, почињу све да подводе под еколођију, чиме занемарују неке обичне животне ствари.

Тако и неки еколошки покрети иду у крајности, које су ван реалног. Еколођија јесте услов нашег живота и услов нашег опстанка, али не можемо ми због

тога затворити све фабрике, и вратити се у средњи век. Мислим да реалност колико постоји, али нема довољно паре да се све то уради.

Водитељ: Покушали смо да одговоримо на нека од најактуелнијих питања везаних за заштиту животне средине. Да ли за крај овог разговора желите још нешто да поручите нашим слушаоцима?

Блајкић: Сви треба да схватимо да онстанак на овој планети, опстанак нас самих, наш живот, здравље будућих генерација зависи од нас самих. Колико се ми позитивно или негативно односимо према њој, толико ће нам и вра-

неке нове економске мере, међутим, сада је у току реконструкција Владе.

И Српска радикална странка, према ономе што смо успели да сазнамо из информација, је прихватила реконструкцију Владе. Због чега сте ви министар у оставци и да ли ви прихватате реконструкцију Владе? То значи да постоји неко ко није добар и да нешто није добро, па због тога желимо нешто да променимо, а то смо некако условили оставком.

Блајкић: Тачно је. Ја сам министар у оставци и 15 министара Српске радикалне странке, непосредно после потписи-

стварног обичног живота и створили смо предуслове да можемо јединством бранити Косово и Метохију, као нашу постојбину, као део који представља више од територије.

Међутим, када је 77 дана после велике борбе и духовног и моралног јединства који је народ показивао у тим тешким тренуцима, дошло је до потписивања тога што српски радикали нису желели да прихвате (ми смо у Републичкој скупштини гласали против), али посланички клубови СПО и левог блока су то прихватили, на предлог председника Милошевића, који је на тај начин са себе скинуо одговорност и подметнуо Скупштину, и потписали.

Практично, дошло је до потписивања капитулације и десило се оно нашта смо упозоравали - да се на Косову ствара хуманитарна катастрофа, егзодус српског народа, да КФОР, заједно са тајваном ОВК, спроводи терор над Србијом - убиства, претеривања, паљење кућа, једну велику несрећу, једну стравичну туту. Ми у Влади нисмо могли то да прихватимо.

Рекли смо - кад уђе страна чизма, ми ћемо поднети оставке. Ми смо оставке поднели. Међутим, на снази је била Уредба о ратном стању. Председник Милутиновић је донео Уредбу, али и да је није донео ми би технички остали у Влади, јер смо легалистичка странка, не желимо да стварамо хаос, да долази до још већих проблема у земљи. Желимо да нас Скупштина разреши, како је то Уставом регулисано.

Била је ванредна седница Скупштине. Наш посланик је питао зашто то социјалисти нису ставили на дневни ред; СПО није ни дошао на Скупштину, и ми би били сами за то, што је недовољно (потребна је већина). Ту се нешто манипулише. Не разумемо, то је ваљда први пут у историји да једна странка спречава другу да напусти Владу. Ми имамо свој морални став према свему томе што се десило, ми смо принципијелно тражили да се земља брани, отаџбина се мора бранити до краја и то је оно што нас је чинило тиме што јесмо и увек ћemo се тако и поставити.

За нас је несхватљиво да се ви супротстављате и онда у једном моменту потписујете, после 77 дана. Онда, ако у себи не осећате жељу да браните отаџбину, онда сте то требали потписати првог дана, а не после силних разарања и несреће која нас је задесила. Наша је искрена жеља била да наставимо даље, јер сматрамо да је одбрана отаџбине изнад свега и да нема жртве коју нећемо поднети. Било је евидентно да је НАТО био на крају и живача и циљева.

Амерички аналитичари су изјавили да је Србија издржала још 10 дана да би се НАТО буквално распао. Јавно мињење је устало. НАТО више не би имао ни мотива. Кларк је, рецимо, 65-66 дана тражио од Клинтона да се крене концепним трупама, јер је више изгубио сваки смисао да бомбардује. Не може се Косово заузети бомбардовањем Сомбора. Косово се

Министар Блајкић у свом кабинету: програми Министарства за екологију осмишљени су тако да сами себе исплате

ћати. Доста смо израубовали природу.

Природа прашта. Она ће нас поново оплеменити неком својом лепотом, даће нам кисеоник и оно од чега живимо, али ми морамо схватити да јој толико зла неможемо наносити, јер ће се она једнога дана окренути против нас.

Оставке из принципа

Водитељ: Ви сте, у првом делу разговора о екологији, поменули да сте министар у оставци и да обављате техничке послове. Ви нисте једини министар у оставци. Очекивало се да Влада донесе

ваша капитулације, поднело је оставке Народној скупштини Србије, зато што је учешће у Влади било искључиво везано за проблем Косова и Метохије. Ми смо упозоравали, пре годину-две, да ће се на Косову и Метохији дрогодити ово што се дододило и желели смо да уласком у Владу створимо политичко јединство, политичко смиривање у земљи и да створимо све предуслове да можемо стварно одбранити Косово и Метохију.

Ми смо, на крају крајева, у томе и успели. 1998. година је била година потпуног политичког смиривања. Политика је најзад изашла из оног нашег

Само су српски радикали у Народној скупштини били против мировног плана Черномирдин-Ахтисари: остале мистерија зашто се после 77 дана јуначког отпора пристало на окупацију

може заузети ако се уђе копненим трупама.

Међутим, НАТО као војска у том смислу не представља ништа. Они хоће да ратују, а да им не погине ни један војник. Они би да поробљавају друге народе и земље, а да немају ни једну жртву, већ би то да ради 1000 km даље притискајући дугмите и избацујући на хиљаде тона бомби - то што су радили код нас. Значи, то су принципијелни односи нас као националне патриотске партије. У том смислу ми смо се коректно поставили.

Мере против хаоса

Водитељ: Да, али ситуација је, на неки начин, остала иста. Влада каже да смо победили, Српска радикална странка и министри у тој страници кажу да смо капитулирали. Шта даље?

Блажић: Како победили? Свако нормалан ће рећи, како смо победили кад је на Косову и Метохији окупација? То не каже Влада. То каже леви блок Владе, који је део Владе и који сад функционише. Шта даље? То је скопчано са неким новим избором неке нове Владе. Једна Влада и један део Владе подноси оставку.

Нигде у свету цела Влада не иде ни у један авион, да би се избегло да уколико тај авион падне, да не избие хаос. Ко треба да направи нову Владу? Нову Владу једино може да направи Скупштина, да се створи нека нова коалиција. Ако ова Скупштина то не може да уради, она се распушта и онда се расписују нови парламентарни избори. Ствари су потпуно јасне.

Ми само инсистирамо да се ствари раде по закону. Све што радимо тражимо да се ради по закону, јер се једино тако

ради како треба. Хаос или зло увек настаје када се из овог или оног разлога покуша да мимође закон. Ми смо и у осталој бисмо испоштовали закон. Не желимо да изађемо јер би га прекришили. Нека се сутра закаже Скупштина, сутра се може правити нека нова влада. Немамо ништа против. Ко хоће, како хоће, нека се изабере, нека обезбеди већину.

Ми јесмо за реконструкцију Владе. Желимо да у Владу уђу све странке, да се сви укључе, пропорционално, колико ко има. Ако то може, ако не може, онда је нормално да дођу избори. Желимо да дође до нечег што ће довести до смиривања политичких тензија. Ми не желимо да на улици дође до сукоба, не желимо грађански рат. Сувише је зла и несреће нането овом народу, и ратови и економска криза, и тако даље; све се то накупило, све се то негде у души наталожило.

Време је да се каже - доста је свега тога, хаде да видимо ко све ту може да се укључи, дајте да се сви укључе. Понуђено је свима, међутим неко сад то неће, има неке друге интересе. Не улазим ја у њихове интересе, само хоћу да кажем да подржавамо такав став, око реконструкције, не у смислу као што сте ви рекли - да неко не вაља па да треба да буде замењен, већ реконструкције у смислу да се сви укључе.

Ево, понуђено је СПО, Савезу војвођанских Мађара, дакле оним странкама који имају своје посланичке клубове у Републичкој скупштини или у Савезној скупштини, да се те странке укључе, да се направи нова Влада, шире Влада, где ће бити више странака, више идеја, више програма, или ће то довести до политичког смиривања, па ће то бити неки нови пут. Ако не може тако, онда

нема друге него да се то изборима решава. Никако се то не сме решавати на улицама, никако се то не сме решавати кроз крвопролиће, да неки људи, ни крви ни дужни, главом плате неке политичке интересе неких других људи; а исто тако не може се решавати неким диктатурама или неким мерама које су онепротив закону или развоја демократије.

Значи, покушавамо да, као странка, будемо на средини, коректни, да све чинимо да дође до политичког смиривања. Ако не може кроз реконструкцију, онда кроз изборе, било како, само да не буде хаос, јер ће то неминовно довести до зла, које не верујем да неко нормалан у овој земљи жели.

Приватизација – мелем за ране

Водитељ: Чинjenica је и то да се, овим последњим одлукама Владе, социјални положај грађана у овој земљи ипак погоршава - повећањем цене струје, по свему судећи мораће доћи до повећања цена хлеба и осталога. О томе се доста говори.

Стиче се утисак да Влада мало чини на томе да се ситуација у економском погледу промени. Исто је и везано за одређену законску регулативу, када је реч о некој међународној сарадњи и помоћи привредних субјеката, јер се често спомињемо о наше законе и не можемо да сарађујемо. Са приватизацијом се почело пастало. Нисмо даље кренули.

Значи, има пуно проблема, па се констатује Влада чини у односу на све остале проблеме мало, па би то што пре требало решити. Говорим у смислу ка-

коједан обичан грађанин види ситуацију у нашој земљи.

Блажић: Апсолутно сте у праву. Социјална криза се продубљује. Нормално је да је после сваког рата економска криза евидентна. Код нас је то још дубље, зато што она није од јуче; ми смо економску кризу имали у последњих неколико година, имали смо један рат, па опет други рат, па санкције, па се све то накупило и нагомилало, и искрено да кажем, чуди ме како није далеко горе, после свега тога.

Међутим, Влада као Влада, у неким потезима административно не може ништа да ради. То је моје лично мишљење, а то је и мишљење моје странке - да кад се Влада најмање меша да је најбоља ситуација у држави, што подразумева да се морају направити механизми да држава не буде та која ће арбитрирати, да држава не буде та која ће све то да контролише.

И шта добијамо свим тим контролама - уништену пољопривреду. Пољопривреда сигурно није уништена последњих годину дана, него је у последњих 50 година, перманентно је уништавана, зато што је све стављено под контролу и пољопривреднику се никада није дала могућност да он сам продаје свој производ, да кроз свој систем организовања набави ћубриво, нафту итд. Овако га држава стално држи под контролом и Влада му стално одређује цену ову, па цену ону, па цену за ћубриво, нафту итд.

На то смо упозоравали и прошли године, и у предизборној кампањи - да се пољопривредници ослободи, да прода коме хоће (ако дође накупац па ми да "новаш наручке", нека прода том накупцу или нека прода по некој цени која је на близи преко извоза, у неке друге земље). Значи, суштински се, управо такви механизми могу направити, а ово, попуштање цена 9% више, 2% мање не доводи ни до каквих стратешких помака.

Једини помак напред је брза приватизација. То је оно у чему се касни и то је оно што треба можда и највише приговарати режиму који влада у последњих неколико година. Приватизација је била та која је могла да излечи све наше ране. Ту се пуно каснило, ту се због личних интереса појединача који су ту нашли свој интерес и ставили га испред државног кочило, и доведено је до овог до чега је доведено.

Погледајте само пример - они нису бомбардовали тамо где имају свој капитал, бомбардовали су оне фирме које су годинама избегавале да уђу у партнерске односе или продају део предузећа. "Застава" је могла да са "Фијатом" или "Пежојом" успостави коректне уговоре. Требали су да прихвате све што су им понудили, да не кажем толико грубо, да кажу ево вам пола фабрике за бадава, само дјајте вашу технологију, да се покренемо и да 30.000 радника добије неку плату.

То су, на крају крајева, требали да прихвате, међутим Васовић и друштво из Крагујевца, су говорили како неће да буду "шрафтигер" индустрији "Пе-

жо", (а сада када су порушени не знам коме ће сада бити "шрафтигер" индустрије). Дакле, морамо схватити где нам је место. Не треба стално да летимо и мислимо да ћemo једног дана правити компјутере или авиона.

Ми смо оно што јесмо, имамо такве и такве ресурсе, могућности су нам такве и на такав начин се морамо понашати. Не можемо маштати, а оно што је најважније, тај простор у приватизацији морамо временски сузити колико можемо. И оно што је можда највеће зло - тај простор је временски сувише дуг и што су махинације и криминал у транзицији, у прелазу из друштвеног у приватно највеће, и стравичан је одлив капитала из друштвеног у приватно, кроз разноразне пословне односе.

Сви су прошли кроз то. Нико то није могао да избегне, ни Мађарска, ни Румунија, ни Русија, свуд су се стварали разни мафијашки кланови. Нико, у том процесу транзиције није избегао криминалне радње у самој трансформацији; али ако је крахи временски период онда тога мање има. Зато су, по мени, то Чеси најбоље урадили, и Српска радикална странка заступа чешки процес приватизације.

Они су то врло брзо урадили и најмање су непоштени у том погледу. Овако, кад ви пустите дуго време, и још поготову када имате одређени слој људи који покушава за то време да обезбеди финансијска средства да они на kraju купе то што су обезвредили до kraja, онда имате велико зло у земљи. Приватизација је морала да иде брже. Ми заступамо да се храбро крене у реформе и у приватизацију.

Улагати у губитнике значи пут у пропаст

Водитељ: Да ли је ово прилика - предузећа која су претрпела штету, да се размисли о процени коме у датом тренутку помоћи и где уложити новац, да ли уложити у њих или прво у предузећа која су на неки начин била баласт ове наше привреде?

Блажић: Ако се та грешка поново направи и уложи у оно што је рупа без дна, онда смо ми дефинитивно као народ и као и држава изгубљени. Ако поново уложимо у губитнике, ако поново уложимо у велике системе, ако их сад не исприватизујемо, онда ја не знам када ћemo. Ако сад кад су нам порушили не кажемо то није требало ни да се ради, него дајте да видимо сада да ли ћemo пустити неког са стране, који ће ући са капиталом, али да му ви обезбедите све предуслове, да он има интересе да ту уложи и да он његову добит може да изнесе; а не као што су већ дуже време закони да он не може то да изнесе, већ да овде улаже, па ко ће то са стране да уради?

Нико: Нормално је да онај који улаже у туђу земљу гледа како ће да заради, а не да развија земљу до које му емотивно нијестало. Светом руководе интереси. Нико неће због љубави према

нама улагати неке паре овде. Нема тога. И нико нам неће дати помоћ. То су приче којима се манипулише преко неких новина или медија. Све где су постављали своје владе, све што су радили, радили су да затворе те фабрике.

Погледајте шта су урадили у Мађарској - откупили фабрике, па их позатварали, да би могли своју робу да пласирају. Није њима интерес да развијају Мађарску, већ своју земљу. Тако хете у Мађарској куповати немачки сир, а мађарског сира, који је најбољи на свету, нема јер су затворене фабрике, или ће их ускоро све позатварати.

То је нешто што народу треба рећи. Не треба га лагати. Треба му рећи ко ту шта сада ради. Ако Влада или било ко сада поново улаже у "Заставу", да поново ствара "јута" који са траке излази као полован, онда нам се стварно у глави нешто дешава, или су код поједињих људи ти "чрвени чипови" још увек присути па су зарјали, па сад то некако не функционише.

Верујем да до тога ипак неће доћи, да ће кренути концепт реформи које смо ми предложили и које је својевремено група Г-17 оценила као најбољи економски програм (па сада каже да је то њихов економски програм, али није битно чији је програм).

Мислим да се морамо уздати само у своје ресурсе, само у своје знање и реформе - да се пусти на тржиште, да се пусти страни капитал. Тек тада можемо по-лако кренути на боље. Мислим да имамо све предуслове за тако нешто, далеко бољи географски положај у односу на остале земље, далеко боље природно богатство него остале земље, далеко смо били испред осталих земаља источног блока, али за ових неколико година мислим да смо иза неких земаља испред којих смо за много копаља били напред.

"У се и у своје кљусе"

Водитељ: И шта сада?

Блажић: "У се и у своје кљусе". Живите се мора. Из коже се не може искочити. Неможемостати па плакати, не можемостати па кукати. Морамо мотивисати све снаге, и изнети пред народ програме, рећи му отворено - жеља да се обезбеди доток новог капитала путем приватизације, продаје свега онога што представља баласт, што је грађено деценцијама и тако стоји, да се држава и Влада учини ефикаснијом и јефтинијом, да се расформирају све силне скупштине и владе.

Да ли овој малој земљи требају три владе, три скupштине, да ли овај народ може све то да плаћа, да ли Србија може у исто време да плаћа Савезну владу и Републичку владу. Савезна влада је друга српска влада. У Црној Гори Савезну владу нико не поштује, она за Црну Гору не постоји. За кога онда постоји? Само за нас? Ако само нама треба, онда нам не треба. Те трошкове ни далеко веће земље не би могле да поднесу. Те реформе се морају покренути.

Водитељ: Чини нам се да је све то споро, бар из овог наше угла, свакодневног живота, и можда за крај да пренесем једну поруку, заправо више молбу грађана - да ли држава оно што дугује грађанима може да усмери за плањање комуналних дужбина како би могли да прешиве макар овај наредни период, односно, знатно колико држава дугује и пензија и дечијих додатака.

Да ли држава, односно Влада, може да донесе такву одлуку - да све оно што дугује грађанима усмери у електрификацију или комуналне организације, како би им олакшали ове наредне месеце, односно зиму?

Блажић: Ми смо, на неки начин, усвоили да се три пензије "пребију" кроз

зиму. У том смислу сви треба да укључе своју позитивну енергију.

Сумрак партијске државе

Водитељ: Да ли Влада, оваква каква јесте, или реконструисана Влада, то може да уради?

Блажић: Мислим да је сада сазрево време да се те реформе спроводе. Да ли ћемо бити у могућности да спроведемо те своје програме реформи, зависи од тога да ли ћемо, уколико не буде избора, ми бити та већинска странка која може да у овој Влади спроводи нешто. Да ли ће неко други, или неко трећи, то је небитно.

Мислим да ће исто сви радити. Мис-

здравом привредом и економијом. Ми још нисмо дошли у позицију да то имамо. Оно што се могло изврши, извукло се. Не верујем да би ико на свету могао да направи.

Штедело се са свих страна. Евидентно је да смо имали ово што смо имали - рат, разарања, много људи је остало без посла, много људи је пре тога било без посла, ситуација уопште није завидна. Али, не бих волео да народ иде у неку депресију, јер од тога нећемо ништа имати - добићемо болесника који лежи у кревету и чека да му неко дода лек. Управо ми се чини да неке странке заговарају такав систем - морамо са Американцима, јер ће нам Американци дати нешто; не можемо ми сами.

То је погрешна логика. Никоме није ништа дали, и ако се ослоните само на то да чекате са испруженом руком, а да ништа не учините у том смислу да сами нешто направите, у тој руци се никад ништа неће наћи. Они ће вам можда дати један долар, али ће гледати да вам узму два. Мислијум да је сазрево време за нова размишљања, да се нека правила понашања дефинитивно и избришу.

Наши други највећи несрећа је, по мени, партијска држава. Леви блок је направио партијску државу 90-их година - вишепартијски систем, а у партијској држави са свим елементима једне партије. Узима се све под своју контролу. Не можете бити директор ако нисте из те партије.

Не можете бити ово или оно ако нисте из те партије. Значи, све се ставља под контролу. Практично, имате једну зачашујену масу где је одговорност недодирљива, јер су сви у тој чаури заштићени; и инертност у самој држави самим тим.

Значи, та два елемента се морају избацити: партијска држава, а уместо ње демократизација - да свако може да учествује у власти са новим идејама и да се њихов квалитет цени према ономе какав стварно јесте, а не којој странци припада. На жалост, то имамо и по општинама, где се то пресликава. Странке које су дошли на власт ради то исто, а против тога су се бориле. Сада они то исто раде.

Узели су власт у некој општини и одмах су поставили своје људе, нема из других странака. Други елемент је приватизација. То су два највећа проблема. И једно и друго ко буде елиминисао, има услова да то направи. Ко ће то бити, то ће народ рећи. Најгоре је што неко хоће да се наметне, да је паметан и добар, а кала треба да изађе на изборе, народ за њега неће да гласа. Једноставно, свако треба да изађе пред народ, па ће народ проглашити. То је демократија.

Водитељ: Значи, ви се, господине Блажићу, зајадјете за демократизацију овога наше друштва. Тиме би и завршили овај наш разговор. Преостаје ми да вам се захвалим на гостовању у нашем студију и да вам пожелим успех у даљем раду.

Блажић: Хвала и вами.

Српски радикали у Влади народног јединства зајадују се за слободно тржиште, а не администрирање и превелику државну контролу токова робе и производње

струју. Ми смо то захтевали и пре пар месеци, па су нас у томе спречили, али овога пута ћемо то спровести. То исто желимо да урадимо и са дечијим додатком. И ту су велики отпори, али мислим да све снаге које је овом моменту у економском смислу функционишу, морају извршити прерасподелу према тим социјално угроженим слојевима.

Мора се учинити све да људи прешиве ову тешку зиму (а зима ће сигурно бити тешка). То је један од начина.

Водитељ: А што држава одмах примије своју камату; а за што дугује грађанима не плаћа камату.

Блажић: Тога сигурно има. На пример, камата за струју, и за минималан рачун је огромна, а са друге стране, камата се не плаћа на дуговања грађанима.

Али, то је посебна, тужна прича. Овог момента је најважније да се из те суве дреновине исцеди нешто, а да се обезбеди за широки слој људи који је угрожен, да се обезбеди да презими ову

лим да се ту мало манипулише. Представља се господин Аврамовић који је један симпатичан чича, као неки спасилац, човек који има преко 80 година. Мало ту емоције треба избацити из главе. То је чиста политизација и манипулисање са једним тако старим човеком.

Нико ме не може убедити да човек који биолошки не може да ради ниједан други посао, који је пензионер, може сада да буде главни човек у земљи. И нико не може да ме убеди да у овој земљи међу млађим људима нема способних који исто тако добро познају ствари и који ће са модерним идејама и схватњима који прате светске токове, који су политички едуковани и талентовани да направе нешто квалитетније и боље.

Ту треба бити коректан. Ова Влада је учинила што је могла, од 1998. године у економској ситуацији. Бензин није поскуплео, струја врло мало.

Водитељ: Али ће вероватно поскупити.

Блажић: Па, нормално да ће поскупити. Инфлација се може сузбити само са

КАКО ПОБОЉШАТИ СТАНДАРД ГРАЂАНА

"Залајкемо се за приватизацију и убрзо очекујемо измене и допуне одређених закона, Закона о својинској трансформацији и Закона о предузећима, по којима ће приватизација бити обавезна и орочена. Дакле, реч је о приватизацији с реалном проценом капитала, у којој ће корист имати и држава, али и онај ко се укључи у приватизацију"

Водитељ: Госпођо Маљковић, добар дан и добро нам дошли.

Вјерица Маљковић: Добар дан, боље вас нашла.

Водитељ: На самом почетку нашег разговора реците нам, представници Српске радикалне странке су поднели оставке на министарске функције у Влади Републике Србије. Сада најављују да ће радикали учествовати и у новој реконструисаној Влади.

Вјерица Маљковић: Потпредници и министри Српске радикалне странке у Влади народног јединства Републике Србије, поднели су демонстративно оставке због споразума, односно војно-техничког споразума о Косову и Метохији, Ахтизари - Черноморидин. Подношењем тих оставака представници Српске радикалне странке у Влади Републике Србије нису рекли да подносе оставке на бављење политиком.

Реконструисане Владе

Српски радикали су се залагали за Владу народног јединства ширег карактера, односно истицали су да у Владу народног јединства уђу све парламентарне странке. Ту се, пре свега, мисли на СПО и на Војвођанске Мађаре. Због чега ове странке нису прихватиле улазак у Владу народног јединства, ја не желим да коментаришем, али сам мишљења да онај ко неће да учествује у Влади, односно кога нема, без њега се може и мора.

Реконструкција Републичке владе и реконструкција Савезне владе, која је већ обављена, најављене су и српски радикали су учествовали у договорима и једне и друге владе. И даље смо истицали и тражили да у Владу уђу све парламентарне странке. На савезном нивоу влада је реконструисана и остале парламентарне странке нису прихватиле улазак у Владу.

Они вероватно имају своје разлоге за то, а ми имамо своје разлоге да учествујемо у влади из простог разлога што је Српска радикална странка формирана да би владала, не да буде вечно у опозицији. Моје мишљење је да партије које су формиране, даби биле стално у опо-

зији, су обична бесмислица и глупост. Нормално је да онај ко формира партију, жели и да учествује у власти.

Наша жеља и намера је да учествујемо апсолутном већином и да сами формирамо владу. То ћемо постићи онда када грађани Србије на изборима буду тако гласали. Овај пут грађани Србије су хтели да нико нема апсолутну већину, ми смо из тог разлога направили коа-

лицију са левим блоком зато што смо постигли одређене заједничке интересе у националној, економској и социјалној сferи. Рекла сам већ да је извршена реконструкција Савезне владе и у Савезној влади су за потпредседнице Владе изabrани Маја Гојковић и Томислав Николић.

С обзиром да је Томислав Николић био и потпредседник Републичке владе, у новој реконструисаној Републич-

Вјерица Маљковић, заменик министра правде у Влади Републике Србије

кој влади, на његово место доћи ће Драган Тодоровић, досадашњи министар саобраћаја у Влади Републике Србије. Нови министар саобраћаја биће Ратко Марчетић. Министар без портфеља на месту Маје Гојковић биће Божидар Вучуревић. Досадашњи заменик, односно већ бивши заменик министра правде, Петар Јојић сада је министар у Савезној влади, министар правде, а на његово место је изабрана Вјерица Маљковић, ваш данашњи гост. Нови заменик министра за културу је госпођа Светлана Лукић.

Србије немају ништа против избора, тако да не могу да вам кажем да ли ће бити локалних избора и када ће они бити. Једино могу да кажем да Српска радикална странка, да поновим, нема ништа против да се избори на свим нивоима одрже, било када, када се о томе договоре остale странке.

Што се тиче мојих искустава у раду локалне самоуправе у Општини Земун, мислим да би заиста могла да послужи свим локалним самоуправама. Општина Земун је од доласка радикалске власти, од 2. децембра 1996. године, на

Оно што смо ми урадили у општини Земун може да послужи као пример свима.

Водитељ: Госпођо Маљковић, реци нам када се очекује нова Влада?

Вјерица Маљковић: Нова реконструкција Владе очекује се до краја септембра. Сви договори су завршени, приведени су крају. Ја сам у одговору на претходно питање већ рекла које измене се очекују од Српске радикалне странке и налази се да ће седница Српског парламента бити заказана за крај септембра и да ће на тој седници бити реконструисана Републичка влада.

Водитељ: Висте на ову функцију дошли са функције секретара за локалну самоуправу. Пре тога сте били секретар општине Земун. Реците нам, да ли се очекују локални избори, каква су ваша искуства везана за рад локалне самоуправе у Земуну?

Земун – радикалско чудо

Вјерица Маљковић: Српска радикална странка нема ништа против избора на свим нивоима. Ми смо спремни у сваком моменту за изборе, ми нудимо опозиционим странкама да саме одреде датум избора. Колико знам ни наши коалициони партнери у Влади Републике

територији општине Земун учинила заиста радикалско чудо. Изграђени су километри и километри асфалтног пута, урађени су локални водоводи и канализације, извршена је парцелација општинског земљишта, формирана нова насеља, изграђена је нова зграда реуматологије при Клиничко-болничком центру Земун, опремљен је објекат у коме је почело да ради гинеколошко одељење, такође Клиничко-болнички центар.

Опремили смо Дом здравља Земун, на свим школама и предшколским објектима променили смо столарију, подне облоге, окречили их, а, где је то било потребно, средили мокре чворове. Отворено је, након више година, земунско позориште, зграда библиотеке, односно једна зграда је реконструисана и уређена за потребе библиотеке Земуна, која није радила такође више година јер није имала услова за рад.

Овим примером могу да крену све локалне самоуправе које су спремне да се ангажују и да ради у интересу грађана. Пре свега, постоји заиста могућност да се локалне самоуправе финансирају, то су фантастичне могућности, наплаћивањем комуналних такси, издавањем

јавних површина за постављање привремених објеката, мањих монтажних објеката и киоска. Све општине сугинично да имају градско-графинско земљиште.

То земљиште или је бесправно заузето или је у неком парлогу, све то може и треба да се испарицише и да се под повољним условима, уз накнаду, уступи грађанима ради изградње породичних стамбених кућа или привредних објеката. Оно што смо ми урадили у општини Земун такође мислим да може да послужи као пример свима. То је омогућавање легализације бесправно изграђених објеката. То је сигурно проблем који постоји у читавој Србији.

Проблеме не треба правити тамо где их нема

Људи су у прошлым временима зидали и градили где је комепало на памет, из простог разлога што општинске службе и општинске власти нису водиле рачуна о општинском земљишту. Пошто постоји закон који омогућава легализацију бесправно изграђених објеката, тај закон као предуслов предвиђа регулисање имовинско-правних односа на земљишту да би објекат могао да се легализује. Шта то значи?

Значи оно што смо ми у општини Земун урадили, понудили смо свим грађанима који су изградили објекте на општинском земљишту да те објекте легализују тако што су општини платили одређену накнаду, коју је одредио Извршни одбор, која је била веома повољна и могу да кажем да су грађани били веома задовољни, јер више нису имали ноћну мору да ли ће доће инспекција, да ли ће неко да их пријави да је објекат бесправно изграђен и више нису имали страха да ће тај њихов изграђени објекат неко да поруши.

Да би се све ово реализовало потребно је да се уради Генерални урбанистички план, који би прихватио затечен урбанистичко стање. То значи да је ван памети, по мени, да се примене неки детаљни урбанистички планови који предвиђају изградњу неког спортског центра на парцели на којој већ постоје три породичне куће. Сигурно да није нормално да се те три породичне куће поруше да би се изградио тај спортски центар, него је нормално да генерални урбанистички план прихвати то постојеће стање, да те куће остану ту где јесу, а да се за тај спортски центар определи нека нова локација.

Водитељ: Понгованы гледаоци, подсећамо вас да је гост у студију заменик министра правде у Влади Републике Србије, Вјерица Маљковић. Госпођо Маљковић, шта мислите о предлогу да се изврши приватизација локалних радио-станица и спортских дворана?

Приватизација као лек за оболелу привреду

Вјерица Маљковић: Српска радикална странка је апсолутно за приватизацију и предузећа и радио-телевизијских

Нажалост, Косово и Метохија је привремено изгубљена територија, односно окупирана територија

станица и спортских дворана. Нормално је да постоји једна државна телевизија и један државни радио, а све остало треба да се приватизује.

Радио и телевизијске станице, које су под окриљем локалне самоуправе су само баласт локалне самоуправе, јер не могу саме да се издржавају, а ако би биле приватне онда би било могућности и да се саме издржавају и да буду апсолутно без утицаја када је у питању уређивачка политика.

У ствари, уређивачка политика је то основно. Значи, у том случају би свако могао да буде гост на свакој радио станици, на свакој телевизијској станици без било каквих уплива политичке, јер није нормално оно што се сада дешава на појединим радио и ТВ станицама.

Када су у питању спортски клубови такође мислимо да је апсолутно неопходно да се изврши приватизација спортских клубова и сигурна сам да ће у тој сferi бити и највише противљења, јер спортски клубови, поготово прво разредни, добро зарађују и свима нам је познато да је сваки спортски клуб у чијем управном одбору је неки високи функционер у прилици да добије одређена средства, више од осталих, из буџета, што такође мислимо да није нормално и да није у реду и из тог разлога се залажемо за приватизацију и спортских клубова.

Залажемо се уопште за приватизацију и очекујем да ће врло брзо да се изврше измене и допуне одређених закона, Закона о својинској трансформацији и Закона о предузећима, где ће приватизација бити обавезна и орочена, али нормално приватизација са реалном проценом капитала и приватизација од које ће имати користи и држава и онај ко се укључи у ту приватизацију.

Очекујемо да ће се у приватизацији укључити и инострани капитал. У том

смислу смо ових дана разговарали са Авдејевим, који је био гост председника Српске радикалне странке и потпредседника српске Владе, господина Војислава Шешеља, где се углавном разговарало око учешћа руског капитала у приватизацији наших предузећа.

Водитељ: Госпођо Маљковић, каква су вам прва искуства у вези са функционисањем правосуђу у Србији?

Вјерица Маљковић: Прва искуства се не разликују много од мојих сазнавања која сам имала док нисам била постављена на функцију заменика министра правде, а то значи да је стање у правосуђу недопустиво лоше. Сазнавања да се грађанске парнице воде по 15 до 20 година је нешто што је страшно и што је недопустиво у једној правној држави.

Уопште, стање у правосуђу, судије јесу независне у доношењу својих одлука, али немам оправдање за судију који држи предмет пет година а да ниједну процесну радњу за тих пет година у предмету не уради. За овај период колико сам на функцији заменика министра правде имала сам много позива грађана, имала сам много писмених примедби и већ сам кренула да тражим информације од председника судова, имам намеру да кренем у обилазак судова и да се лично уверим у оно што сам сазнала, у оно што знам од раније.

КФОР учествује у прогону Срба

У сваком случају, сигурно да ћу се максимално залагати да се стање у правосуђу поправи, јер ако хоћемо да живимо у правној држави, а сигурно хоћемо, онда је основно да нам правосуђе функционише беспрекорно.

Водитељ: Да ли ви мислите да је на Косову и Метохији постигнута победа над НАТО агресором?

Вјерица Маљковић: Нажалост, Косово и Метохија је привремено изгубљена територија, односно окупирана територија. На великом делу ове територије Срба више нема. Они који су остали тамо су прогонjeni, убијани, малтретирани и припадници тзв. ослободилачке војске Косова убијају сваког Србина на кога нађу на тој територији и то све под окриљем међународне заједнице, под окриљем припадника КФОР-а, који у томе учествују и то гледају, ништа не предузимају.

Ја мислим да једино на оном делу Косова и Метохије где су припадници руских снага може да се говори о некаквој сигурности Срба. О томе говори и чињеница како су припадници руских снага дочекани на Косову. Сви остали су апсолутно на страни тзв. ослободилачке војске Косова. Ја мислим да такво стање, заправо сигурина сам, да такво стање не може да траје вечно. Снаге КФОР-а морају да оду са Косова.

Ми ћemo све да учинимо да то буде што пре. Трудимо се и трудићемо се да се то заврши мирним путем, а ако то не буде могуће ми ћemo се сигурно залагати да се Косово по сваку цену ослобodi и да више не буде, као што сам рекла и као што је до сада, окупирана територија.

Водитељ: Госпођо Маљковић, Николи Поплашену је ових дана забрањен улазак у Банске дворе и онемогућено да обавља председничку функцију. Шта мислите о томе?

Суд правде

Вјерица Маљковић: Никола Поплашен је легално и легитимно изабрани председник Републике Српске. Непријатељи са Запада предвођени Америком упорно покушавају, и покушавали су, да Николи Поплашену онемогуће обављање председничке функције. Ти наши непријатељи ништа не би могли да ураде да немамо, нажалост, домаће издајнике попут Милорада Додика, Биљане Плавшић, Живка Радишића, Момира Талића и осталих.

Све њих, сигурна сам, чека оно што заслужују, чека их суд правде. Додика вероватно суд због низ криминалних радњи које је починио, Биљану Плавшић исто као и Момира Талића Хашки трибунал. Видите шта се десило Момиру Талићу који је као српски генерал, што је ван памети, отишао у непријатељски Беч, тамо је ухапшен и предат Хашком трибуналу. Тако ће западне сице поступати са свим непријатељима, односно са свим издајницима српског народа, управо онако како заслужују.

Докле им служе они их користе, а када им више нису потребни и њихове услуге, онда завршавају попут Момира Талића у Хашком трибуналу. Наравно, ја не мислим да је Момиру Талићу место у Хашком трибуналу, јер мислим да ниједном Србину, без обзира какве греше имао, без обзира каква дела учинио, не треба и не може да суди непријатељски суд, него за оно што је учинио тре-

ба да му суди суд државе у којој живи, односно српски суд и суд Републике Српске.

Да није бонова пензионери би још чекали

Водитељ: Влада Републике Србије је донела одлуку да се пензионерима уместо пензија исплате бонови. Независни синдикат пензионера је против те одлуке.

Вјерица Малковић: Пензионери који су против те одлуке могу слободно да не узму те бонове и ми немамо ништа против тога. Против бонова су пензионери са енормно високим пензијама, а мислим да је то одлично решење, с обзиром да је држава пензионерима за мај, јуни и јули дуговала укупно 3 милиона 300 хиљада динара.

Српска радикална странка учествује у раду реконструисаних влада

Тај дуг је могао да се исплати штампањем новца што Влада никако не може да дозволи, јер би штампање те количине новца довело до инфлације што је такође недопустиво, а бонови који ће бити ових дана подељени пензионерима могу да се користе за плаћање рачуна за струју, за куповину угља и дрва за огрев и сигурна сам да је то право решење. У сваком случају, бонови се могу искористити за оног што је у овом периоду пензионерима најпотребније.

Да није донета одлука да се деле бонови пензионери би морали да чекају још који колико, док држава не би имала довољно средстава да им исплати те заостале дугове. Када се исплате бонови, пензионери ће нормално, као што су већ примили једну пензију, примати пензије два пута месечно тако да више неће бити заосталих дуговања према пензионерима.

Водитељ: Госпођо Малковић, шта мисlite о прелазној влади на којој инсистира Група 17?

Вјерица Малковић: Група 17 је америчка агенција која је замислила некакву прелазну владу коју желе да формирају на улицама. Представници Групе

17, са Зораном Ђинђићем на челу, немају намеру да се на легитиман начин, значи изборима, изборе за своје место уколико мисле да могу да се изборе за такво место у парламенту и у будућој влади, већ су замислили да освоје власт тако што ће направити некакве побуне, можда чак и грађански рат и да на тај начин Зоран Ђинђић буде подметнут српском народу, као што је то урађено са Милорадом Додиком у Републици Српској.

Прелазне владе формирање на улицама нигде не постоје нити имају икакву шансу. Видим већ да се та група 17 разилази и да се између себе глођу, вероватно не могу да се договоре ко колико пар, које су добили са Запада, треба да добије и како да их поделе, ко треба коју функцију у тој некаквој њиховој замишљеној прелазној влади да добије.

Вјерица Малковић: Влада Републике Србије је проценила да у овим условима цене млека и хлеба могу да буду овакве какве су и да нема места повећању цене млека и хлеба. Елементалне несташице које су биле ових дана, то су својевољни потези производија који ће сигурно бити спречени акцијама Владе, односно надлежности инспекција пре свега тржишне инспекције.

Водитељ: Животни стандард грађана у нашој земљи, нарочито после агресије, и сувише је низак. Шта мислите како може да се повећа?

Вјерица Малковић: Влада Савезне Републике Југославије и Влада Републике Србије усвојиле су економске мере чијом реализацијом се очекује повећање стандарда становништва, пре свега реализацијом ових економских мера омогућиће се социјална давања. То је ово о чему смо већ говорили што је урађено за пензионере.

На сличан начин - ће се, вероватно урадити и за лечије додатке и накнаде за породицка одсуства и сва остале социјална давања, јер су то ипак најугроженије категорије становништва.

Водитељ: Ви сте данас били гост на саветовању општинских органа и већ за прекршаје у Лесковцу. Какви су ваше утисци са саветовања?

Вјерица Малковић: Крај у коме је саветовање одржано је предиван и мислим да је штета што је недовољно искоришћен. То је питање које је везано за приватизацију. Сигурна сам, када би се то на прави начин приватизовало да би то била права туристичка оаза. Моји утисци о саветовању општинског органа и већа за прекршаје - Лесковац су следећи, на том саветовању је било предвиђено да се расправља о 7 тачака дневног реда од којих је најважнија била Извештај о раду општинских органа и већа за 1998. годину и прво полуодишице 1999. године.

Могу да кажем да се по тим тачкама дневног реда нико није јавио да дискутује, осим што сам ја дала мој коментар и мишљење да је потребно да се значајно повећа ажураност већа и органа за прекршаје. Остале тачке дневног реда су биле из делокруга рада већа, али нијесу баш интересантните. То је примене неких чланова одређених закона из ове области. Саветовање је завршено дана у 14 часова, али се сутра у 10 часова наставља расправа о тачки - разно. Ја сам завршила то саветовање и нећу присуствовати у овом делу јер мислим да све што је требало да се каже, да је речено данас.

Очекујем одређене закључке са тог саветовања и пре свега оно што се односи на неке техничко-технолошке недостатке у раду тих прекршајних органа. Обећала сам да ћу се максимално заложити да помогнем да се превазиђу ти проблеми који су уочени и који заиста могу безбедно да се реше. И даље стоји мој утисак да је неажурност на незадовољавајућем нивоу.

Водитељ: Госпођо Малковић, хвала вам на гостовању у нашем студију.

Вјерица Малковић: Хвала вама.

САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ ПРЕДСЕДНИЧКОГ КОЛЕГИЈУМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ИДОЛОПОКЛОНИЧКИ РИТУАЛ ПЕТЕ КОЛОНЕ

17. АВГУСТ 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке је на својој редовној седници разматрао политичку ситуацију у отаџбини са посебним освртом на деловање државних органа у условима жестоких политичких притисака на Србију и Савезну Републику Југославију.

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатовао је да се свим расположивим политичким средствима, субверзивним активностима, појачаним економским притисцима и психолошко-пронагађаним деловањем наставља агресија Американаца и њихових западноевропских поданика на нашу земљу. Србија и српски народ су на удару западних моћника јер не прихватају америчко туторство и колонијални статус. Због тога што жели да сачува оно што му је одувек припадало српски народ на Косову и Метохији прежи-

вљава прогоне и понижења управо од оних којима су пуна уста демократије, а који заправо чине све да свету српску земљу претворе у легло албанских нарко дилера и убица.

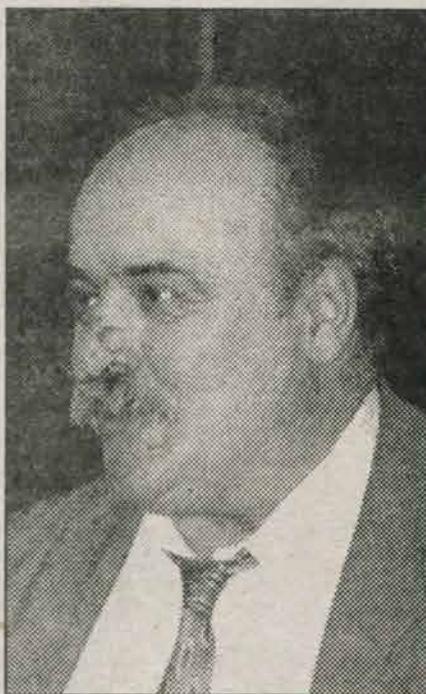
Вишемесечним разарањима, убијањима недужних грађана и окупацијом Косова и Метохије осведочени светски криминалци очигледно нису задовољили своје злочиначке апетите, већ преко челника НАТО странака у Србији покушавају да потпуно поробе српски народ и распарчају му државу.

У циљу изазивања српско-српских сукоба Американци су, преко својих политичких следбеника у Србији, заказали митинг испред Савезне скупштине на којем ће се одржати централна прослава рођендана највећег светског диктатора Вилијема Цеферсона Клинтона. Желећи да прикрију своје идолопоклоничке ритуале осведочени безбожници се скривају иза наводне прославе

великог православног празника Преображења господњег, а отворено се хвале отпладништвом од православне вере. Да се ради о америчкој режији најбоље говори чињеница да ће главни улогу у тој фарси имати доказани разбијачи српске државе попут Ненада Чапаја, Јозефа Касе и Вука Драшковића. Пошто ће помпезно прославити рођендан свог великог идола, за очекивати је да ће и у част осталих западних наредбодаваца бити организоване сличне светковине.

Председнички колегијум Српске радикалне странке је уверен да ће и овај, као и сваки други покушај уништења Србије и Савезне Републике Југославије и претварања српске земље у Клинтонов феуд, доживети прави политички фијаско јер је српски народ праве намере организатора и извођача ове представе одавно прозрео.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Ненад Чапај, Јозеф Каса и Вук Драшковић: епизодисти који су у покушају претварања српске земље у Клинтонов феуд на Преображење доживели потпуни политички фијаско

НАЈПРЕЧЕ КОРЕНИТЕ СОЦИЈАЛНЕ РЕФОРМЕ

24. АВГУСТ 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке разматрао је конкретне могућности за превазилажење тешког економског стања и социјалне беде у којој се налази највећи део становништва Србије и Савезне Републике Југославије.

је успостављање јавног дијалога и расправе између српских парламентарних политичких странака сматрајући да ће се на такав начин најбрже стићи до конкретних, суштинских и плодоносних решења за горуће економске и социјалне проблеме. Такође, таквим методом рада и на очиглед целокупне српске јавности избегле би се и све демагошка

ло какав економски напредак и стратешки просперитет представља бразденика приватизација. Приватизација не сме остати мртво слово на папир и наводно програмско определење појединачних политичких странака, које чини се дочепају власти, па макар и на доколном нивоу, заборављају своја обећања и до бесмисла користе монополске потенцијале државних органа, служб и медија.

Председнички колегијум Српске радикалне странке захтева од државних органа спровођење коренитих реформ у социјалној сferи. Најутргоженији део становништва данас су пензионери. Наша најстарији грађани морају да знају да су пензиони фондови у које су они својевремено улагали новац потпуно празни, те је држава приморана да реалних извора, без штампања новца, бројне проблеме исплаћује пензије чином висином износа и редовношћу исплате готово нико не може бити задовољан.

Разуме се, глупе су, чак и бесмислени, тврдње појединачних опозиционих политичара да се дут пензионерима може исплатити у живом новцу, јер таква исплата би представљала генератор катстрофалне инфлаторне спирале. Српски радикали се залажу за радикалне промене у систему доприноса за пензијско осигурување, које би износило осамдесет процената на плате, али би лична примања била растеренеа свих осталог доприноса и фискалних намета. Ти би се, истовремено, смањила и финансиска оптерећења запослених. Такође Председнички колегијум Српске радикалне странке захтева од државних органа исплату свих дугова према пензионерима, али на такав начин да се и бегне подстицање инфлаторних кратана, а до сада најбоље понуђено решење јесте исплата заосталих пензија боновима за електричну енергију. Српски предлог и меру могуће је критиковати, па и овај предлог српских радикала или нико није понудио ниједно решење, а камо ли неко боље и паметније овог решења за које се залажу представници Српске радикалне странке.

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатује да Србија може кренути путем економског оправка и социјалног оздрављења, али, неопходно да државни органи прихвате реформски курс и храбро крену озбиљне, суштинске промене у готовим областима друштвеног живота.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Најстарији су и најутргоженији: нико није понудио ни једно решење, а камо ли неко боље и паметније од исплате заосталих пензија у боновима за струју

Председнички колегијум српских радикала констатује да се значајан део наше популације налази на ивици егзистенције. Сиромаштво и тежак социјални положај већине друштвених слојева представљају данас кључне социјалне проблеме са којима се држава хитно и без оклевања мора сукочити. Разлоги за економску кризу и пад животног стандарда налазе се, пре свега, у десетогодишњој политици жестоких политичких, економских, па и војних притисака Сједињених Америчких Држава упрених против виталних интереса нашег народа и земље. Наравно, степен економских поремећаја могао је бити мањи да су представници државних органа на време кренули у економске и социјалне реформе, свеобухватну својинску трансформацију и укидање свих врста монополског понашања на тржишту, као што су то захтевали српски радикали. Кључно питање које се данас поставља пред све релевантне политичке чинионце јесте, како и на који начин извести земљу из тешке економске ситуације и обезбедити пуну социјалну сигурност за све њене грађане.

Управо зато, Председнички колегијум Српске радикалне странке захтевао

флоскуле појединачних политичара који ништа не знају, ни о економији, ни о социјалној политици, већ народу испредају бајке о америчким и западноевропским товарима блага који само чекају промену власти у Србији да своје богатство овога света истоваре у дворишта српских домаћина. За разлику од таквих, срећом не претерано значајних политичких субјеката у отаџбини, Српска радикална странка предлаже спровођење брзих, јасних и конкретних мера за побољшање животног стандарда нашег народа. Такви поступци и мере не могу донети чудо и народу не треба обећавати куле и градове, али могу допринести постепеном и сигурном изласку из кризе у којој се земља налази. Неке од мера за које су се залагали српски радикали, а посебно либерализација у трговинској делатности, усвојене су и доприносе развоју конкуренције и тржишне утакмице, као и већој економској ефикасности домаћих привредних субјеката.

Председнички колегијум Српске радикалне странке сматра да је неопходно извршити измене Закона о власничкој трансформацији, чиме би процес приватизације постао обавезан. Услов за би-

СЛОБОДА ОТАЦБИНЕ СВЕТИ ЦИЉ

31. АВГУСТ 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке је на својој редовној седници разматрао политичку и безбедносну ситуацију на Косову и Метохији.

Председнички колегијум српских радикала констатује да је српски народ на Косову и Метохији изложен свирепим злочинима Американаца и њихових поданика који свим средствима покушавају да претерaju Србе са њихових отгњишта, а ако се Срби томе усртитиве, хладнокрвно и монструозно их ликвидирају. Срби који су живели у Старом Грачком, Угљару, Гњилану, Пећи, Призрену, Приштини и другим косовско-метохијским местима страдали су само зато што су Срби. Срби, а посебно они са Косова и Метохије, крви су што су деленијама одолевали тортури и притисцима албанских бандита који су желели Косово и Метохију без српског становништва, крви су и зато што припадају проконом и непокорном народу који се није уплашио најсавременијих америчких, демократских бомби, раке-

та и граната. То је била и јесте њихова јединна крвица.

Председнички колегијум Српске радикалне странке оцењује да су Американци и њихови западноевропски привредни прекршили све међународне, јавноприме норме вршећи агресију на Савезну Републику Југославију и окупацију дела њене суверене територије, а Резолуција Савета безбедности, коју су сами предложили и изгласали, служи им само као покриће за спровођење кампање бруталних злочина над припадницима српског народа. Политика Сједињених Америчких Држава и Била Клинтона све више подсећа на спољнополитичку оријентацију нацистичке Немачке и бахато, психопатско понашање Адолфа Хитлера у време његове највеће политичке снаге и војне моћи. Суштински и принципијелно, између Америке данас и Немачке из четрдесетих, између Клинтона и Хитлера, никакве разлике не постоје, осим, донекле, у методу покоравања или уништења слободних народа и земаља.

Србија и српски народ имају тежак задатак. Нико и никада не може и не сме признати и прихватити окупацију

Косова и Метохије, већ се знајем, ради, мудрошћу, одважношћу и храброшћу, као народ и земља, морамо изборити за ослобођење отаџбине од окупатора. Председнички колегијум Српске радикалне странке захтева хитан повратак јединица Југословенске војске и српске полиције на Косово и Метохију, јер само снаге наше одбране могу обезбедити сигурност и безбедност преосталом српском живљу. Тиме би се гарантовао и повратак оних Срба које су амерички бандити претерали из њихових домова.

Председнички колегијум Српске радикалне странке истиче да крајњи циљ борбе нашег народа мора бити успостављање установнopravnog поретка Републике Србије на целокупној територији и претеријање америчких и западноевропских окупационих снага са свете српске земље. Тај свети циљ није и неће бити лако остварен, али определење нашег народа да одбрани слободу и родну груду мора победити фашистичке и завојевачке аспирације НАТО злочинаца и њихових помагача.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Вук у јагњећој кожи: под маском мировних снага УН, НАТО трупе донеле су српском народу само патњу, крв и сузе...

НЕИЗБЕЖАН ПОВРАТАК ВОЈСКЕ И ПОЛИЦИЈЕ

7. СЕПТЕМБАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатује да Сједињене Америчке Државе представљају јединог кријца за све злочине које су њихове и западно-европске окупационе трупе, уз помоћ албанских терориста, почниле над српским народом на Косову и Метохији. Американци по сваку цену покушавају да спроведу у дело своју криминалну намеру о етнички чистом Косову и Метохији, без Срба.

Доказ за те тврђење јесте понашање и деловање најпознатијег америчког србомрса из Француске, Бернара Кушнера, који је жељу за убијањем Срба показивао и свих претходних година. Он је био један од оних који су захтевали бомбардовање и убијање српских цивила још 1992. године, а у мору злочина над Србима на Косову и Метохији Кушнер се данас сналази као риба у води.

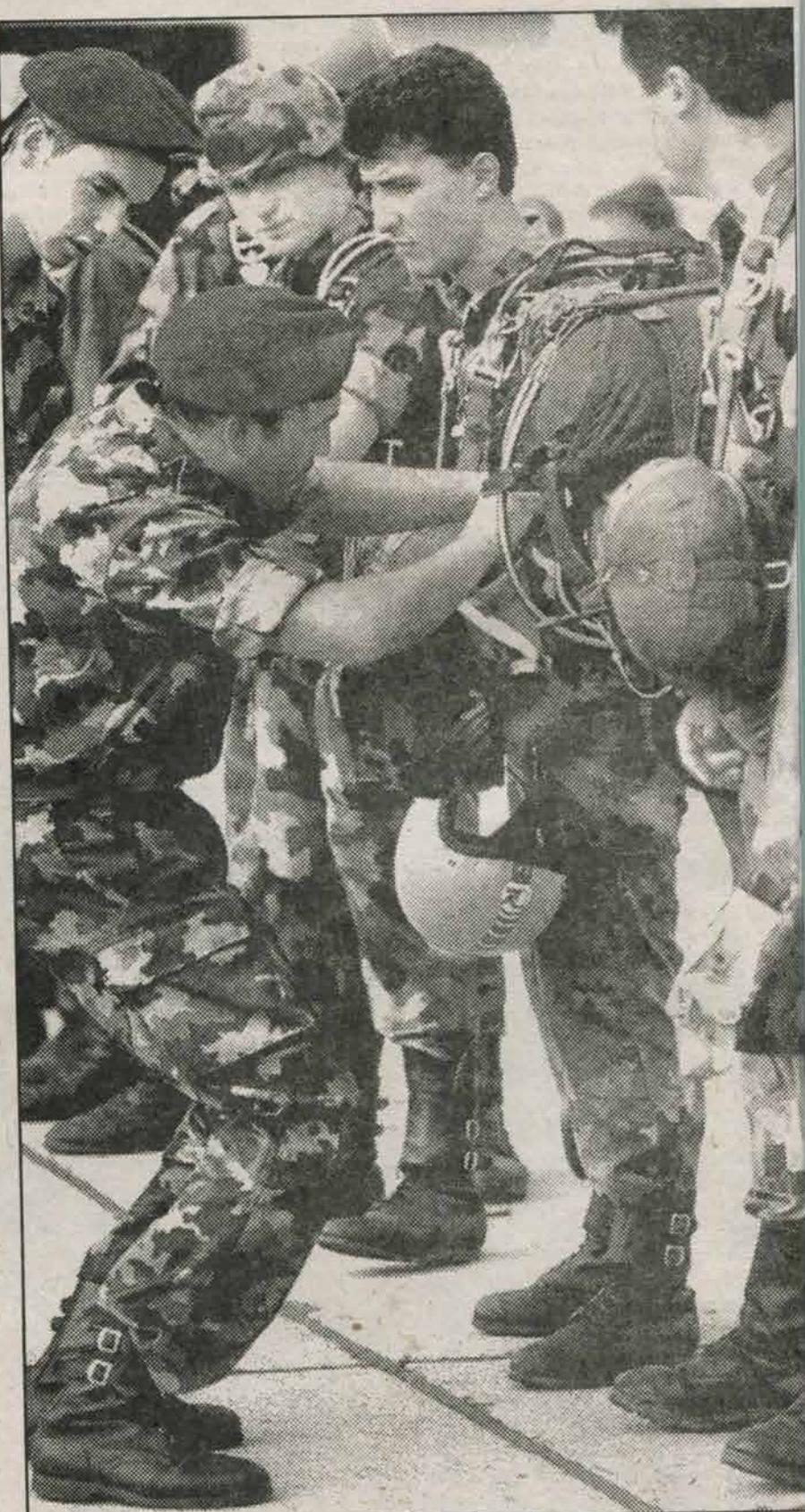
Без обзира на своје психопатске пориве, таљулска несрећа од Бернара Кушнера неће моћи да побије и протера све Србе са њихових вековних огњишта. Србија то неће и не сме дозволити.

Председнички колегијум Српске радикалне странке захтева да се одмах изврше одредбе Војно-техничког споразума и српска полиција и Војска Југославије упуте на Косово и Метохију. Повратак наше војске и полиције гарантује би безбедност и спокојан живот Србима и свим осталим грађанима јужне српске покрајине који су данас изложени бруталној тортури америчких и албанских терориста.

Српски народ не сме и не може оправити и заборавити злочине које су над њим починили Американци и америчке слуге, а њихов покушај да у Србији бирају власт по својој, а не вољи српског народа, наилази на презир већине грађана у Србији.

Они који су у време најжешћих удара НАТО-а на нашу отаџбину побегли главом без обзира, водећи рачуна искључиво о себи и својим породицама, који су без гриже савести оставили српски народ на милост и немилост својих ментора, никада неће добити глас ниједног часног и поштеног Србина. Српски народ, као слободољубиви народ, никада неће пристати на покорност осведоченим непријатељима, а њихове слуге у Србији једино што могу очекивати је презир и осуда сопственог народа.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Српска радикална странка захтева да се одмах изврше одредбе Војно-техничког споразума и српска полиција и Војска Југославије упуте на Косово и Метохију

У РУСИЈИ РЕПРИЗА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

14. СЕПТЕМБАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке разматрао је афуелну политичку ситуацију у свету, са посебним освртом на агресију коју Американци спроводе против Русије и руског народа и политичке реперкусије те агресије на глобалну политичку сцену.

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатује да су Сједињене Америчке Државе по окончашњу оружане агресије на Савезну Републику Југославију, покренуле жестоку офанзиву против Русије, покушавајући да отцепе део суверене руске територије у Дагестану и терористичким акцијама у највећим градовима Русије нанесу страшне губитке руском цивилном становништву. Оно што се данас догађа у Русији представља репризу догађаја на Косову и Метохији.

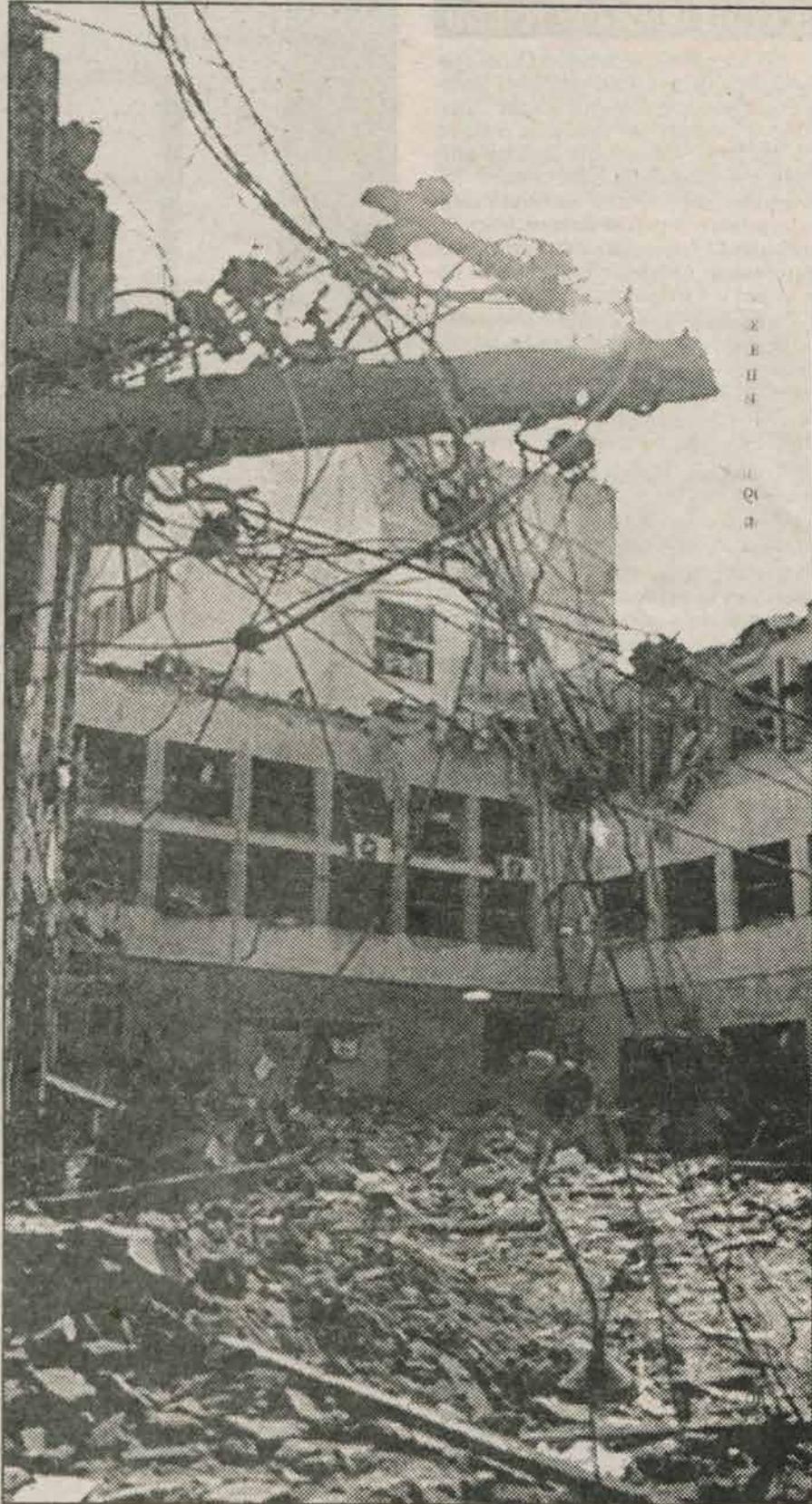
Амерички фашисти кренули су на пут окупације велике Русије. Свима је јасно да иза квази побуњеника у Дагестану, као и стравичних терористичких напада на грађане Москве, стоји америчка влада и њене обавештајне службе. Уосталом, такву организацију побуњеника и терориста може да оствари само америчка обавештајна служба ЦИА. Циљ Американца јесте да у потпуности покоре Русију и тиме покушају да поробе целокупно човечанство.

Председнички колегијум Српске радикалне странке изражава очекивања да ће руски народ и руска држава имати доволно снаге да се обрачунају са америчким бандитима, силецијама и њиховим послушницима. Руски народ, као слободарски и непокорни народ, кроз своју историју, никада није поклекао у одбрани своје православне отаџбине.

Српски народ, са великим забринутошћу, прати покушаје америчких империјалиста да униште нама братску земљу и највећег савезника Србије, као и до сада, пружати жесток отпор криминалцима које контролише Бела кућа, а одлучан и озбиљан руски одговор Американцима охрабрио би готово све народе света у борби за своју слободу и националну самобитност.

Председнички колегијум Српске радикалне странке сматра да су Американци кренули у последњу фазу поробљавања света. Крајње је време да се сви слободарски народи, а посебно Русија, супротставе том злу и обезбеде сигурнију сутрашњицу свим народима света.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Иза терористичких напада дагестанских квази побуњеника на недужне руске грађане стоје амерички фашисти

ЗА ОБЈЕКТИВНУ ДРЖАВНУ, А НЕ ПАРТИЈСКУ ТЕЛЕВИЗИЈУ

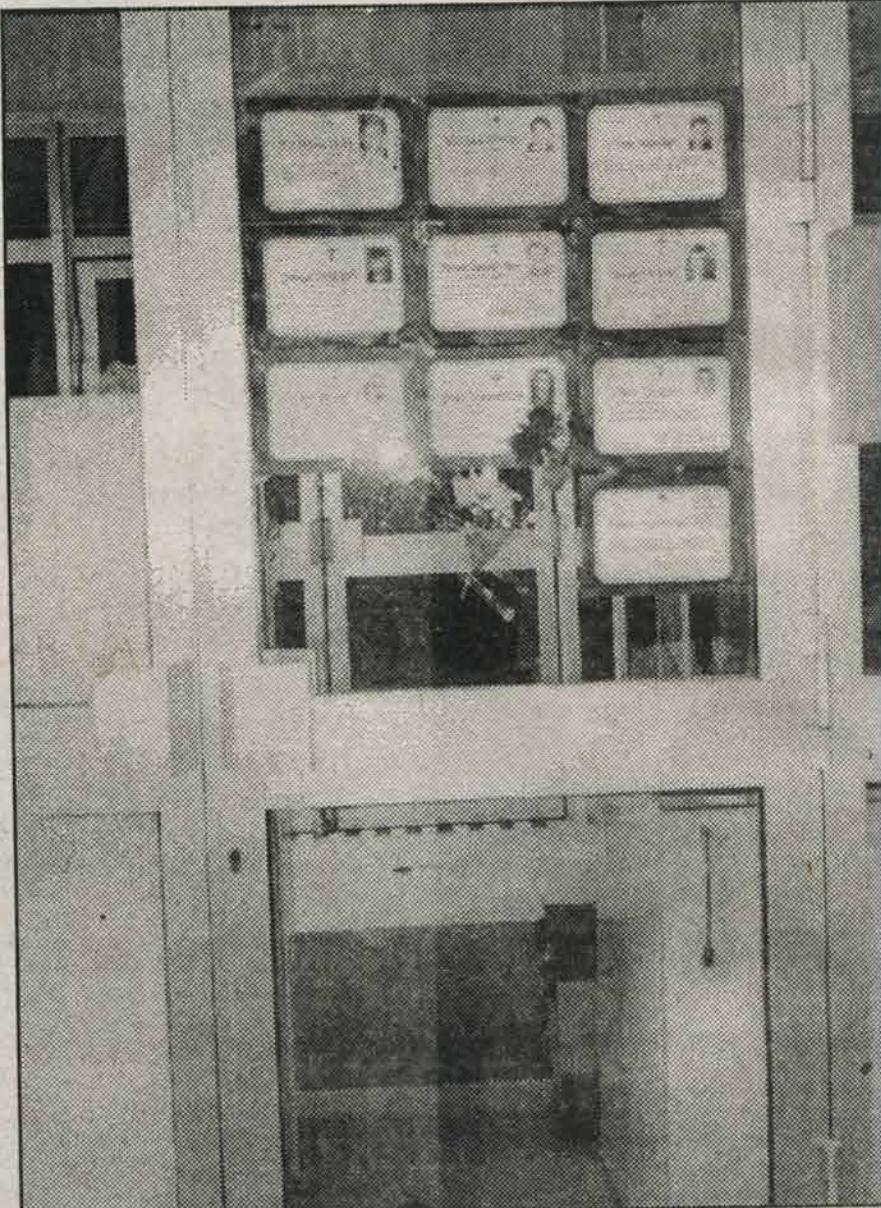
21. СЕПТЕМВАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатује да непокорни српски народ није и неће прихватити ултиматуме, притиске и уцене Сједињених Америчких Држава које свим психолошко-пропагандним и субверзивно-подривачким активностима покушавају да угрозе независност Републике Србије и Савезне Републике Југославије и униште национални понос, чест и достојанство српског народа. Американци никако не могу да се помирију са чињеницом да Срби не прихватат ју демократске туторе са Запада, да Срби не желе вазални однос према Сједињеним Америчким Државама и да Срби, поврх свега, воле и поштују слободу народа и отаџбине.

Амерички злочинци нису успели оружаним путем да униште слободарски дух српског народа, нису успели да победе веру и наду Срба у опстанак самосталне и независне српске државе, али су по окончању агресије, свим расположивим средствима, покренули акцију политичког уништења оних снага у Србији које се не мирију са америчком окупацијом и којима је интерес свога народа пречи од интереса Америке и новог светског поретка.

Демонстрације које Американци преко свог Савеза за промене заказују широм Србије имају за једини циљ коначно и брзо уништење Србије, њене државне независности и политичке самосталности. Жеља Американаца је да Србија постане њена колонија, а представника Савеза за промене да Америка постане метропола нашој земљи. Америчке слуге из Савеза за промене представљају само продужену руку НАТО злочинаца и задатак им је да изврше оно што НАТО ловци бомбардери нису успели да учине, да Србију претворе у америчку пријују. Американци желе да Србија у што хитнијем року постане полигон искључиво политичких несрђеника као што су Ђинђић, Батаћ, Динкић, Обрадовић, Свиљановић, Перешић или Аврамовић. Булументе таквих националних спасилаца и великих демократа Американци су већ поставили у готово свим суседним државама, само што од спаса и демократије за те народе нијестало ништа.

Подршку Савезу за промене, у тренуцима најжешћих америчких политичких притисака на Србију, својом необјективном и пристрасном уређивачком подлогом пружа и Радио-телевизија Србије. Информативни програм Радио-телевизије Србије представља билтен левичарских странака у Србији и такав програм постао је неподношљив за Српску радикалну странку као вла-

Улазак у зграду РТС-а са читуљама жртава агресије: крупан корак ка миру, од подршке Савезу за промене, до билтен левичарских странака у Србији

дајућу политичку организацију. Српски радикали сматрају да Радио-телевизија Србије мора имати карактер државе, а не партијске телевизије, а све информације морају бити објективне, правовремене и непристрасне.

Председнички колегијум Српске радикалне странке сматра да ће српски народ оштро, поносно и пркосно одбацити идеју и покушај Америке и Савеза за промене да униште Србију и све што је српско. Америчке шарене лаже, пропагандни трикови и празна обећања никада нису и неће наћи на плодно тле у српском народу. Српски радикали истичу да је наш народ врховни судија свим политичким странкама и да су избори

едини могући начин да се одреди политичка воља грађана Србије. Они који мисле да се физичком силом, оружаним путем, уз помоћ Американаца дочекају власти, морају знати да српски народ то неће допустити, а органи легалне и легитимне власти морају да штите све грађане и државне институције. Српски народ победиће америчке слуге. Америчке слуге из Савеза за промене имају велику подршку у Америчком конгресу, сигурно и Стјут департменту, али у српском народу готово никакву. Ово је, морали би то да знају, ипак Србија, а не Америка.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

АМЕРИКА ПОДСТИЧЕ ТЕРОРИЗАМ

28. СЕПТЕМБАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке констатује да су Сједињене Америчке Државе уништиле глобални политички поредак, међународно јавно право, демократију, не само у својој, већ у свим земљама које се хвале постојањем таквог облика политичког режима, а истовремено као једини принцип прихватљивог политичког деловања покушавају да наметну бруталну силу и државни тероризам са једне, и слепо подаништво и слуганство са друге стране. Американци су ти који су одговорни за готово све терористичке акте изнедене широм земљине кугле, они су ти који изазивају такозване сукобе ниског интензитета, они су ти који шире ратне пожаре, они су ти који убијају слободне народе; они су ти који уништавају независне и непокорене земље, они су ти који право силе и право јачег желе да претпоставе сили закона и међународног права. Они су директно одговорни за најтеже злочине, почињене у свету по окончању другог светског рата.

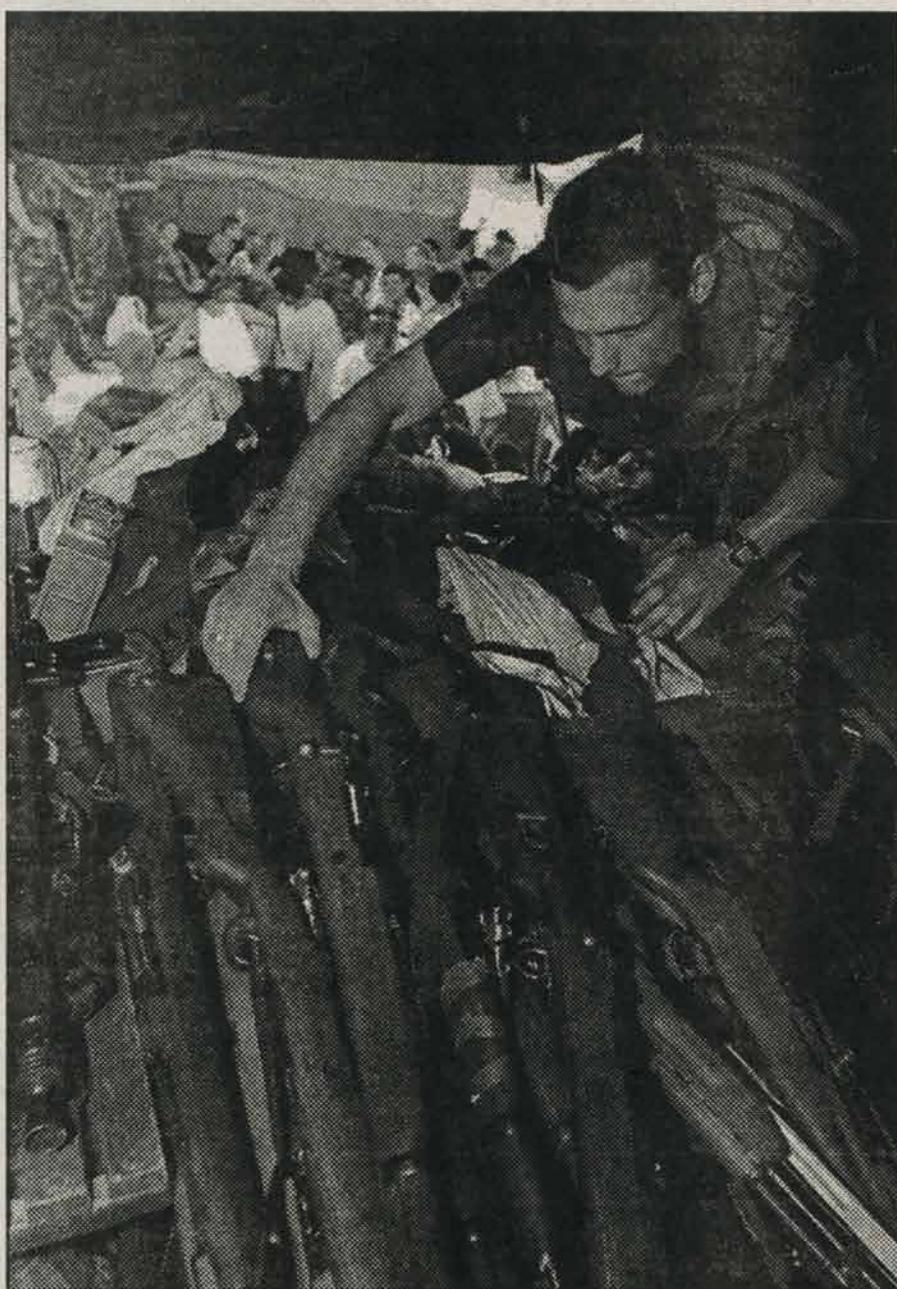
Председнички колегијум српских радикала указује на искључиву одговорност америчке криминалне власти за све злочине које су у њихово име и по њиховом налогу на Косову и Метохији починили шиптарски терористи. Американци, у својој осиноности и бахатости, више не поштују ни оне политичке акте које су сами доносили, већ на бестијалан и бруталан начин, баш како и приличи светском силицији, покушавају да физички униште српски народ, а Косово и Метохију издвоје из Србије и Савезне Републике Југославије. Американци су на почетку кризе у некадашњој Југославији стално и лицемерно понављали како неће признати и прихватити сепесију било ког дела суверене југословенске територије, а онда су директно и непосредно учествовали у свим сукобима на страних српских непријатеља. Стога, Американци и данас на политички перфидан начин покушавају да обезбеде независност за Косово и Метохију.

Пошто је очигледно да српска држава, без обзира на све тешкоће и проблеме са којима се суочава, никада неће прихватити отцепљење Косова и Метохије од Србије, Американци покушавају да субверзивним и подривачким деловањем, на власт у Србији доведу оне политичке снаге које ће им помоћи у одвајању јужне покрајине од српске земље и територије. Они који треба да помогну остварење америчких, кажу демократских циљева, као што је отцепљење дела наше, српске земље, су они који по своје мишљење иду код Робер-

та Гелбарда и његовог наследника Доусона, они који се заклинју у америчку демократију бомби, ракета и граната, они који више воле америчке доларе од српске слободе, националног поноса, части и достојанства. Ђинђић, Обрадовић, Батић, Аврамовић, Динкић, Свиљановић, Драшковић и остали би зарад долова на власт препустили Косово и Метохију српским непријатељима. Међутим, суочавају се са само једним проблемом. Американци их воле и желе много више од српског народа.

Председнички колегијум Српске радикалне странке истиче да је, свидело се то некоме или не, српски народ коначни судија и да ће његова воља бити пресудна. Српски радикали су уверени да Срби, али и остали грађани Републике Србије, неће прихватити америчке ультиматуме и уџене, а своје поверење да ће странкама које желе поверење нашег народа, а не америчке администрације.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Фарса са разоружањем тзв ОВК окончана њеном трансформацијом у Косовски заштитни корпус: агресија НАТО-а на СР Југославију и кршење Резолуције 1244 аларм целом свету да се Америка упорно руга Савету безбедности УН

КУДНУО ЧАС ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ

5. ОКТОБАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке разматрао је на данашњој седници актуелну политичку ситуацију у отаџбини и мере економске и социјалне политике које држава у најхитнијем року мора да предузме.

Србија се данас налази у тешкој економској кризи, а значајан део њене популације живи на ивици егзистенције. Вишегодишњи притисци, економска блокада, а посебно варварска агресија Американаца и њихових западно-европских послушника на нашу отаџбину, представљају основни узрок економске кризе и пад животног стандарда наших грађана.

Међутим, степен економских поремећаја могао је бити мањи да су представници државних органа на време кренули у социјалне и економске реформе, свеобухватну својинску трансформацију и укидање сваког вида монополског понашања на тржишту. Управо зато, српски радикали сматрају да је крајње време да се Србија окрене коренитим променама у економској и социјалној области, ослањајући се искључиво на сопствене ресурсе. Таквим методом рада, на очиглед целокупне српске јавности, избегле би се и све демагошка флокулe појединачних политичара који на удицама и трговима причају о економији и социјалној политици испредајући народу бајке са меричким таварима блага, који само чекају промену власти да се слију у Србију.

Председнички колегијум Српске радикалне странке сматра да је основни услов економских и социјалних реформи брза и целовита приватизација која омогућава бржи излазак из тешке економске кризе и социјалне беде. На тај начин држава би обезбедила знатне суме новца, а истовремено би се повећала производивост, снабдевеност тржишта била би уреднија, а квалитет производа на знатно вишем нивоу. Сви ови параметри условили би ценовну стабилност и осетно побољшали животни стандард грађана.

Председнички колегијум Српске радикалне странке захтева од Владе Републике Србије да сва примања пензионерима буду исплаћена у року, а да у најхитнијем року пронађе модус за измиривање осталих социјалних давања.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Држава измирила дуг пензионерима,
на реду корисници социјалних давања

ВЛАДА НАРОДНОГ ЈЕДИНСТВА ОПРАВДАЛА ПОВЕРЕЊЕ

12. ОКТОБАР 1999. ГОДИНЕ

Председнички колегијум Српске радикалне странке разматрао је на данашњој седници актуелну политичку ситуацију у отаџбини и мере које Влада Републике Србије предузима у обнови земље и отклањању последица НАТО агресије.

Очигледне су намере Сједињених Америчких Држава и њихових западноевропских сателита да наставком агресије на нашу државу у потпуности издаје Косово и Метохију из уставно-правног поретка Србије и Савезне Републике Југославије, и на вековној српској земљи створе етнички чисту албанску државу. У реализацији тог циља Американци не бирају средства и применом бруталне силе покушавају да очисте јужну српску покрајину од Срба, како би пред светском јавношћу доказали албанску тезу да Косово и Метохија никад нису били српски. Крајње лице-мерно звуче констатације америчких

намесника из Кушнерове антисрпске организације да се број злочина смањује, а при том шиптарски терористи, по налогу Американаца, настављају свој крвави пир по Косову и Метохији.

Истовремено са деловањем здруженih америчко-шиптарских снага, вишингтонски челници настоје да уличним немирима на власт доведу политичке креатуре који немају никакву подршку у бирачком телу Србије. С обзиром да немају превише поверења у способност својих штићеника, Американци периодично позивају лидерчиће такозваног Савеза за промене и неких других странака, као што је то био случај у Луксембургу, и ултимативно им одређују начин деловања, размишљања и политичког обраћања. Осионост америчких налогодаваца и иницијатива на слепом подаништву најупечатљивије говори о намерама да се Србија уведе у породицу америчких колонија, како би се што лакше остварили зацртани стратешки циљеви о уништењу српске државе и народа.

И док шачица страних плаћеника тежи да амнистира НАТО злочинце, и покушава да наруши висок степен народног јединства, Влада Републике Србије чини све на санирању последица дивљачких разарања привредних и инфраструктурних објеката у Србији. Темпо и брзина којом се обнавља целокупна саобраћајна инфраструктура у нашој земљи запреостали су многе, а посебно one који су вишедељним бомбардовањем очекивали да ће Србија поклекнути и безусловно прихватити њихово туторство.

Председнички колегијум Српске радикалне странке изражава уверење да ће Србија и српски народ, без обзира на сталне покушаје појединачних политичара да омаловаже успехе Владе народног јединства, своје поверење и у будуће давати оним политичким снагама које су све своје потенцијале усмериле ка обнови и изградњи државе и заштити виталних националних интереса.

Председнички колегијум
Српске радикалне странке

Влади народног јединства не могу наудити покушаји страних плаћеника да омаловаже њене огромне напоре у обнови порушене земље и заштити виталних националних интереса

МЕЂУДРЖАВНИ СПОРАЗУМ КОЈИ ЈЕ ПОТРЕСАО
ПОЛИТИЧКУ И ДУХОВНУ СЦЕНУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

КОНКОРДАТСКО ПИТАЊЕ

Конкордат (concordatum) споразум нагодба

Правни појам Конкордата значи споразум између Папе и неке државе о односима те државе са Ватиканом и правима и обавезама Римокатоличке цркве у тој држави

Конкордатско питање – историја и садашње време

Конкордатско питање је било део српске политике током целог XX века. То је кључно питање у односима са римокатолицима на овим просторима. Оно није решено на задовољавајући начин ни у Краљевини Србији, нити у Краљевини СХС, нити у Краљевини Југославији, па ни до данас.

Будући да оно садржи многе аспекте, конкордатско питање је врло сложено законско, политичко и религиозно питање.

Конкордат и државни суверенитет

Проблем конкордатског питања српског народа у XX веку до сада није суштински сагледан проблем, иако је о томе релативно доста писано и штампано.

Проблем конкордата је доста запостављен, поготово последице његовог битисања на просторима на којима живи српски народ. Он је више схваћен као однос Срба православаца и Хрвата католика, а не однос српског православља са римокатоличком црквом.

Тај проблем (или проблем у сличном смислу) присутан је од помињања могу-

ћности саживота католика и православаца на Балкану, дакле од друге половине XIX века, а политички је актуелизован стварањем прве државне форме те две вере, Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1918. године.

Дакле, циљ овог рада није правноНормативно сагледавање конкордата, па чак ни његове историје код српског народа, већ покушаја сагледавања његове суштине и последица по судбину српског народа у XX веку и будућност у трећем миленијуму; а суштину конкордата било је, ипак, најтеже схватити.

Правни појам конкордата значи "споразум између папе, поглавара Римока-

Црква Светог Петра у Ватикану, седишту Папе, поглавара Римокатоличке цркве

толичке цркве и државе о давању одређених права и привилегија тој цркви", или "конкордат (concordatum) споразум, нагодба; нарочито: споразум између папе и једне световне сile о односима и правима Римокатоличке цркве у тој држави".¹⁾

Питање је да ли конкордат угрожава интерес српског народа или не. У питању је било да ли се католичка црква издиже изнад других цркава или се изјединачава са осталим црквама.

Полемике око конкордата у форми за

никакав велики догађај, јер није било спорних момената. У српској јавности он није изазвао велику пажњу, не само због поратних прилика. Тај конкордат је значио "велику дипломатску победу Србије. Због те победе, током преговора, српска влада је пристала на надлежност црквених судова код брачних спорова из мешовитих бракова, као и на виспитање деце из мешовитих бракова у духу римокатоличке вере. Заузврат, Србија је добила потпуно независну римокатоличку црквену организацију и

Дакле, конкордат представља правно и политички врло сложено питање, јер држава, ипак, са њим губи део суверенитета. Проблем Срба је настао када је 1918. године почeo саживот са више милиона католика. На једној страни је стајала православна вера и црква, са својом самосталношћу, децентрализмом и аутокефалношћу, а на другој католичка вера строго централизована и хијерархијска. Самим тим настао је проблем. То није био проблем са земљама где је доминирао католицизам, као на пример у Аустрији и Италији, или где је доминирало православље, као на пример у Грчкој или Румунији. Проблем Краљевине СХС је био специфичан. Ту је био изражен проблем државне и световне власти, стога је конкордат, на неки начин, двоструни међународни уговор.²⁾

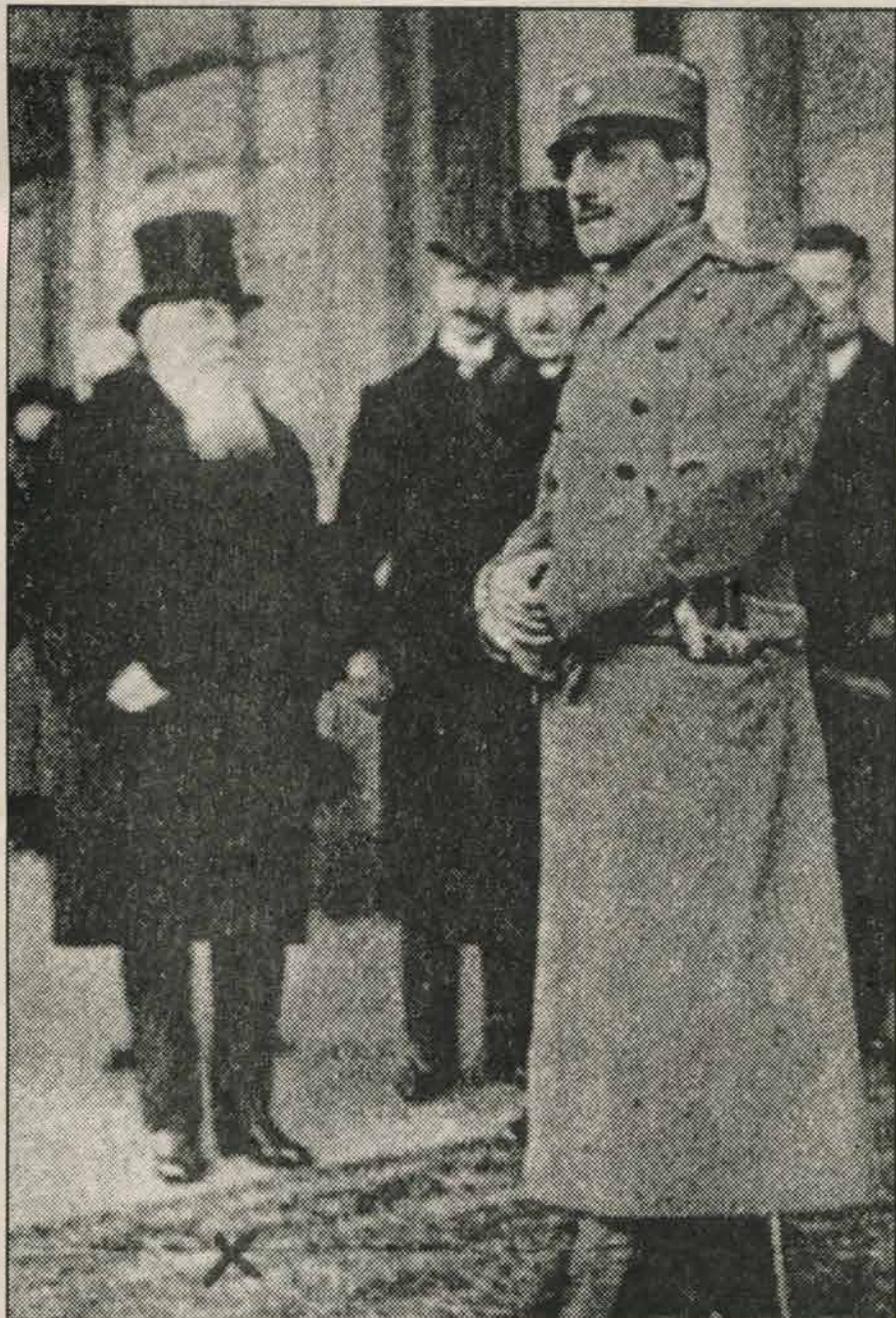
То је ускоро постало проблем нове државе који она у 22 године свог постојања није успела да реши. Она није била исто што новонастале државе после Првог светског рата: "Код нас је уређење верског питања путем државног закона било скопчано с великим тешкоћама. Постојала је опасност да такав закон, донесен без споразума с конфесијама, не реши наш верски проблем, него га, напротив, још више заоштари и изазове опште незадовољство свих вероисповести".³⁾ Очигледно је да се сукобљавају државна регулатива и регулисање односа путем конкордата.

Конкордат и Видовдански устав

Видовдански устав Краљевине СХС тај проблем није решио на задовољство свих. Он је полазио од наследних ствари (шест различитих решења – у Србији, Далмацији, Словенији, Црној Гори, Војводини, Међумурју, Хрватској, Славонији и Босни и Херцеговини) и од модерних тенденција у уставном праву. "Видовдански устав је утврдио основна начела будућег верског законодавства. Устав није променио постојеће правно стање које се исказивало у примени шест различитих верских законодавстава у држави, али је наложио законодавној власти да приступи изграђивању и изједначењу верског законодавства у складу са уставним начелима".⁴⁾

Дакле, у Видовданском уставу се пошло од класичних права слободе вероисповести. Касније се испоставило да са две остале доминантне вере у земљи, православљем и исламом, није било потешкоћа у нормативном регулисању (као ни са осталим мање заступљеним религијама, протестантизмом, Мојсијевом вером и другима), али проблем са католичанством није престајао.

У даљим настојањима реализације конкордата његови противници су говорили да конкордат жели дати привилегије римокатолицима и да угрожава како друге верске заједнице, тако и суверенитет државе. Присталице конкордата, било да су сами католици или су православци, сматрали су да конкордат има само формално-правни карактер и

Њ. В. краљ са Пашићем и министрима: конкордатско питање и конкордатски проблем је дело краља Александра Карађорђевића (1888–1934)

или против често остављају утисак више правних разлика или политичких него суштинских.

Суштински проблем конкордата се јавља са настанком Краљевине СХС. Конкордат, потписан између Србије и Ватикана 1914. године, није представљао

ослободила се одаугутарског протектората над римокатолицима. То је као један од последњих политичких аката у дугом процесу стицања независности и предуслов остваривања југословенске сарадње".³⁾

да не угрожава дотадашње међуверске односе и да је сличан конкордат склопљен са читавим низом осталих европских земаља, било да у њима доминира католицизам или остала вера.

Пројугословенски оријентисани Хрвати су подржавали конкордат, сматрајући да он католике више веже за Југославију а мање за Ватикан. Поводом Еухаристијског конгреса у Загребу 1930. године (Еухаристија – грч. ευχαριστεο – захваљан сам, у пракшијанским црквама молитва захвалности после заједничке вечере. Касније се назив еухаристија проширио и на само скупно узимање оброка (В. Агапе) које се вршило на спомен последње вечере што ју је, наводно, Крист одржао с ученицима прије својег погубљења, и у току којег се – по кришћанском вјерovanju – крух и вино претварају у тјело и кrv спаситеља").⁹

Милан Банић, пројугословенски оријентисан Хрват и изразити присталица политike краља Александра Карађорђевића, сматрао је да се католици у Југославији желе више везати за Ватикан и тиме постати непријатељи државе Југославије. О Еухаристијском конгресу Милан Банић је писао следеће: "Тaj конгрес – признат ће нам то и најгорљивији католици, ако ставе руку на срце и ако пусте да из њих поштено проговори глас савјести! – Стварно, далеко је више служио величану римокатоличке цркве и римског папе, него ли величану Бога и Богочовјека Исуса Криста".

Милан Банић је сматрао да не само Православна црква, него и југословенска политика мора адекватно одговорити таквим акцијама Римокатоличке цркве и то на врло компромисан, дипломатски и тактичан начин, иначе ће сви католици бити окренути против Југославије. Милан Банић даље пише: "У суштини, Еухаристички конгрес није био једна вјерска, него политичка манифестација. И то, манифестација за политику прне интернационале, или и за хрватски сепаратизам. Но, поред манифестације, то је била и демонстрација против државне југословенске политike – против политike инаугурисане манифестом од 6. јануара, а оваплођене актом од 3. октобра 1929. године".¹⁰

Очигледно је да су највећи заговарачи конкордата пројугословенски оријентисани католици, више него они који су тешки разбијачи Југославије.

Мали број заинтересованих за конкордат је тежио рационалном објашњењу конкордата.

Најспорнија је била прва тачка пројекта конкордата; она гласи: "Католичкој цркви признаје се, у сваком од њених обреда, пуно право да слободно и јавно врши своју мисију у Краљевини Југославији."¹¹

Појам "мисија" има претежно политички а не правни карактер, стога је тачка подредним бројем један изазвала највише полемике између присталица и противника конкордата, више него свих осталих 37 тачака заједно.

Ту се сукобљавало, очигледно, више интереса, а два доминантна: православља и католицизма.

Улога краља

Александра Карађорђевића

Краљ Александар, Краљ "јединитељ", дуго је радио на припреми конкордата, то је за њега било једно од битних државних питања, али истовремено и једно од најтежих државних проблема. Он је у томе видео не само остварење Душановог завета – духовног и политичког јединства српског народа и његове Православне цркве, већ и стабилност своје власти; "али слично томе као на пољу државне политике планови Краља нису били ограничени његовим народом, него је он радио и у корист мира у целој Европи, тако и у својој верској политици, он се није заустављао на границама своје државе и своје православне цркве, него је био надахнут светом маштотом о уједињењу хришћанских цркава

и, пре свега, православне и римокатоличке, при чему је то уједињење он мислио дружице него што га представљају присталице уније с Римом".¹² Дакле, конкордатско питање и конкордатски проблем је дело краља Александра, које се сплетом историјских околности нашло као врућ кестен у рукама Милана Стојадиновића.

Свакако, појам мисија је "широк појам" и не може претендовати на овакве идеје краља Александра, јер је тиме повређена верска равноправност, сматрају противници конкордата, а и угрожава се суверенитет државе. Проблем је што је католицизам везан искључиво за један духовни центар – Ватикан, а са православљем то није случај.

Ставови опозиције

Опозиција конкордату је имала примедбе на готово све чланове предлога пројекта конкордата, сматрали су да католичка црква добија привилегије у од

Др Милан Стојадиновић: "Конкордат је уговор са државом Ватикан, као што су сви међународни уговори"

носу на остале цркве и да се тиме наруши "верски мир у земљи". Нарочито су имали примедбе на члан 35. пројекта, који гласи: "Постоји споразум да се са ступањем на снагу овог Конкордата укидају закони, уредбе и правилници, који су сада на снази, уколико су ови у опреци са одредбама садржаним у овом Конкордату". Тиме се суспендује власт југословенске државе и римокатолици стављају под тутовство Ватикана, "кроз цео најтаков конкордат спроведено је ово начело потчињености Југославије папској држави у политици наше југословенске католичке цркве и утицај наше државе политике на њу сведен је на нулу".¹³⁾

Опозиција је сматрала да иза конкордата стоје "политички циљеви" Ватикана. Многи су сматрали да иза тога стоји империјална политика италијанског фашизма. По њиховом схватању, католичка црква никде нема таква права као у Југославији, наводећи пример Аустроугарске у прошлости и Француске у садашњости. Тако се жели створити раздор између католика и православаца. Уједињење може бити само интегрално, а не под доминацијом католичке цркве, "религиозни мир у Југославији има да омотуји враћање јединства у Хришћанској цркви".

Критикујући све чланове најтака пројекта конкордата, изузимајући неколико начелних, каже се у опозицији конкордату "напослетку додадемо да у пројекту конкордата нема одредба ни за рок његова трајања, ни за начин његова отказа, те би се могло према садржини члана I мислити да овај конкордат намерно или случајно има карактер вечноћи".¹⁴⁾

Конкордатски проблем и др Милан Стојадиновић

Било је оних који су сматрали да конкордат служи искључиво интересима Стојадиновићеве владе, јер, по њима, конкордатски проблем није ни постојао док га у таквој форми није поставила Стојадиновићева влада. По Стојадиновићу, конкордат је "Уговор с Ватиканском државом, као што су сви међународни уговори" и ништа више, а за опозицију је то подривање интереса српског народа и државе. "За овакав садржај конкордата ни правно ни морално није одговорна влада г. др Јевтића, у којој су били г. Стојадиновић и Јанковић, него само и искључиво влада која га је усвојила као своје дело, утолико свршеног колико је досезала њена власт и њено схватање националних интереса".¹⁵⁾

Конкордат, по њима, има краткорочни политички карактер и не одговара интересима народа и "Људи који ничим нису задужили народ не смеју се више играти народном судбином и судбином Југославије". Сматрали су да се конкордат жели спровести не само под притиском Римокатоличке цркве, већ и коалиционих партнера у власти Милана Стојадиновића, као што су министри Љуб-

девит Ауер или Антон Корошец, "императивна је дужност владе г. др Стојадиновића да призна своју погрешку пред Народном скупштином, да је исправи и одмах тргне свој најтаков конкордат из ње".¹⁶⁾

Сматрало се да у име српског радикализма нема право да говори Милан Стојадиновић, већ искључиво Аца Станојевић, као последњи остатак изворне политике радикала и Николе Пашића, "само г. Аца Станојевић, као вођа Радикалне странке, он и нико други има право да говори у име политичког морала Србијиног". Словенци имају свог удела у лицу Антона Корошца, а Хрвати у лицу Владимира Мачека, али по опозицији, Милан Стојадиновић то не представља у име српског народа. У свој тој несрећи, заслуга је Милана Стојадиновића и његове владе, јер "она ће православне Србе збити око свога духовног поглавара док се не појави њихов политички вођ који ће с г. Ц. Мачеком, Коришћем, Спаћом и др. спасити Југославију од ових опасних лутања у политици".¹⁷⁾

По противницима конкордата, Југославија би постала земља са два центра моћи, једним у Београду, а другим у Ватикану, са два конституциона документа – Уставом Краљевине Југославије и Конкордатом. То фактички значи превласт папске државе на одређеној територији Југославије. Слично је било и у Аустроугарској, где је анатијоналност цркве било једно од основних средстава за борбу против словенског елемента у држави. Тако "Најтаков конкордата лишава Југославију права тога права према једном многоbroјном делу свога грађанства".¹⁸⁾

Све цркве имају право на своје духовно деловање, то јест на мисију, поготово то има право хришћанство и то је његова обавеза, али постоји битна разлика у схватањима мисије католичке и осталих хришћанских цркава, "али у већ организованим црквама та обавеза јесте само један од њених задаћа, због чега се спомиње у уставима православне и протестантских цркава само узгряде, у реду целог низа осталих обавеза. Али, постоје и такви делови цркава, где обавеза мисије стоји на главном, на првом месту, услед тога што се они налазе у иноверној средини. То су мисионарске епархије или мисије. Пројекат конкордата, за разлику не само од устава других вероисповести, него и од свих важећих конкордата, већ у првом свом члану, као о једној задаћи римокатоличке цркве у Краљевини Југославији говори о вршењу мисије, чиме јој даје баш мисионерски карактер, као да је Југославија нека непросвећена, незнабожачка земља".¹⁹⁾

"Збор" противник споразума с Папом

Југословенски народни покрет Збор, на челу са Димитријем Льотићем, био је жестоки "противник конкордата. Поводом тзв. крваве литије Збор је дао саопштење у смислу да је тиме Југославија

"ликвидирана", а Хрватска отцепљена од Југославије. Димитрије Льотић сматра да је конкордатом учинено то да и "Срби омрзну Југославију, да изгубе љубав, вољу и стрпљење", јер Југославија треба да се распадне, а не може док је "Срби не омрзну" и после догађаја из јула 1937. мораће да дођу "још гори и још тежи, да би Срби омрзли Југославију, да би се одрекли своје велике историјске мисије, да би у наступу беса због страживитих увреда почели и сами да руше што су стварали, да пљују што су бранили", гласило је у саопштењу Збора. Због тога они поручују владајућем режиму да га треба ликвидирати, али "чувати Југославију". Конкордат је, по њима, "глогов колац" српске духовне мисије; али велика је ствар што је конкордатска криза из 1937. "тргла српски народ из духовне летаргије и добила широк одјек у свим српским крајевима, а нарочито у српским прекоринским и прекосавским областима".²⁰⁾

Реаговање Српске православне цркве

Српска православна црква је, изузимајући појединце, оштра реаговала против конкордата. Патријарх Варнава је у говору за православну Нову годину конкордат назвао "примним уговором", "оковом" за "браћу католике" и вређање целокупне српске историје, индиректно се окомио на режим Милана Стојадиновића, сматрајући га ненародним. "Овим уговором патријарх Варнаве отпочео је један покрет у нашем политичком животу који се може назвати борба против конкордата".²¹⁾

Тиме је Српска православна црква хтела дати до знања да су она и народ заједно у борби против власти Милана Стојадиновића у вези са конкордатом.

Српска православна црква је сматрала да се ставља у подређен положај, јер остаје духовна организација, а католичка црква поприма димензије политичке организације. Српска православна црква "не тражи никакве привилегије које би у ма коме правни повређиваје народне интересе и народно достојанство, улогом у српском народу и народној држави, Српска православна црква не би могла равнодушно гледати да се некој другој верској организацији дају права која Српска православна црква није имала када је била државна црква".²²⁾

Реакција католичке цркве је била оштра, они су сматрали да се тиме отвара "верска борба".

Изјава епископа, др Иринеја Ђорђевића, против конкордата била је, такође, у смислу да је угрожена православна црква и да се тиме омета мир у земљи. Он је у својој изјави темељито анализирао ставове против конкордата и због тога "и не могу и не снем" прихватити конкордат.

Конкордатска криза имала је далекосежне последице по хрватско питање у Југославији, које су они максимално потенцирали. "Покушај са конкордатом

Др Стојадиновић за скупштинском говорнициом: после марсејског атентата, и убиства краља Александра, конкордатски проблем се као врућ кромпир нашао у рукама председника владе

показао је за тренутак, али до очигледности јасно: да Стојадиновић води политику противу народних осећаја и интереса, да се он и његови сарадници не либе да употребе и најнеморалнија средстава да до свога циља дођу и да су лаж и корупција постали већ њихови редовни методи рада.²²⁾

Држава инад свих вера

Било је и покушаја да се конкордат сагледа на трезвен и одмерен начин.

Професор Михаило Илић анализира прво тачку нацрта где се помиње појам мисија у Краљевини Југославији "ако се овим хтело само на други начин изразити ово горње начело, човек не може да нађе ниједан разлог због тога би требало напустити уобичајену формулу која потпуно одговара овоме начелу. Ако се пак хтело нешто преко тога – а на то упућује напуштање старе формуле и употребе израза Мисита; онда горња одредба није могла наћи места у конкордату.

Пре свега стога што се она може претпоставити и у томе смислу да се наша држава њоме карактерише као непросвећена, а затим и стога што је неподготвљена за утврђивање верског мира који представља важан државни интерес".²³⁾ После детаљне правне анализе предлога пројекта конкордата, Михаило Илић изводи закључке у смислу да је основни циљ конкордата да обезбеди верски мир. Међутим, постоји опасност да конкордат произведе "супротан резултат". Др-

жава мора бити изнад свих вера, остати "само своја".

Своја гледишта на конкордат изнео је и професор Виктор Новак. Он се противио одредби конкордата да се обред обавља на латинском језику и заложио се за хрватски глаголизам, то јест да у богослужењу Хрвати користе старословенски језик и писмо св. Ћирила. Он то образлаже историјски, сматрајући то изворним. Глаголизам "који је прпео снаге са народног тла, из широких сељачких маса, и без заштите државних управљача, својом виталношћу и елементарном упорношћу очувао је свој хиљадогодишњи живот. Глаголизам је сачувавао "варварском" језику и његову носиоцу, народу његову, чисту душу".²⁵⁾

Но, видело се током рата 1914-1918. да Папа и Ватикан гледају Србију као "рђу што нагриза" Хабзбуршку монархију, која је бедем католицизма. Виктор Новак каже да буде ли конкордат озаконјен, "онда је хрватски атрофирани глаголизам у појединим оазама осуђен на смрт од које му спаса нема".

Они који су се залагали за усвајање конкордата сматрали су да се њиме ништа суштински не мења. "После прве рунде, која је припадала Стојадиновићу, борба за конкордат наставила се на свим фронтовима. Разлика је била само у томе што се од ситних чарки и разних закудлисних ралњи прешло на отворене скубе".²⁶⁾

Конкордат – израз дугорочне политике народа и државе

Стојадиновић то опширно описује у својим мемоарима, нарочито жељу да сломи неповеренje чланица Српске православне цркве. Он је у излагању њиме "изнео све побуде које су краљ Александар и моје претходнике навеле да се донесе јединствен конкордат, са важношћу за целу државу. Између осталог, рејао сам да је доношење конкордата оправдано из три разлога: прво, спољнополитички, да би се нормализовали односи нове државе са Ватиканом, друго, религиозни, ради изједначења католичке цркве у правима са осталим признатим вероисповестима, и треће, унутрашње политички, да би се добио нов инструмент у сужијању сепаратистичких тежњи извесних хрватских политичара".

У свом познатом експозују пред Народном скупштином у вези конкордата Стојадиновић је истакао да ниједна већа неће бити "повређена" и да верује да ће конкордат бити усвојен, јер већ постоје закони о православној и исламској вероисповести. У случају да се конкордат не усвоји, дало би се "страховитог оружја" у руке хрватским сепаратистима који живе у иностранству да објаве целог света: Народна скупштина је одбила конкордат, јер се он тиче католика, а већина католика су Хрвати. И зато што сме Хрвати, за то нема Конкордата! Према томе, за нас, рећи не они, нема правде у Југославији. О, како би то било дивно средство за сепаратистичку агитацију!

Ми то задовољство, господо, никако не смо учинили сепаратистима и непријатељима наше државе. Не смо ни ми са деснице, ни са левице".²⁸⁾

Стојадиновић сматра да се конкордат не угрожава сувереност земље. Потребно је регулисати односе са католицима и да се избрише "Кутија и непријатна" прошлост. Конкордат је само један споразум уз сагласност две воље. "Од колике ће обостране користи моралног спокојства и значаја то бити, није потребно наглашавати. Међусобно неоправдано неповерење које је годинама владало, замениће се пријатељским односима и сарадњом". Стојадиновић је стаљно истичао како је у вихору рата 1914. спрска скупштина изгласала конкордат и како је политика Николе Пашића била далековида.

Тиме су католици придобијени за идеју Југославије, јер, по Стојадиновићу, конкордат се битно не разликује од закона примењених на православне и муслимане. Конкордат је израз дугорочне политике народа и државе. Не треба се обазирати "на моменталне ситуације и расположења. Те се ситуације брзо мењају, али паметна дела остаће и надживеће све и биће после примера како треба служити своме народу".²⁹⁾

Стојадиновић је у таквим схватњима имао извесну подршку, додуше не толико масовну колико компетентну; "католичка црква признаје да је нашим државним Уставом. Консеквенција тога јесте да је тиме признато њено устројство, њена организација, њен Устав и њено законодавство".³⁰⁾ Многи су у питању конкордата били дволични, најпре су стварали конкордат, а затим се против његовом законском доношењу. Конкордат, по његовим присталишама, није "никаква опасност" по православце и државу. Његово неизглагасавање води борбом "између православне и католичке цркве".

Споразум 1939. и стварање Бановине Хрватске је наговештавало да конкордатски проблем није био суштински. "На тај начин, пут аутономистичким и федералистичким тенденцијама био је слободан, док је освештено начело народног и државног јединства преживљавало своје последње дане. То је био крај доктрине интегралног југословенства".³¹⁾ Уз многе ингеренције које су пренете на Бановину Хрватску, пренета су и верска питања, католичка црква добила је много више од конкордата.

Степинац и Римокатоличка црква у ФНРЈ

Тај проблем није окончан ни стварањем Југославије после 1945. године. Тито је обећао да ће сва питања и проблеми са католичком црквом бити решавани споразumno уз образовање стручних комисија. Алојзије Степинац, духовни вођа католика, инсистирао је на односима са Ватиканом. "Конкордат са Ватиканом био је по њему идеално решење, али је и модус вивенди, какав је постојао у предратној Чехословачкој, био такође могућ. У сваком случају, за

надбискупа Степинаца је било важно да се успоставе редовне дипломатске везе које су биле поремећене, с обзиром да је држава пролазила кроз период конфузије током кога је извођен трансфер власти са владе у егзилу на владу у земљи".³²⁾

Степинац је писао "врло оштра" писма комунистичким властима, нездовољан положајем католичке цркве. Власт је због међународног положаја хтела добре односе са католичком црквом. Католичка црква је сматрала да је комунистичка власт слаба и да се неће дуго одржати. Власт је хтела да ојача положај и католичке у односу на православну цркву, која је без спољне подршке у тоталној опозицији. Тито је хтео да "директно преговара са Ватиканом", или без резултата. Римокатоличка црква се хтела пред западним јавношћу наметнути као главни опонент режиму и, с друге стране, Ватикан се бојао увођења словенског обреда и слабљења папског ауторитета. У Југославији је на томе радио католички свештеник Светозар Ритић, "он је створио замисао о католичкој цркви која ће бити више национална, више словенска и прилагодљива".³³⁾

Суђење и осуда Степинаца имала је далекосежна последице по односима Југославије и Ватикана. Прекинути су дипломатски односи. А да суђења није било, дипломатски односи "вероватно не би били прекинути и компромис би био раније пронађен". Ватикан је интересовало и "6 милиона католика" у Совјетској Русији и могућност да контакт са Москвом оствари "најбрже пре-ко Београда".

Ио, 1966. потписан је Протокол између Ватикана и Југославије, којим су регулисани међусобни односи. Протоколом Југославија уважава "компетенције Ватикана у вршењу њене јурисдикције над католичком црквом и у питањима црквеног и верског карактера, уколико то није противно унутрашњем поретку СФРЈ". Ватикан се обавезао да ће ограничити делатност на верске и црквене оквире и да се неће мешати у политику. Истовремено су разменјени "полузванични" представници.

Конкордат, "споразум између Ватикана и шефа државе којим се регулишу интереси католичке цркве у датој држави",³⁴⁾ представља проблем који фактички постоји од раздавања хришћанске цркве на православну и католичку, а правно-политички од друге половине XIX века до данас.

Око њега нема јасних тумачења, за једне је он инструмент католичке цркве у борби за њену превласт, а за друге обичан правни акт, међународни уговор, само специфичан у односу на друге.

Исто тако, нејасна су и питања последица прихваташа или неприхваташа конкордата. Једни сматрају да би генопшил над српским народом 1941-1945, од стране усташа и великог дела католичког клера, био спречен, а други сматрају да би се све одвијало истим процесом.

Конкордатско питање, као проблем католичке цркве у другим државама и посебно православним, остаје као нере-

шене правно, политичко и верско питање и за наредни, трећи миленијум.

Напомене:

- 1) Правна енциклопедија, т. I, Београд, 1985, стр. 648.
- 2) М. Вујаклић – Лексикон страних речи и израза, Београд, 1986, стр. 471.
- 3) Мирко Петровић – Конкордатско питање Краљевине СХС, Београд, 1997, стр. 82.
- 4) Видети: Михаило Лановић – Конкордат Југославије са Ватиканом, Београд, 1925, стр. 28.
- 5) Конкордат и критика конкордата, Београд, 1937, стр. 5.
- 6) Мирко Петровић – Видовдански устав и верско питање – Архив за правче и друштвено науке бр. 4, Београд, 1996, стр. 965.
- 7) Видети: Љубомир Томашин – Збирка конкордата, Београд, 1934.
- 8) Олег Мандић – Лексикон јудаизма и кушанства, Загреб, 1969, стр. 155.
- 9) Милан Банић – Црна интернационална према хрватству и југословенству, поводом Еухаристијског конгреса, Загреб, 1930, стр. 12.
- 10) Исто, стр. 48.
- 11) Пројекат југословенског конкордата и важни конкордати – прилог Гласнику Српске православне патријаршије бр. 1-2 за 1937. годину, Београд, 1937, стр. 55.
- 12) Срђеје Троицки – Верска политика Краља Ујединитеља, Београд, 1935, стр. 19.
- 13) Марко Јевовић – Конкордат између Свете Столице и Краљевине Југославије, Београд, 1937, стр. 7.
- 14) Примедбе и приговори на пројекат конкордата, Београд, 1936, стр. 64.
- 15) Марко Јевовић – Онет о конкордату, Београд, 1937, стр. 3.
- 16) Исто, стр. 11.
- 17) Исто.
- 18) Марко Јевовић – Исто као нап. 13, стр. 11.
- 19) Срђеје Троицки – Неуспела заштита конкордата, Сремски Карловци, 1937, стр. 10.
- 20) Ђојко Милојић – Конкордатска криза – Историја о Југославији – држави неостварених мисија, Нова искра, јул-август 1996. год., IV, БК-32-33, стр. 29.
- 21) Филип Миковић – "Вођа! Вођа! Вођа!" – Прилог грађи за историју и биографију једног председника владе, Београд, 1938, стр. 43.
- 22) Гласник Српске православне патријаршије, бр. 30-31, 1936.
- 23) Исто као нап. 21, стр. 51.
- 24) Др Михаило Илић – Пред конкордатом, Београд, 1937, стр. 8.
- 25) Виктор Новак – Трагична трилогија хрватског глаголизма (у вези са прилогом конкордата Свете Столице и Краљевине Југославије, потписаном у Ватикану 25. јула 1935. године) и Јавност, бр. 9 од 27. фебруара 1937. г, Београд 1937, стр. 2.
- 26) Милош Мишовић – Српска црква и конкордатска крила, Београд, 1983, стр. 79.
- 27) Милан Стојадиновић – Ни рат, ни пакт, Ријека 1970, стр. 482.
- 28) Говор председника Министарског савета и министра спољних послова, г. др Милана М. Стојадиновића о Предлогу закона о конкордату између наше државе и Свете Столице, одржан пред Одбором за конкордат у Народној скупштини, на дан 8. јула 1937. године у Београду, Београд, 1937, стр. 10.
- 29) Исто, стр. 16.
- 30) Говор г. Вojка П. Чвркића по питању конкордата, Београд, 1937, стр. 7.
- 31) Бранко Миљуш – Споразум 1939. године, Винзор 1957, стр. 3.
- 32) Радмила Радић – Вером против вере – држава; Верске заједнице у Србији 1945-1953", Београд, 1995, стр. 222.
- 33) Исто, стр. 233.
- 34) Бранimir Јанковић – Међународно јавно право, Београд, 1981, стр. 247.

САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ

ИЗВРШНОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

РАСТЕ БРОЈ СРПСКИХ РАДИКАЛА

Београд, 3. 9. 1999. године

На редовној седници Извршног одбора Српске радикалне странке анализиран је рад општинских и окружних одбора у августу месецу, утврђени залази за наредни период и опењена актуелна политичка ситуација.

У августу је Српској радикалној странци приступио 2.351 нови члан, што је резултат повериња грађана у Српску радикалну странку и активности чланова странке на терену. Такав начин рада мора се наставити и у наредном периоду уз што већу мобилност целокупног чланства.

Извршни одбор Српске радикалне странке подржао је нове мере економске

политике Савезне и Републичке владе и генерално определење ове владе да се трошкови живота држе под контролом, чиме се у највећој могућој мери штити и онако низак стандард грађана.

Српска радикална странка је свесна да не можемо и да не треба очекивати помоћ са Запада, поготово не од оних који су нас довели у ову ситуацију економским санкцијама и зверским разарањем југословенске привреде.

Једини излаз из ове ситуације је ослањање на сопствене снаге и због тога ће Српска радикална странка и у Савезној и Републичкој влади инсистирати на даљим економским и социјалним реформама, као што је најављена продаја државне имовине, грађевинског земљишта, пословног простора, чиме се обез-

беђује реално финансирање јавне потрошње, редовније и стабилије измиривање обавезе државе према својим грађанима уз обнову процеса производње.

Извршни одбор Српске радикалне странке истиче да започете економске реформе, као што су либерализација увоза и извоза, смањење царинских стопа на дуван и алкохол, већ наговештавају опоравак државе и на најбољи начин демантују све оне који по налогу западних моћника тврде да само покоравањем Западу можемо изаћи из економске кризе. Зато започете економске реформе морају да се прошире, јер је то једини пут за обнову и привредну стабилизацију наше земље.

Извршни одбор
Српске радикалне странке

АМЕРИКА ЗА ГРАЂАНСКИ РАТ У СРБИЈИ

Београд, 10. 9. 1999. године

Извршни одбор Српске радикалне странке је на својој редовној седници, којој су присуствовали председници окружних и општинских одбора, као и савезни и републички посланици, анализирао активност страначких органа и утврдио задатке и правац активности окружних, општинских и месних одбора до краја године.

На седници је истакнуто да се у наредном периоду посебан акценат мора ставити на рад и јачање месних одбора са циљем бољег контакта и сарадње између активиста странке и грађана и упознавања грађана са ставовима Српске радикалне странке.

Извршни одбор Српске радикалне странке је на седници констатовао да је највећа корист од одлуке, коју је донео

Савет министара Европске уније о "изузимању Косова и Црне Горе од нафтног и смбараја на авио-саобраћају заведеног СР Југославији", у томе што је грађанима Савезне Републике Југославије јасно стављено до знања да изменеју Мила Ђукановића и Хашима Тачија нема никакве разлике. После овога грађанима Црне Горе нису више потребна никаква објашњења о улози Мила Ђукановића у разбијању Савезне Републике Југославије.

Пошто своје циљеве у Црној Гори остварују са Милом Ђукановићем, свесни чињенице да у Србији њихови плаћеници немају никакве шансе, америчке дипломате покушавају да изазову "мали крвави грађански рат", али заборављају чињеницу да не може бити никаког грађанског рата у држави у којој је народ на једној страни, а плачница издајника на другој.

Извршни одбор Српске радикалне странке инсистира да Влада Републике Србије и Влада Савезне Републике Југославије учине све како би се, и поред зверског разарања електроенергетске система, постројења за прераду нафте и пренос гаса, у предстојећем зимском периоду омогућило грађанима што боље снабдевање енергентима.

Српска радикална странка ће се исто времено залагати за убрзаше процес обнове, реструктуирања и својинске трансформације великих предузећа, као и других облика приватизације, трансформацију јавних предузећа ради повећања ефикасности пословања која ће довести до укупног развоја привреде.

Извршни одбор
Српске радикалне странке

ВЕЛИКА СРБИЈА

ОДЛУЧНО НАСТАВИТИ СА ЕКОНОМСКИМ РЕФОРМАМА

Београд, 17. 9. 1999. године

Извршни одбор Српске радикалне странке је на својој редовној седници анализирао рад окружних и општинских одбора у претходној недељи и разматрао актуелну политичку ситуацију.

На седници је констатовано да се у наредном периоду велика пажња мора посветити добром и правовременом информисању чланства, јер је то најбољи пут да чланови Српске радикалне странке буду упознати са ставовима и иницијативама руководства, и правцима деловања на терену.

Извршни одбор Српске радикалне странке истиче да је неопходно да Влада Србије одлучно настави са реформама, јер свако одлагање наноси велику штету привреди и држави. Српска радикална странка такође инсистира да се уб-

рза приватизација малих, средњих и великих предузета и да се не дозволи да они који избегавају приватизацију зато што нису спремни за слободну тржишну утакмицу коче привредни опоравак земље. Они морају знати да је само тржиште меродавно да одлучи која ће предузећа и који привредници остати успешни, а који ће услед неспособности и неорганизованости изгубити стечене привилегије и испасти из те утакмице. Српски радикали настојају да се што пре створе услови да тржиште буде једини судија успешне економије.

Извршни одбор Српске радикалне странке сматра да Измене и допуне закона о власничкој трансформацији представљају велику шансу за нашу државу и због тога ће се залагати да се оне што пре усвоје, с тим да постану временски ограничene и обавезне за све. То је, уз остале мере које паралелно треба преду-

зимати, најбољи пут за јачање самосталности наше државе и пут њеног излaska из кризе, а без помоћи са стране, јер данас фраза "помоћ са стране" не значи ништа друго него прихваташе ролског односа у новом светском поретку, који ниједној држави југоисточне Европе није донео ништа добро. Изговори оних који су неспремни и неспособни за власничку трансформацију, а прављају се заштитом права радника и очувањем социјалног мира, не смеју довести у питање тај пут на коме наша земља већ чини прве успешне кораке.

Извршни одбор Српске радикалне странке истиче да свако губљење времена у процесу приватизације наноси штету и држави и онима којима је помоћ државе неопходна.

Извршни одбор
Српске радикалне странке

ЗЛИКОВАЧКИ ПРОЈЕКТИ АМЕРИКЕ

Београд, 24. 9. 1999. године

Извршни одбор Српске радикалне странке на редовној седници разматрао је активности и стање у окружним и општинским одборима и анализирао актуелну политичку ситуацију.

На седници је посебно истакнут значај активности везаних за избор кандидата Српске радикалне странке за одборнике у локалним органима власти. Закључено је да највећи део послана у овој активности треба да обаве месни одбори уз помоћ општинских, како би Српска радикална странка изашла пред грађане са најквалитетнијим кандидатима. Такав начин избора кандидата је гаранција успеха Српске радикалне странке на изборима и гарант да ће они који добију поверење грађана бити у стању да у потпуности реализују предизборни програм.

Извршни одбор Српске радикалне странке истиче драматичну чињеницу да је амерички зликовачки пројекат новог светског поретка довео човечанство у најдубљу кризу од Другог светског рата наовамо. То је постало очигледно НАТО агресијом на Савезну Републику Југославију којом су погажене све међународне правне норме и све норме цивилизованог понашања. Злочинима ко-

је Американци чине на Косову и Метохији целом свету се сада ставља до знања шта га очекује уколико не устане у одбрану тековина међународног јавног права и тековина савремене цивилизације. Формирањем такозваног "косовског корпуса" од окорелих криминалаца и нарко-мафије бишице ОВК, а који сада има дозволу да делује и изван граница Косова и Метохије, подстиче се нови циклус рата на Балкану којима амерички војнондустријски комплекс намерава да држи у шаци читаву Европу. Ако човечанство затвори очи пред злочином и забије главу у песак, то ће олакшати остваривање зликовачког циља, или не човечанство на крају опет морати да устане у одбрану тековина модерне цивилизације. Уколико то не учини, светом ће заједната амерички робопланачки поредак у коме ће постојати само налогодавци и они који извршавају налоге. Зато је данас пред напредним делом човечанства велики испит на коме треба да се одупре поробљавању. Нарочито је велика одговорност Русије и Кине, које намере крвожедног америчког поретка већ осећају на примерима Чеченије, Дагестана, Тибета и Тајвана.

Извршни одбор Српске радикалне странке истиче да је српски народ, који је први прозрео злочиначке поробљивачке намере новог светског поретка

и први страдао због одбране своје најдрагоценје светиње – слободе, спреман и даље да се одупире тим злоторима и свему што припремају. Српски народ је лако прозрео намере америчких злоторава и њихових плаћеника и недоласком на митинге Савеза за НАТО избегао грађански рат који су припремали чиновници новог светског поретка. Народ се пита! Народ је и дао одговор! Одржао је лекцију издајничким гњилама показавши да је страним плаћеницима место на ђубришту. Иако је оправдано нездовољан због тешке економске и социјалне ситуације, народ је јасно ставио до знања да неће са том издајничком багром, а јасно је то и онима који их плаћају, јер су већ од најгорих издајника изабрали најбоље и више немају с ким.

Зато Извршни одбор Српске радикалне странке остаје чврсто уверен да Косово и Метохија остају саставни део Србије у оквиру територијалног интегритета и суверенитета Савезне Републике Југославије, а да ће америчка империја зла неславно завршити свој поход на исток, као и многе друге империје пре ње.

Извршни одбор
Српске радикалне странке

ВЕЛИКА СРБИЈА

САОПШТЕЊА ЗА ЈАВНОСТ ИНФОРМАТИВНОГ ЦЕНТРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ДРУГИ ЧИН АГРЕСИЈЕ САД

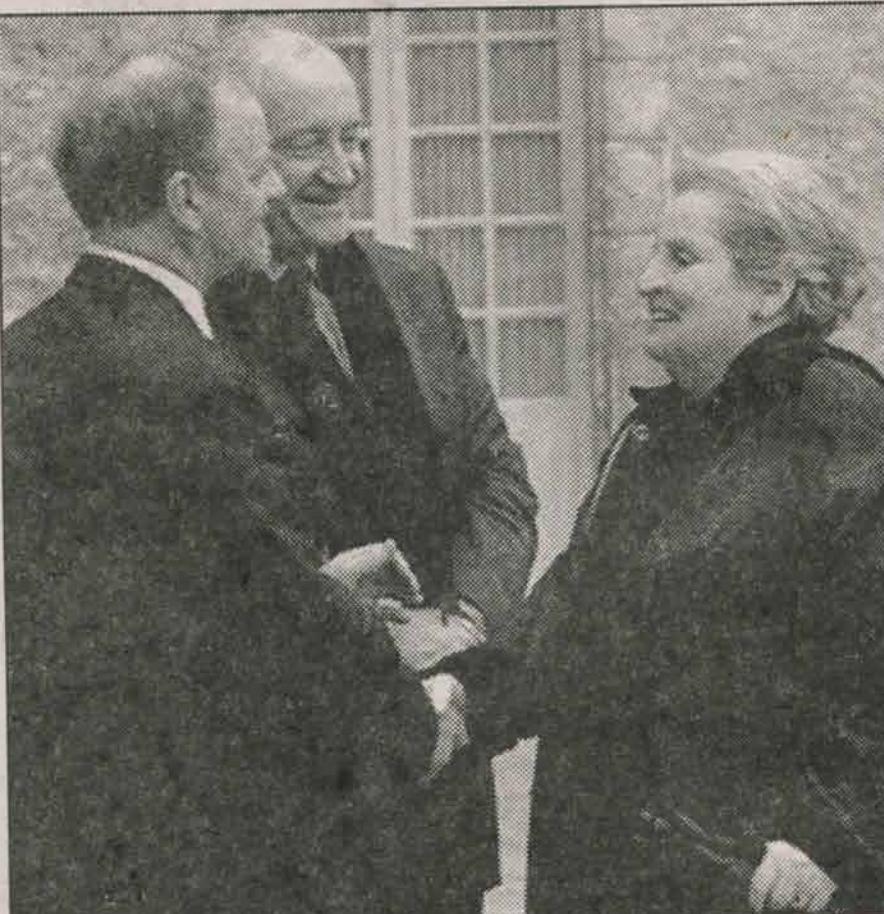
Београд, 1. 9. 1999. године

Генерални секретаријат Српске радикалне странке саопштава да су Сједињене Америчке Државе наставиле агресију на Србију и Савезну Републику Југославију и по окончању бомбардовања наше отаџбине. Хиљаде убијених и рањених грађана наше земље нису задовољиле злочиначке апетите Американаца и њихових западноевропских вазала, који по сваку цену желе да у потпуности покоре Србију и униште слободарски српски народ. Посебан вид агресије представља жестока антисрпска пропаганда коју спроводе америчке информативне куће, које у ту сирову смитују програм на српском језику, као и они домаћи медији које финансирају владе оних западних земаља које су учествовале у злочиначкој агресији на Србију и Савезну Републику Југославију.

Американци, осим медијске, спроводе и праву политичку агресију, покушавајући да инсталишу послушничку власт у Србији, власт која ће понизно прихватити све америчке ултиматуме, власт која ће хвалити бомбардовање српских градова, школа и болница, власт која ће и за убијање српске нејачи наћи довољно оправдана. Свака власт се може и мора критиковати, али оно што представља суштину демократије јесте право народа да сам бира своју власт, а не да то чине инострани тутори.

Генерални секретаријат Српске радикалне странке констатује да српски радикали никада нису избегавали изборе, већ су се увек залагали за проверавање народне воље, као демократски начин политичког изјашњавања сваког грађанина наше отаџбине. Они који су до јуче захтевали проливање крви на српским улицама зарад доласка на власт, изненада су, по америчком налоду затражили одржавање превремених избора.

Нису они, одједном, постали ни храбри ни политички монхи, већ су наведли потпуно невероподно услове за спровођење изборне процедуре. Наиме, захтев Савеза за промене да на српским изборима не учествују они које су амерички монструми прогласили за ратни

Агресија се наставља: хиљаде убијених и рањених грађана наше земље нису задовољиле злочиначке апетите Американаца и њихових вазала

злочинце и они којима је забрањено путовање у Европску унију, представљају потирду њиховог страха од конкурентије и катастрофалног политичког пораза који би доживели. Српски радикали предлажу да они којима је дозвољен одлазак у Европску унију буду и кандидати на изборима Европске уније, а српски радикали, као и остали који су учествовали у одбрани земље од агресора и због тога не могу да путују у земље Европске уније, кандидоваће се на изборима у Србији и Савезној Републици Југославији. Такође, било би разумљиво, нормално и морално да на српским изборима не учествују они који су у вре-

ме агресије боравили у иностранству и они који су по своје мишљење одлазили код чуvenог србомрса Роберта Гелбара, попут Зорана Ђинђића, Вука Обрадовића, Горана Свилановића, Небојша Човића, Млађана Динкића и осталих.

Генерални секретаријат Српске радикалне странке сматра да ће српски народ на предстојећим изборима умети да изабере најбоље представнике и оне људе који ће знати да заштите виталне интересе нашег народа и државе.

Генерални секретаријат
Српске радикалне странке

ОКУПАТОРСКА ЧИЗМА НЕ ДОНОСИ ПРОСПЕРИТЕТ

Београд, 4. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да се највећи број злочина над Србима на Косову и Метохији дешава у окупационим зонама под контролом америчких и британских трупа, што у потпуности доказује тврдње српских радикала да су режисери садашње драме српског народа владајући кругови Сједињених Америчких Држава и Велике Британије.

Свакодневна антисрпска хистерија и наставак сатанизације свега што је српско у западно-европским информативним гласилима сведоче да се челници америчке администрације нису задовољили само окупацијом јужне српске

покрајине, већ да на све начине теже да подјарме целу Србију, како би унишитили и последњу слободну и независну државу у овом делу Европе.

Жалосије је да су поједине политичке групације у нашој земљи прихватиле промовисање и заштиту америчких интереса као основу свог политичког деловања очекујући да ће српски народ кад тад морати да пристане на америчко туторство, те да ће их вашингтонски наредбодали наградити влашту коју на изборима никада неће добити.

Српска радикална странка истиче да је период од доласка окупационих НАТО трупа на нашу територију на најдрастичнији начин показао да не треба гајити илузије и заваравати се бесмисле-

ним причама неких квазиполитичара да окупаторска америчка чизма може донети било какву врсту благостања и просперитета, већ само патњу, понижење и смрт. Стога су српски радикали сигурни да се подмукли циљеви Сједињених Америчких Држава и њихових вазала у Србији никада неће остварити, јер јединство и одлучност српског народа да истраје у борби до коначног ослобођења представља бедем одbrane слободе, чести и достојанства наше отаџбине и гарант опстанка нашег народа на вековним огњиштима.

Информативни центар
Српске радикалне странке

НАТО ПОКРОВИТЕЉ ШИПТАРСКИХ ЗЛОЧИНАЦА

Београд, 5. 9. 1999. године

Српска радикална странка констатује да се по директним најозима чланица америчке администрације, уз свес-

рдну помоћ окупационих НАТО снага, наставља серија масовних злочина шиптарских терористичких банди над Србима са Косова и Метохије.

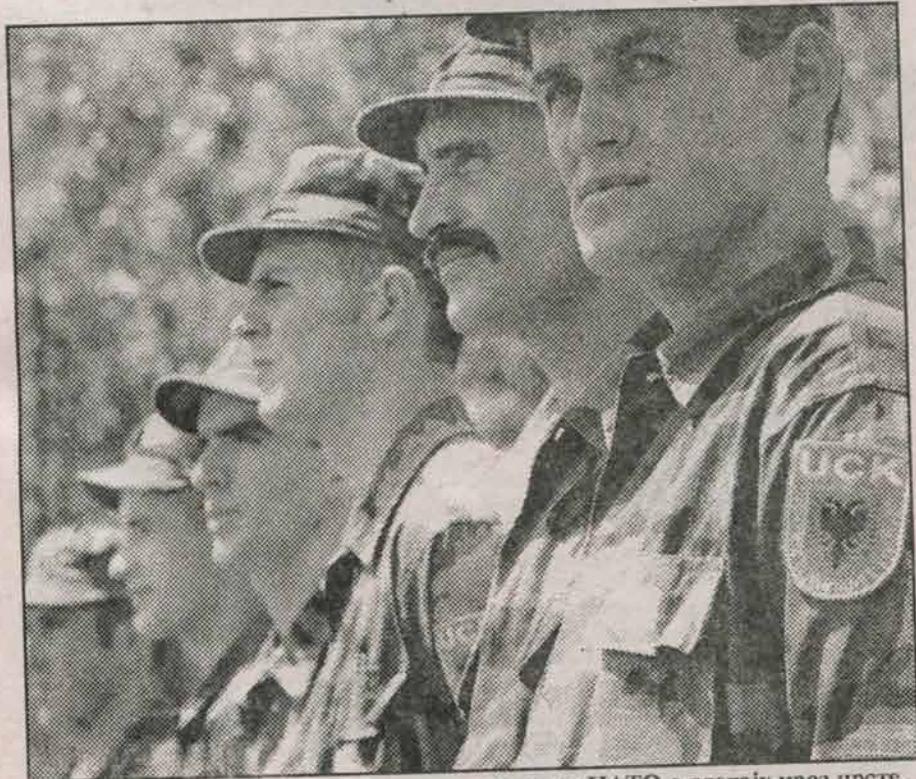
Освојено и крајње лицемерно понашање вашигтонског гаулајтера за Косо-

во и Метохију, Бернара Кушнера, и количина mrжње према Србима којом су пројектете његове свакодневне изјаве, на упечатљив начин говоре да је његов основни задатак прогон и уништење преосталог српског живља и борба против свега људског, свега што се не клања нацистичкој идеји поробљавања целог света.

Родоначелници ове идеје, Адолф Хитлер и Бенито Мусолини, данас би били заидљени чудовишном једноставношћу са којом Бернар Кушнер и остали амерички вазали поступају са Србима са Косова и Метохије и њиховим продуктима америчке цивилизације. Свакодневни интимни састанци овог квазимиртвоторца са шиптарским терористичким војама, само потврђују чињеницу да је стварање етнички чисте албанске државе на српској земљи претеча остварењу америчких окупаторских циљева у овом делу Европе.

Српски радикали су уверени да ће због оног што је урадио и што данас чини српском народу, судбина Бернара Кушнера и његових наредбодаваца бити иста онаква каква је задесила злочинце који су скончали у Нирнбергу и онаква какву су имали сви злочиначки гаулајтери било ког дела српске територије.

Информативни центар
Српске радикалне странке

Смрт је њихов занат: док им окупационе трупе НАТО-а гледају кроз прсте, шиптарске терористичке банде жаре и пале по Косову и Метохији

ВЕЛИКА СРБИЈА

БРОЈ 671

53

СРПСКО ЈЕДИНСТВО ЈАЧЕ ОД НАМЕРА ЗАПАДА

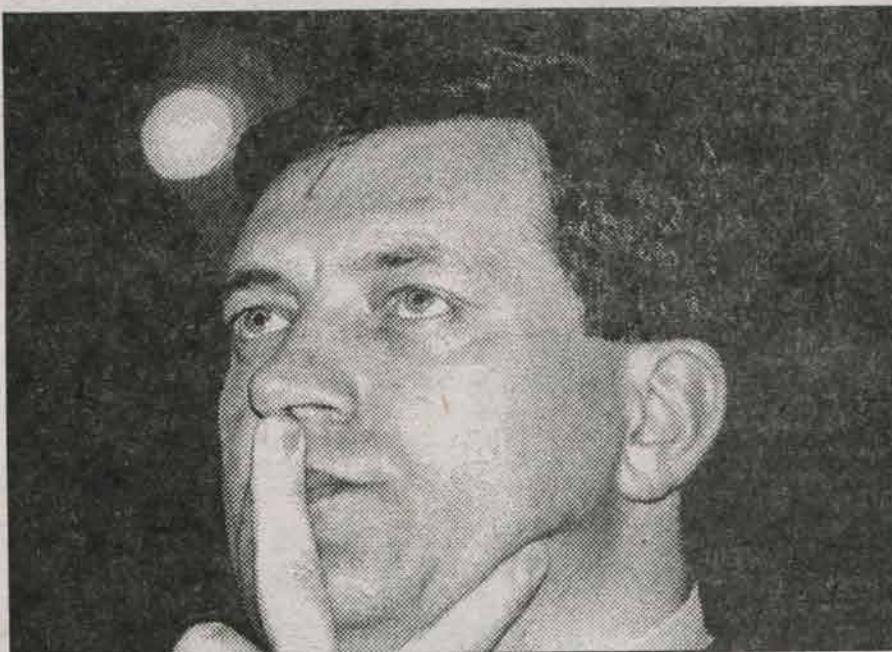
Београд, 11. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да је неопходно интезификовати сарадњу Савезне Републике Југославије и Републике Српске, јер је витални интерес и давнаша жљба српског народа да две српске државе успоставе што чврше везе. Међутим, такве тежње упорно покушавају да онемогуће амерички поданици, попут Карлоса Вестендорпа, и њихове слуге у Републици Српској, чија је једина функција да заступају интересе Вашингтонских налогодаваца и униште обе српске државе.

Американци су за своје подмукле намере свесно нашли људе који немају никакав морални кредит и чија биографија више личи на политички досије, као што је осведочени криминалац Милорад Додик, који се и премијерске позиције домогао разним малверзацијама и спремношћу на слепу послушност америчким господарима.

Милорад Додик је у свом криминалном заносу и по угледу на своје менторе приватизовао целу Републику Српску, те се у потпуности ангажовао у лову на српске патриоте, који су бранили Републику Српску управо од таквих као што је Милорад Додик.

Брутално гажење изражено народне воље на претходним председничким изборима и покушај постепеног утапања Републике Српске у некакву половиту исламску цамахирију сведочи да су

Приватизовао Републику Српску: осведочени криминалац Милорад Додик

представници НАТО партија у Републици Српској спремни да зарадличног богаћена и материјалних привилегија реализују сваку замисао Вашингтона и безрезервно се повинују њиховим антисрпским плановима.

Српска радикална странка истиче да је српско јединство јаче од намера белосветских мешетара и њихових приве-

зака, који су само номинално Срби, а са српством немају додирних тачака, да спрече и побеле природну тежњу Срба да међусобно чврstim везама, коначно, остваре вековни сан о јединственој српској држави.

Информативни центар
Српске радикалне странке

СРАМНА ПОЛИТИКА БЕРНАРА КУШНЕРА

Београд, 12. 9. 1999. године

Српска радикална странка констатује да последњи извештај тренутно највећег заштитника шиптарских терориста са Косова и Метохије, Бернара Кушнера, о салашњој политичкој и безбедносној ситуацији у јужној српској покрајини представља пример срамне, лицемерне и крајње пристрасне политике, коју уз помоћ својих европских вазала креира америчка администрација, а чији је циљ уништење српског народа и распарчавање српске територије.

Водећи максимално рачуна да се не замери ни својим вашингтонским пославцима ни шиптарским терористичким вођама, НАТО гаулајтер за Косово и Метохију у свом криминалном писању истакао је непостојеће успехе сво-

је окупаторске мисије и још једном се заложио за формирање некаквог косовског корпуса који ће имати посебне одбрамбене задатке, отворено признајући да ће срж тих формација сачињавати озлоглашене и осведочене шиптарске убице и криминалаци.

Изгледа да се овај француски доктор и квазимиртвороц без имало етике и карактера превише уживео, можда чак и занео, у улогу која му је додељена, те себи даје за право да доноси одлуке које су директно у супротности са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација број 1244 и одредбама Војнотехничког споразума. Очигледно је да Бернар Кушнер више и не покушава да сакрије мржњу према Србији и српском народу и да је његов задатак да поспешује убиства и прогон Срба са њихових вековних огњишта, а оне који, упркос

тортури, остану на српској земљи, обесправи и претвори у грађане другог реда.

Српски радикали су уверени да се злочиначки план Бернара Кушнера и осталих америчких послушника на Косову и Метохији неће употпуности остварити, односно да неће успети његов покушај стварања државних органа власти Косова и Метохије на леду суверене територије Републике Србије. Ређење косовско-метохијске кризе може се постићи само повратком наше војске и полиције, који су, свима је то јасно, једни у стању да обезбеде мир и спокојан живот свим становницима јужне српске покрајине.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ВЕЛИКА СРБИЈА

АНАРХИЈА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Београд, 15. 9. 1999. године

Генерални секретаријат Српске радикалне странке разматрао је актуелну политичку ситуацију у отаџбини, са посебним освртом на тренутно изузетно тешко политичко и безбедносно стање на Косову и Метохији.

Генерални секретаријат Српске радикалне странке је констатовао да је преостало српско становништво у јужној српској покрајини изложено свакодневним пониженијима и страдањима од стране америчких окупационих снага и њихових шиптарских помагача. Захваљујући њима, Срби су на својим вековним огњиштима потпуно обесправљени, незаштићени и препуштени на милост и

немилост окорелим убицима и психопатама.

Анархија и безакоње царују на територији Косова и Метохије, граниче су у потпуности незаштићене што омогућује несметан пролаз разним криминалним бандама из Албаније, које чине најгнусније злочине над српским становништвом. Директну подршку за стварање етнички чисте албанске државе шиптарске терористичке војне добијају од чланица америчке администрације, који преко свог изасланника, освеженог србомрса, Бернара Кушнера, на Косову и Метохији демонстрирају принципе на којима се гради нови, накарадни, светски поредак, где су сила и безакоње синоними прогреса и општег благостања.

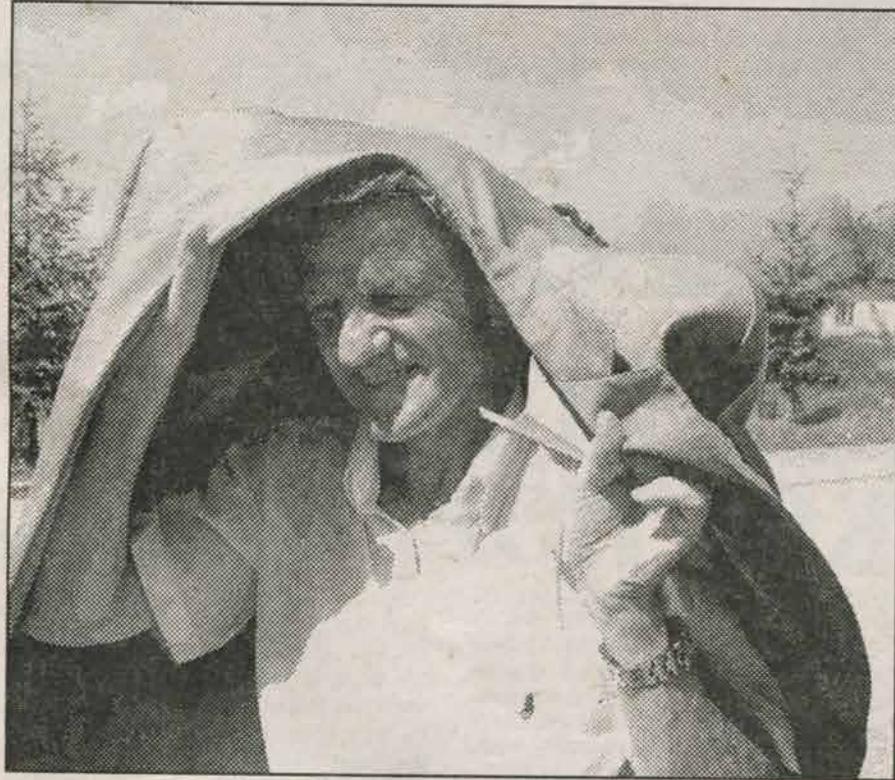
Српски радикали су уверени да се зликовачки план Американаца и њихо-

вих западно-европских сателита, уперају против опстанка српског народа на његовим вековним огњиштима, неће у потпуности остварити, јер Срби, ни по коју цену, неће прихватити статус какав је у Америци одређен староседеоцима америчког континента – Индијанцима.

Стога, српски народ, без обзира на тешку ситуацију, мора издржати у борби до коначног ослобођења своје земље. Тај свети и узвишен циљ није лако остварити, али опредељење нашег народа да одбрани слободу и родну груду мора надјечати фашистиче намере НАТО злочинаца и њихових помагача.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ЕТНИЧКО ЧИШЋЕЊЕ СРПСКОГ НАРОДА

Бернар Кушнер: човек опасних намера

Београд, 19. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да су праве намере чланица америчке администрације и њихових западно-

европских вазала да благонаклоним и незаинтересованим односом према злочинима шиптарских терориста промовишу терористичку организацију у легалну и легитимну оружану силу, а

њене воје уносице извршне власти на Косову и Метохији.

Главни вашингтонски целати на Косову и Метохији, НАТО и Бернар Кушнер, представљају гарант несметаном етничком чишћењу српског становништва и спровођењу мира по жељама и замислима шиптарских злочинаца. Убиства, прогони и понижавања Срба већ представљају праксу у понашању припадника окупационих НАТО трупа.

Кријући се испод маске наводних мијотворца, амерички зликовци и криминалици чине све да затру трагове српства на вековној српској земљи и усталочеје своју криминалну шиптарску братију.

Њима уз бок стоје западна информативна гласила пред чијим камерама НАТО командоси наводно хапсе шиптарске злочинце, иако је свима у свету јасно да се ради о прозирном и лоше смисљеном америчком сценарију који има за циљ фалсификовање сурог истине о егзодусу српског народа са Косова и Метохије.

Српски радикали су уверени да ће, без обзира на садашњи отворено антисрпски став Сједињених Америчких Држава и њихове тежње да једном да свагда униште српство на вековним огњиштима, српски народ успети да се одупре и осујети намере светских моћника да још једним геноцидом над нашим народом стварају неке нове етнички чисте државе.

Информативни центар
Српске радикалне странке

РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ ПСИХОЛОШКОГ РАТА

Београд, 19. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да психолошко-пропагандни рат против наше земље, осим западне пропаганде машинерије, све више потстичу и распијамају поједине минорне политичке групације и разноразни квазисистемисти. Заједничко свима њима је упорно најачиљивање неке нове хиперинфлације и злурадо ликовање над бедом народа, која је по мишљењу ових врлих стручњака неминовна до краја године.

Очигледна је њихова намера да се недостатак аргумента и вაљаних полити-

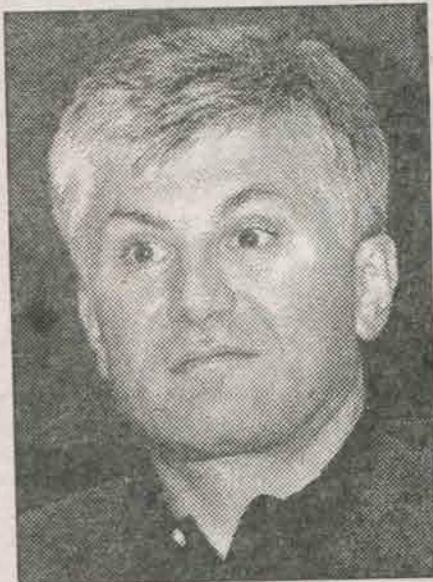
чких програма најомести наводном бригом о материјалном положају грађана, пошто им се политичко деловање базира искључиво на призивању економске нестабилности и неизвесне будућности, јер је то једини начин да буду примењени на политичкој позорници Србије. Самопрекламовани спаситељи српске привреде и економије не бирају средства да се, на српској несрећи, домогну власти, како би што боље послужили интересима својих ментора из Вашингтона.

Српски радикали су сигурни да је наш народ одавно прозрео намере ових квазистручњака да демагошким флокулама и испредањем бајки о америчким

товарима блага, који само чекају промену власти да се слију у Србију, зараде јефтине политичке поене, те да су наредни избори једини прави и демократски начин да народ искаже своје мишљење о овим политичким мешетарима.

Српска радикална странка је спремна да се на следећим изборима суочи са овим умишљеним експертима нудећи реална и могућа решења која ће, уз много труда и зноја, омогућити превазиђање тешке економско-социјалне ситуације, наступрот њиховим покушајима да замажу очи народу неодговорно обсахајући куле и гравове.

Информативни центар
Српске радикалне странке

Странџицом до власти:
Зоран Ђинђић

Савез за доларе: промотори америчких интереса

МОДЕЛ НОВОГ СВЕТСКОГ ПОРЕТКА

Београд, 20. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да покушај легализације и претварања шиптарске терористичке банде са Косова и Метохије у некакву легалну оружану силу представља још један у низу перфидних потеза креатора америчке злочиначке политике.

Тромесечна окупација Косова и Метохије од стране НАТО трупа и чинилаца да ништа нису предузеле да разоружају и спрече шиптарске банде у вршењу монструозних злочина над српским становништвом, потврђује да је једини

циљ Американаца искорењивање Срба са вековних територија.

Издашна помоћ и отворена сарадња западно-европских званичника са терористичким војама са Косова и Метохије на упечатљив начин говоре о њиховој тежњи да насиље и тероризам промовишу као највиша демократска достигнућа. Захваљујући таквом схваташњу демократије, окреле убице и криминалици, без икакве изборне процедуре, постојију највиши носиоци власти у јужној српској покрајини.

Српска радикална странка је сигурна да је данас и највећим заговорницима и поштоваоцима америчке демокра-

тије јасно да оно што се догађа на Косову и Метохији представља модел новог светског поретка у коме, очигледно, нема места чак ни за оне који су спремни да беспоговорно прихвате сваку америчку жељу као заповест. Стога су српски радикали уверени да је сваком часном Србину и грађанину ове земље јасно да је борба до коначног ослобођења вековне српске територије основни патриотски залагак и првенствени национални интерес.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ВЕЛИКА СРБИЈА

ИСТИНОМ ПРОТИВ МЕДИЈСКЕ АГРЕСИЈЕ

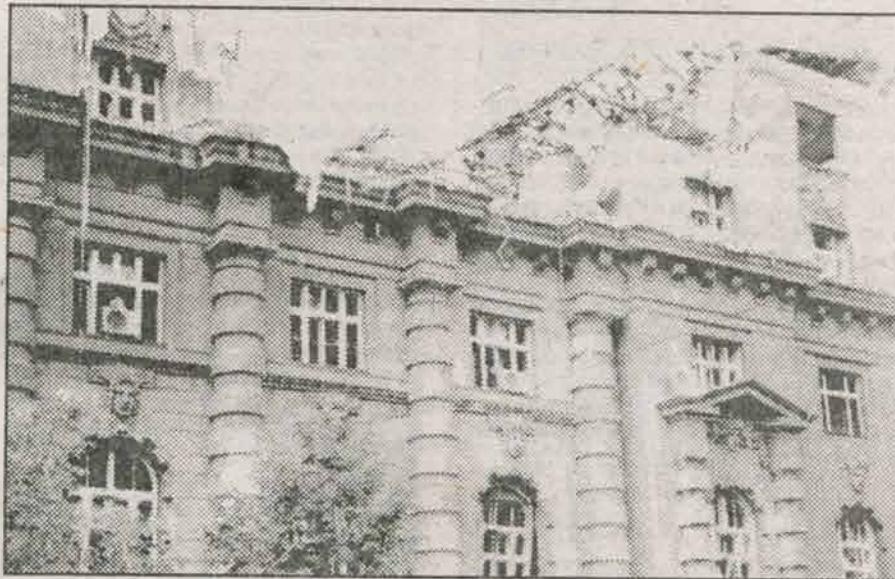
Београд, 22. 9. 1999. године

Генерални секретаријат Српске радикалне странке је разматрао последице медијске агресије Сједињених Америчких Држава на Србију и Савезну Републику Југославију и могућност супротстављања српским непријатељима у сферама информативне делатности.

Американци покушавају свим средствима да информативно-пропагандним програмима на српском језику дестабилизују политичку ситуацију у Србији, изазову немире, сукобе и крвопролића у нашој отаџбини, зарад остварења њихових политичких амбиција у овом делу Европе.

Српски радикали истичу да једини прави начин за супротстављање агресору представља истинита, тачна и правовремена информација са српске стране, која ће тако победити лажи и фалсификате западних медија. Међутим, немогуће је супротставити се антисрпској пропаганди западних медија једнојартијским програмом државне телевизије, већ само правовременим и објективним информисањем јавности о свим релевантним политичким догађајима и чињеницама. Радио-телевизија Србије не сме и не може бити билтен једне или две политичке странке, јер грађани Србије плаћају програм државне и националне телевизије, а не једностране информације.

Српска радикална странка захтева спровођење хитне приватизације државних медија које контролише локална самоуправа, као што су Студио Б или градске телевизије у Нишу, Крагујевцу и Краљеву. Наиме, рад тих телевизија-

Демаскирали пропаганду агресорских медија:
бомбардовано Министарство за информисање Републике Србије

ких кућа финансирају сви грађани тих градова, а њихов програм представља најпрњи једностраницки и једнотумни мрак Српског покрета обнове или Савеза за промене.

Штавиши, ти медији су постали још један амерички прозор у Србији и њихово отворено антисрпско деловање израженије је и због осећаја политичке монополије коју добијају од органа локалне самоуправе. Приватизацијом тих медија грађани би постигли значајне унгеде новца, а уређивачка политика тих медија била би далеко објективнија и уравнотеженија.

Без обзира на финансијску моћ, снагу и фреквентност проамеричких медија у Србији, очигледно је да ни они не могу помоћи Савезу за промене и другим странкама америчке оријентације у Србији да остваре било какав значајнији политички успех. То потврђује и дебакл који су јуче у Србији доживеле Гелбартове политичке странке, па чијим се склоповима окунуло неупоредиво мањи број људи од онога што су организатори тих митинга очекивали и најављивали.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ПРОДАВЦИ НАРОДНИХ ИНТЕРЕСА

Београд, 25. 9. 1999. године

Српска радикална странка саопштава да су легализацијом шиптарских терористичких банди са Косова и Метохије Американци отворено показали да је њихов једини циљ уништење српског народа и државе. Брутално газењи све норме и принципе међународног права, Американци су са својим западно-европским привредним начинили преседан у историји промовишви окоје убице, психопате и криминале у некакву војску будуће етнички чисте државне творевине, коју намеравају да створе на вековију српској земљи.

Нажалост, у Србији постоје и такве политичке групације које, зарад празних обећања и ситних материјалних привилегија, покушавају да убеде српски народ да су Американци пријатељи и да све злочине које су починили, а и даље чине, над нашим народом, чине за наше добро. Схватавајући да немају никакву подршку у српском народу и да својим слуганством изазивају само презир грађана наше земље, такве политичке странке непрестано призывају и очекују окупацију целе Србије, јер је то једини начин да се докопају толико жељене власти и заједно са својим менторима реализују план потпуног разбијања српске државе.

Српска радикална странка је уверена да поносни српски народ никада неће дозволити да му неко са стране власт намеће тенковима, већ да ће, како то приличи свим цивилизованим и демократским државама, на изборима изречи свој суд о понуђеним политичким опцијама. Српски радикали су сигураны да ће, без обзира на здружену деловање Американца и њихових слуга у Србији, српски народ и из ове борбе изаћи као победник, односно да ће успети да избори право на живот у целовитој и јединственој српској држави.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ВЕЛИКА СРБИЈА

НАСЛЕДНИЦИ ДР МЕНГЕЛЕА У ПРИЗРЕНУ

Београд, 26. 9. 1999. године

Српска радикална странка констатује да Сједињене америчке Државе сносе највећу кривицу за дивљачки и монструозни злочин у Призрену, када су шиптарски терористи, уз одобрење немачких окупационих трупа, из мајчиног наручја отели, а потом и запалили српску бебу.

Америчке каубој-демократе и звери у људском обличју су овим злочином дефинитивно потврдили своју криминалну природу и намеру да униште све што је српско, да хладнокрвно масакрирају и спаљују незаштићену нејач чија

је једина кривица што су рођени као Срби. Спаљивање осмомесечне српске бебе у Призрену, спаљивање Срба у Клечки и остали стравични злочини над српским народом са Косова и Метохије, враћају нас у најтамније време људске историје, у време највећих усташких злочина и погрома српског становништва на простору самопреклановане усташке државе творевине.

Захваљујући највећим злочинцима данашњице, Сједињеним Америчким Државама и НАТО-у, методи извршења злочина су напредовали, тако да би данас и Адолф Хитлер и Бенито Мусолини, као родоначелници нацизма и фашизма, били задивљени чудовишном једно-

ставношћу и хладнокрвишћу којом Американци и њихове западно-европске слуге врше геноцид над Србима са Косова и Метохије.

Српска радикална странка је уверена да Срби никада неће заборавити и оправдати злочине америчких, британских, немачких и француских окупатора на Косову и Метохији, а да ће буђењем велике Русије српски народ добити још већи подстrek да уз помоћ своје словенске православне браће истраје до коначне победе у борби за слободу и чистоту отаџбине.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ПРОТИВ ТОТАЛИТАРИЗМА АМЕРИКЕ

Београд, 27. 9. 1999. године

Председник Српске радикалне странке, др Војислав Шешељ, примио је у седишту странке новопостављеног амбасadora Републике Ирак, др Сами Садоуна. Др Војислав Шешељ и амбасадор Републике Ирак у Савезној Републици Југославији, др Сами Садоун, разменили су мишљење о тренутној политичкој ситуацији у свету и проблемима са којима се сукочавају Србија и Ирак због злочиначке агресије, војне и политичке, коју Американци спроводе против тих земаља. У атмосferи обостране отворености и разумевања са поносом је истакнуто да су се српски и ирачки народ јуначки супротставили тоталитаризму Сједињених Америчких Држава и њиховој намери да применом монструозне, бруталне сile, намењу колонијалне односе у свету.

Др Војислав Шешељ је рекао да се Српска радикална странка зараже за стварање што чврших веза између свих народа и држава које желе очување своје независности, сувенинитета и слободе. Ирачки народ је својом храбром борбом утро пут свим земаљама света које су одлучне да се бране од америчког фашизма и империјализма. Председник Ирака, Садам Хусеин, постао је симбол отпора америчким дивљацима и неофашистима. Српски народ, као и ирачки, пружа жесток отпор америчким криминалистима и штити своју слободу и независност.

Амбасадор Републике Ирак, др Сами Садоун, изразио је посебно поштовање за отпор српског народа америчкој фашистичкој доминацији, као и за по-

литичко деловање Српске радикалне странке која представља изразито патриотску политичку организацију и снагом своје политичке моћи се супротставља покушајима Американца да покори Србију. Договорен је и скори сусрет између представника Српске радикалне странке и БААС партије, иначе владајуће партије у Ираку, са циљем зближавања и успостављања сарадње свих патриотских странака и политичких снага које не прихватају америчку хегемонију.

На састанку је закључено да је неопходно унапредити економску сарадњу између Србије и Ирака, као и са осталим земаљама које се налазе под страшним економским притисцима и санкцијама Америке и других западних земаља. Разговору су присуствовали и отправник послова Амбасаде Републике Ирак, Валид Салих Ал Алхами, и генерални секретар Српске радикалне странке, Александар Вучић.

Информативни центар
Српске радикалне странке

На истој барикади против америчких неофашиста:
Амбасадор Ирака др Сами Садун и др Војислав Шешељ.

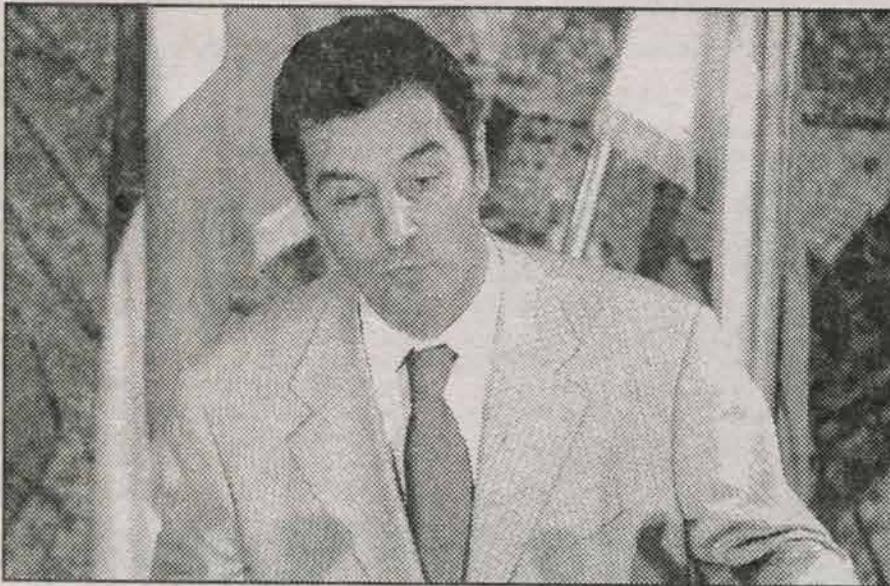
С.О.С. ЗА САВЕЗНУ ДРЖАВУ

Београд, 29. 9. 1999. године

Југославија је заједнички интерес народа Србије и Црне Горе и зато треба употребити сву памет, храброст и љубав зарађеног очувана и даљег развоја, рекао је у Никишићу, на проширеном састанку Окружног одбора Српске радикалне странке пр Војислав Шешељ, савезни министар без портфела Небојша Величковић.

Међутим, по његовим речима, актуелна власт у Црној Гори спроводи монст-

руозни план денационализације Црне Горе и разбијања Савезне Републике Југославије, индукује мржњу и антисрпско расположење, омаловажава и понижава српске светиње, појачава медијски мрак, док истовремено миљеник режима, Ферхат Диноша, позива и оправдава сна зла која чине Шиптари на светој српској земљи, Косову и Метохији. И све се то ради под плаштом демократије, а заправо је ријеч само о пуком извршавању западака који им долазе од западних ментора.

Јатац италијанских мафијаша: Мило Букановић спроводи монструозни план разбијања СР Југославије

Црногорска мраковиза из дана у дан промовише нове миљенике режима – Зорана Ђинђића, Ненада Чанка, Вука Драшковића, Владана Батића и друге, који у сваком часном Србину и грађанину ове земље изазивају презир и оштре осуде, нагласио је Величковић.

Онима који позивају српске радикале да дођу у Црну Гору, Небојша Величковић је поручио да су српски радикали у Црној Гори били, сада су, и увек ће бити, јер је ово наша земља, овде су гробови наших предака, а биће и наших потомака. Када је одбрана земље и српства у питању, српски радикали се пису уморили, напротив, налазе се на сваком педљу српске земље или не тамо бити у најскорије вријеме, истакао је Величковић.

Људске и политичке кукавице су они који не смију доћи ни у један крај Србије, којима су пријатељи они који су нас седамдесет и осам дана бесомучно нападали, убијали дјепу и жене, а који никада пису били тамо где се бранила слобода, част и достојанство нашег народа.

На крају, министар Величковић је закључио да се Устав и закони Савезне Републике Југославије морају поштовати на цијелој њеној територији и да се у оквиру њих о свему може разговарати, а да ће, мимо Устава и закона, српски радикали супротставити сваком, такозваном редефинисању односа у Југославији, јер је то противуставан начин отцепљења једне федералне државе.

Информативни центар
Српске радикалне странке
пр Војислав Шешељ

ПОДРШКА ПРИВАТИЗАЦИЈИ МЕДИЈА

Београд, 29. 9. 1999. године

Генерални секретаријат Српске радикалне странке разматрао је актуелну политичку ситуацију у отаџбини са посебним освртом на стање у домаћим медијима.

Генерални секретаријат Српске радикалне странке захтева да се у најхитнијем року донесе одлука о приватизацији медија у нашој земљи. Крајње је време да се грађанима Србије каже потпуна истина и објасни им се сврха постојања огромног броја радио и телевизијских станица у Србији, које представљају прави баласт за буџете локалне самоуправе. Такви медији, досадашња практика је показала, служе углавном за про-

мовисање локалних функционера и њихових партијских лидера. Потпуном приватизацијом и спречавањем сваког вида монопола у сferi информисања остварила би се значајна финансијска добит којом би се делимично решили нагомилани социјално-економски проблеми и што је најважније стекли би се услови за развој истинског медијског плурализма. Истовремено, приватизацијом медија које финансирају грађани преко буџета локалне самоуправе, у наредном периоду, омогућиће би се велике уштеде, које се на државном нивоу мере стотинама милиона динара.

Нажалост, сведоци смо да је много оних који се само декларативно заједно за приватизацију медија, а заправо све чине да је осујете, тиме што појачавају

контролу над средствима јавног информисања, као што је то случај у Београду са Студијом Б и телевизијама у Крагујевцу, Нишу, Краљеву, Трстенику и осталим градовима у Србији.

Српски радикали сматрају да под државном контролом треба да остане само једна телевизија, као што је случај у већини европских земаља. Основна улога националне телевизијске куће мора бити објективно, правовремено и тачно информисање, никако да представља сервис саморекламерства и опсесивних побуда појединца за свакодневним појављивањем и хвалисањем, а понајмање да буде телевизија једне партије.

Информативни центар
Српске радикалне странке

ЛИЦЕНЦА ЗА УБИЈАЊЕ

Под окриљем КФОР-а "трансформисана" тзв. ОВК наставља злочиначку традицију по злу познате фашистичке организације "Бали комбетар". Американци и земље ОЕБС-а штите "људска права" шиптарских нарко дилера, који су значајна карика у ланцу финансирања њихових војних и обавештајних операција у функцији уништења српског народа. Испод стола тих србофоба шачица доказаних националних штеточина, која делује под именом Савез за промене, скупља мрвиће и отпадке, бакшиш за своју лојалност ратним злочинцима који су 78 дана уништавали људске животе и имовину широм Србије

Година је 1941. После априлског слома, Краљевина Југославија је подељена према договору постигнутом између нацистичке Немачке, фашистичке Италије и земља - сателита, које су учествовале у нападу на Југославију. Косово и Метохија постају део такозване "Велике Албаније", која је, у ствари, била Мусолинијев протекторат под директном контролом Рима. У узор пса чувара те Велике Албаније и нацизма, као политичке идеологије, на Косову и Метохији појавиле су се наоружане шиптарске банде, које су себе називале "Бали комбетар", што на њиховом језику значи национални фронт. Принципији ове организације, по злу чувени балисти, вршили су најразличитија звер-

ства над Србима, насељеним на Косову и Метохији. У почетку фашистичка Италија, а од 1943. године и капитулације Италије, нацистичка Немачка, имале су благонаклон однос према балистима, које су доживљавали као своје савезнике и борце за нови светски поредак, са националсоцијализмом, као владајућом идеологијом.

Историја се понавља

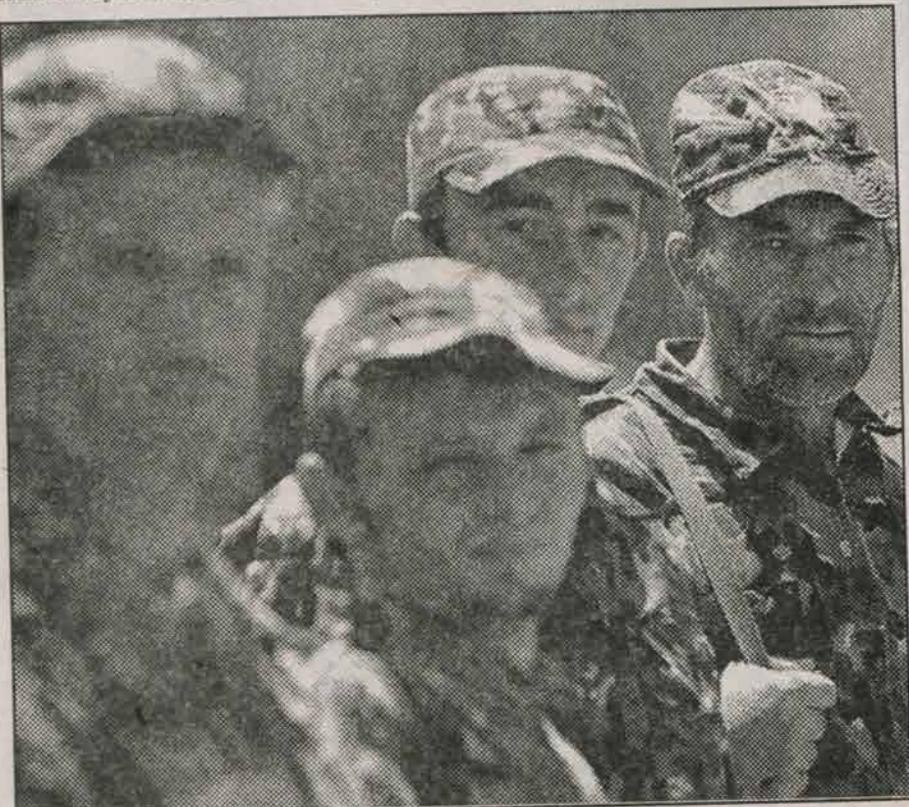
Година је 1999. Истрчавајући из својих кућа које су запалили шиптарски терористи, житељи малог српског села приметили су хеликоптер америчких трупа у саставу Кфора. За тренутак, на њиховим уплашеним лицима се појавио

трачак нађе, да ће њихови животи, имовина и успомене бити спасени. Међутим, судбина се сурово понаградила са њима. Тренутак потом, наду је на њиховим лицима заменио ужас, када су схватили да се војници у хеликоптеру сило забављају, надлеђују и у ниском лету запаљено село, не би ли се уврата што више разбуктала. Ове, 1999. године, и неколико година раније, поновила се историја, а догађаји виђени пре пола века поново су постали кошмарна реалност.

Историја се поновила, само уз неке ситније измене. Шиптарске банде сада себе називају УЧК а уместо Немачке и Италије на сцену је ступио много већи монструм - Сједињене Америчке Држа-

Вођа терориста Хашим Тачи

Континуитет злочина: тзв ОВК је реинкарнација по злу познате квислиншке банде "Бали комбетар" из Другог светског рата

ве. Остало је све исто. Исти су методи, иста идеологија, исти циљ, иста крв невиних жртава, која се свакодневно пролива. Српска крв. Мирне дуне се може рећи да је америчка администрација од нациста добила најгору могућу лиценцу коју је могла, лиценцу за злочине, лиценцу за убијање.

Крстарећи шпијуни и ракете

Америчка агресија на Југославију због Косова и Метохије није почела 24. марта 1999. године. Тада је само опримила свој најекстремнији облик. Она је отпочела одмах по окончању рата између Републике Српске и хрватско-муслиманске коалиције и потписивања споразума у Дејтону. Неколико година Америка је прикупљала информације потребне за војни напад на Југославију. Чак је и амерички шпијун Стив Прет, који је откривен и ухапшен за време бомбардовања наше земље, јавно признао да је његова шпијунска активност у Југославији трајала од 1997. године. Много пре него што је прва бомба пала. Све за рачун Сједињених Америчких Држава.

Упоредо са убаџивањем шпијунских група у нашу земљу, Америка је извршила још једну операцију, потребну за војни напад на Југославију. Она је организовала, обучила и опремила терористе из такозване "ослободилачке војске Косова". Сједињене Америчке Државе су створиле ОВК, оне су је нахушиле да врши терористичке нападе на Србе и тиме су створиле кризу у региону, како би касније, под фирмом заплитеља људских права, НАТО трупе могле да дођу на Косово и тамо остваре америчке интересе.

По закону свих земаља света, саучешништво је кривично дело. За то кривично дело одговара се као и за злочин, из кога проистиче кривица. Америка сноси пуну одговорност за злочине шиптарских сепаратиста на Косову и Метохији, као њихов саучесник, активни помагач и подстrekач. Америка је одговорна за масакр у селу Клечка, за масовне гробнице Срба побијених од стране терориста ОВК, за Старо Грачко и за све монструозности, почињене у име "Републике Косово".

Холбрук, Хил и Гелбарт претходница "ОВК"

Многи се још увек сећају како су се амерички емисари Ричард Холбрук, амбасадор у Македонији Хил и Роберт Гелбарт, при свакој својој посети Косову и Метохији у последње две-три године, обавезно састајали са терористима ОВК. И то јавно, пред камерама. Оно, што није знала ни српска полиција, то јест где се налази команда терориста, знали су Холбрук и Гелбарт. Знали су, јер су радили заједно са терористима. Сједињене Америчке Државе, као некада нацистичка Немачка, биле су спонзор злочина који су чинили над косметским Србима.

У октобру 1998. године, након потписивања споразума Милошевић-Холбрук, Америка се одлучила да започише финалне припреме за војни напад на Југославију. Поништо је постало јасно да Срби немају намеру да милом пусте окупаторе да им отму Косово и Метохију, Америка се спремала за рат. Мисија ОЕБС-а, предвиђена споразумом Милошевић-Холбрук, требало је да изврши и неке додатне акције, које су директно кришиле тај споразум: да прати и извештава о кретању јединица српске војске и полиције, да измисли наводно српско угњетавање шиптарске мањине на Космету и тиме створи директни повод за напад, и да успостави чврсте комуникације са ОВК. Врло брзо дошло је до фар-

се назване "Преговори у Рамбујеу и Паризу", а онда је отпочео напад.

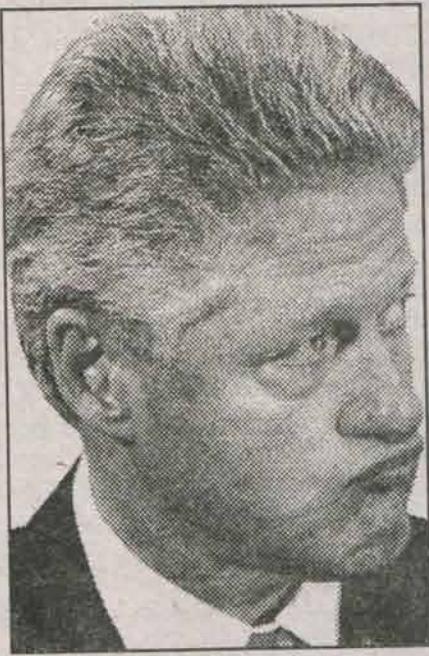
Циљеви шиптарских и USA терориста

Бомбардовање Југославије трајало је 78 дана. Тоне и тоне бомби изручио је НАТО током тех 78 дана. Више од хиљаду авиона учествовало је у свакодневним нападима. Све док нису постигли свој циљ. НАТО, односно Америка, сада контролишу јужну српску покрајину. Као некада Немачка. Терористи ОВК из дана у дан убијају српски народ. Као некада балисти. Због чега?

Циљеви Шиптара су већ дуже време свима добро познати: стварање "Вели-

Кук и Ведрин испред дворца у Рамбујеу: непосредно после фарсе "преговори у Рамбујеу и Паризу" започела је НАТО агресија која је шиптарским зликовцима и плачкашима омогућила дивљање по Косову и Метохији

Каљигула из "Беле" куће: убиства недужних цивила касетним бомбама и крстаречним ракетама су злочини који правно не застаревају

ке Албаније" и отимање јужне српске покрајине. Циљеви Америке су загонетнији и комплекснији.

Један од циљева је свакако заузимање Космета, као стратешки важног подручја на Балкану. О томе сведочи и чињеница да су пре неколико дана амерички војници отпочели изградњу војне базе на Космету, за коју се већ сада тврди да ће бити највећа у региону. Други циљ

је разбијање српског националног корпуса, што Америка успјешно спроводи већ скоро десет година, а све зарад неких будућих притисака на Русију. Трећи евентуални циљ Америке је до сада мало пута спомињан, али такође долази у обзор: то је контрола пута дроге.

Још од безуспешног покушаја свргавања Фидела Кастроа и америчког дебакла у "Заливу свиња", јавна је тајна да се многе америчке обавештајне и војне акције финансирају управо од новца добијеног продајом дроге. Управо због тога би Космет могао бити Америци толико битан.

Косово и Метоја је битан саобраћајни чвор на путу којим се дрога шверцује од Турске до крајњих одредишта у северној и западној Европи. Ако се томе дода чињеница да је шиптарска мафија најјача нарко-мафија у Европи, слика је комплетна. Схвативши дистрибуцију наркотика као велики и уносан бизнис, Америка се већ дуже време труди да преузме монопол над тим послом, ефектном елиминацијом свих конкурената, под маском наводне "борбе против наркотика". Тиме Америка постаје највећи нарко-дилер на свету.

Четврти циљ је, наравно, давање подстрека америчкој војној индустрији, на коју отпада највећи део америчког државног буџета, као и испробавање нових оружја. Ово вероватно нису једини разлоги због којих Америка жели да уништи Србе, али су сигурно најважнији.

Људска права на амерички начин

Због свега тога Америка се упустила у директну и брижљиво припреману агресију на српски народ, не мрећи за људске животе и несрећу, које ће, сто, прогласити колатералном штетом, при остваривању својих себичних циљева.

Ушавши на Косово и Метохију под фирмом наводних "миротворца", НАТО, као инструмент Сједињених Америчких Држава, није одступио од свог доследног служења идеологији коју је промовисао Адолф Хитлер још пре више од пола века, а данас усавршио Бил Клинтон. Под заштитом Америке, шиптарски терористи из такозване ОВК и даље тероришу Србе, којих је на Косово и Метохији из дана у дан све мање. Где су ту људска права? Где је демократија?

Нова пета колона

Агресија на нашу земљу још увек није окончана. Она и даље траје, само што се одвија другачијим средствима. Уместо ласерских бомби, крстарећих ракета и авиона, сада су у употреби шиптарски сепаратисти на Косову и Метохији, а у остатку Србије ту су Савез за промене, Група 17, владика Артемије, Драгослав Аврамовић и Пакт за стабилност. Ово оружје можда је и опасније. Америка не једног дана морати да одговара за све своје злочине. Каже наш народ "ничија није довека трајала", па тако неће ни америчка. А убиство је злочин који у праву не застарева.

Вук Фатић

Дивља градња: откривајући праве намере Американци на туђем плану, код Урошевца, намеравају да изграде највећу НАТО базу на Балкану

ШАМПИОНИ ЛАЖИ

Електронски медији најмоћније оружје тзв. "новог светског поретка". У кампању сатанизације српског народа укључио се и "Студио Б". Његов задатак је да мења мишљење гледалаца и зато безобзирно атакује на њихову подсвест. Вук Драшковић контролише уређивачки програм те некадашње градске телевизије

За телевизију, то најмоћније медијско средство, данас са пуном слободом можемо да кажемо да представља пресудан фактор у креирању јавног мишљења. Давно су прошла времена када је слика из електронске кутије представљала сведока забивања који плени својом беззленошћу. Сву њену сувротост, као најразорније оружје новог светског поретка, на својој кожи су осетили Срби, сучивши се са медијским демонизовањем од стране Запада и Сједињених Америчких Држава, који су најдаље одмакли у програмирању људске свести.

Пресудну улогу одиграла је телевизија и у Румунији крајем осамдесетих, затим у рушењу Берлинског зида, рата у Заливу итд.

Успео је да схвати њен значај и улогу и један Вук Драшковић, па је под паролом "рушења ТВ бастиље" кренуо у рушење Београда, жртвујући притом како животе својих присталица, тако и животе чувара реда. А како је он замислио ту "слободну" телевизију, имамо прилике да се уверимо гледајући не само информативни, већ и забавни програм "Студија Б".

Приватна телевизија Драшковића

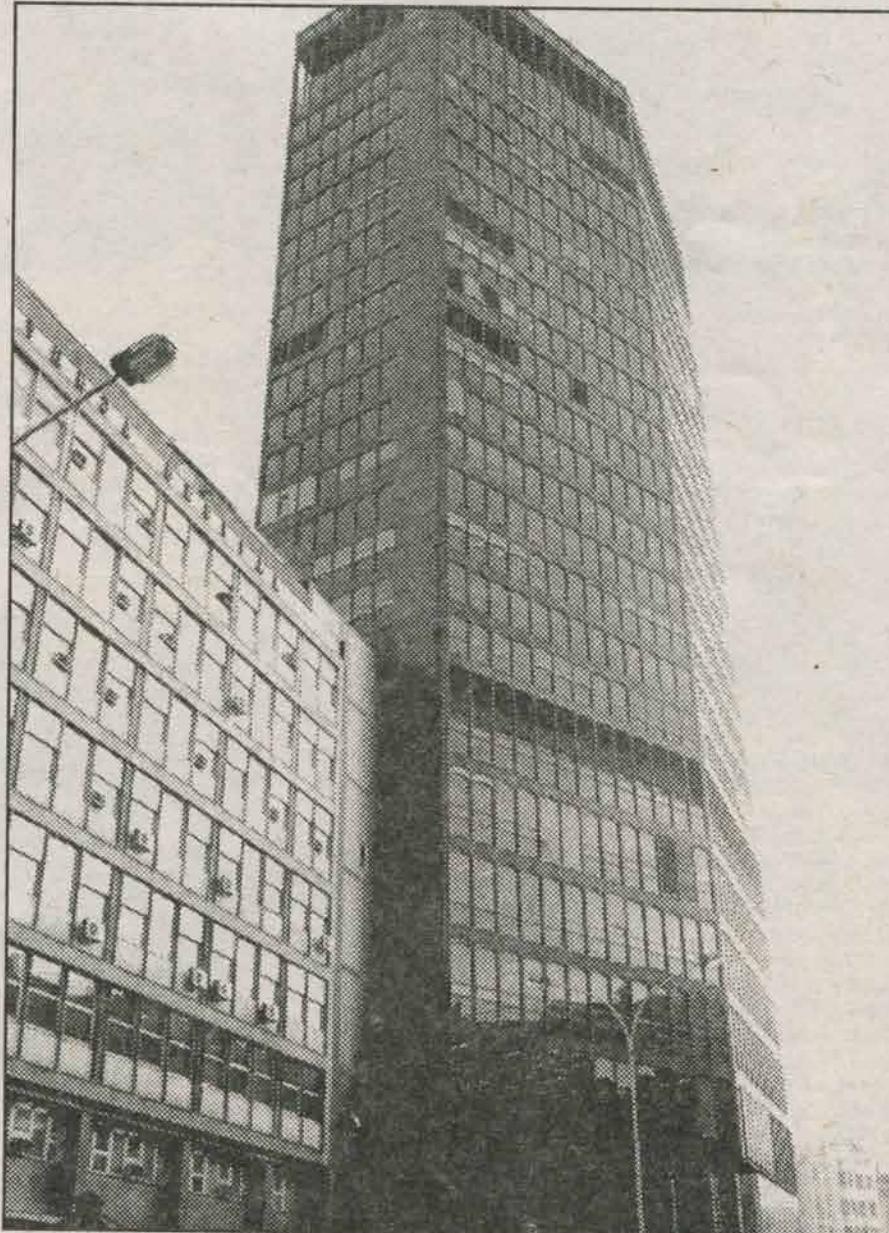
Са овог дворског огледала брачног пара Драшковић може се видети њихов дневни "јеловник", тако да комплетан програм, сем филмова, може носити радијски наслов "Један дан са породицом Драшковић и њиховом свитом (Градском владом)". Музички спотови се емитују само у тренуцима одласка горе поменутих у клозет, а није искључено да ће и њих укинути, дако да ће камере Студије Б имати ексклузивно право да завире "тамо где СПО-ов цар и царица иду пешке". Ова телевизија, попут првих мајоничара, у стању је да од 10.000 људи довучених са свих страна Србије у Ниш, направи 100.000 присталица на митингу Српског покрета обнове у овом граду, који су кликали "У Хаг, у Хаг..."

Зар постоји нека разлика између СПО-овог "Србе у Хаг" и уставшког "Србе на врбе"? Оне који су заборавили, ваља подсетити на стару љубав ове странке према Хашком трибуналу, коју су чак покушали да преточе у законски пројекат 1995. године, када су поднесли иницијативу Савезној Скупштини Савезне Републике Југославије о сарадњи са Хашком судом, који представља само још један вид притиска на Србе.

Глас за НАТО

Дана је једини проблем "Студија Б" како обичном посматрачу политичких збивања, који је иоле здраве памети и притом не ужива наркотичка средства, објаснити и чиме оправдати шик-цак понашање Вука Драшковића.

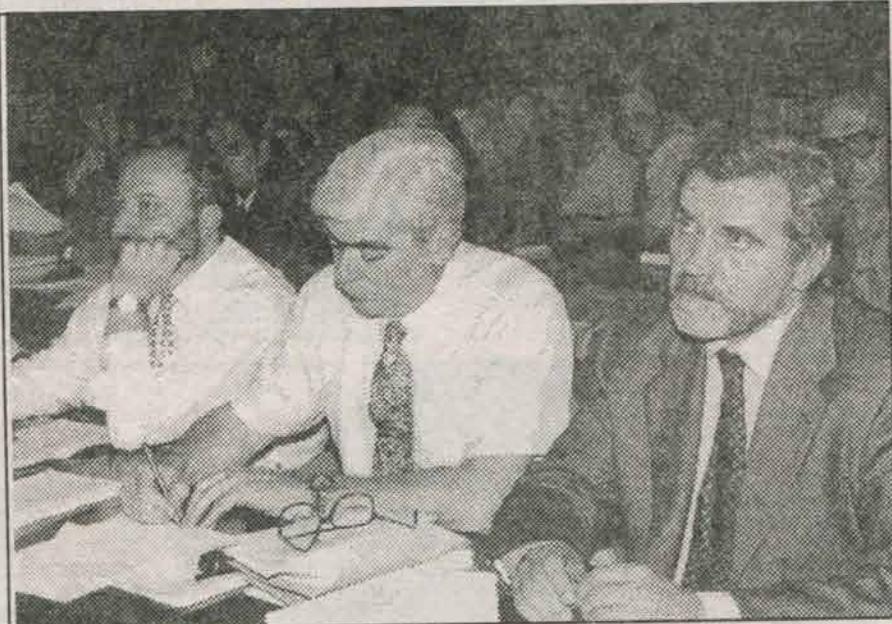
Да су потурице горе од Турака, могли смо се уверити из изјава Вука Драшковића датих "Студију Б" у времену притиска и уџена из Рамбује, у данима када је Влада народног јединства улагала последње атоме снаге не би ли мирним путем и дипломатским средствима нашла излаз из проблема на Косову, са онима који унапред нису хтели решење про-

"Студија Б" "лајавац" Запада који од својих газда прима бакшиш у доларима

блема који су сами створили, већ разлог за уништење Србије и српског народа. У тадашњим наступима председник Српског покрета обнове спесно замагљује суштину, наводно се залижући за одбрану Косова и Метохије и означавајући шиптарски тероризам као извор наших невоља, уместо његове иницијаторе и спонзоре на Западу.

Колико год употребљавао мимикрију као једину константу своје политичке, Драшковић није издржао да преко

Чланице Градске скупштине и Владе: "Студио Б" мора да их у свакој прилици прикаже као центар света

свог личног мегафона, "Студија Б", не огласи: "Српски покрет обнове жели Савезну Републику Југославију у НАТО-у". По нему, како каже, боље нека се НАТО војници сукобљавају и току са шиптарским терористима, него наша војска и полиција.

Фреквенција за издају

Овај претендент за главног америчког играча на српској политичкој сцени остаје и даље доследан својој лакејској улози, па не могавши да скрије одушевљење планом Черномирдин-Ахтизари и окупацијом Косова и Метохије, рече преко ове назови београдске телевизијске станице да ће лично дочекати и руковати се са војницима НАТО-а.

Нажалост, већина Срба, која је на Косову и Метохији доживела улазак војника НАТО-а и њихових помагача из терористичке ослободилачке војске Косова, није више међу живима.

Овај лажни месија успео је до сада да развргне и упропasti сваки коалициони споразум, с ким год га је започео, било са опозиционим или са владајучим блоком. Растројио се Депос, разбила се коалиција "Заједно", а због штеточинског и капитулантског понашања за време рата избачен је из Савезне владе. Сетимо се само колико су проблема имали надлежни у Војсци Југославије за време ратног стања и колико су напора уложили да би спречили подривачко и дефести чничко деловање "Студија Б".

Љубавни зов несујеног намесника Србије

Из овог периода остаће упамћена сизифовска напињања "Студија Б" да прикажу Вука Драшковића из једног државничко-дипломатског угла, не били им он умањио бол и залечио ране због немогућности реемитовања "Гласа Америке" на њиховој фреквенцији. Остајући доследан свом англеском програмском концепту, телевизија "Студија Б"

очију јавности сва политичка лутања Вука Драшковића и лоповско деловање његове градске власти у Београду.

Лаж и клевета средство "истине"

Српска раликална странка је пуних пет година била изложена најјрњој међијској блокади од стране државне телевизије, која је у то време достигла свој врхунац у стварању једног монополарног политичког света. У томе и јесте су штита злупотребе медија зарад постигаша одређених политичких циљева.

Најдоследнији следбеник тадашњег РТС-а је данашњи "Студија Б". Међијску поруку и информацију за националну телевизију и београдску телевизију по аналогији представљају речи "лаж и клевета". Њихов једини задатак је да мењају мишљење људи и зато они са таквом безобзирношћу атакују на подсвест гледалаца.

Такав концепт Радио-телевизије Србије донекле је нарушен уласком Српске раликалне странке у Владу народног јединства, који је допринео за нијансу квалитетнијој медијској слици. И поред незаобилазног политичког утицаја Српске раликалне странке, овај навећи електронски медиј у нашој земљи и даље не може и неће да се отресе своје идеолошке матрице.

Пуштајући Српску раликалну странку "на кашичицу" у информативном програму са подједнако дозираним Српским покретом обнове, Радио-телевизија Србије следи политику Социјалистичке партије Србије и Југословенске левиче, "седења на две столице", односно њиховог балансирања између коалиционог деловања са радикалима у Влади народног јединства и подршке Српском покрету обнове у Скупштини града Београда.

Драшко Марковић

Посланци Српског покрета обнове у Скупштини Србије подржали су план Черномирдин-Ахтизари. Ако је за утеху, још нису приредили обећани дочек НАТО окупаторима

ЕКСКЛУЗИВНО

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА КУПОВИНУ НАЈЈЕФТИНИЈИХ ПЛАЦЕВА У СРБИЈИ

**ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ**
ЈАВНИ КОНКУРС

За доделу плацева у Петровчићу

- Плацеви се уступају уз накнаду од 15 динара по квадратном метру
- Право учешћа имају сва правна и физичка лица
- Сваки учесник конкурса дужан је да на име оглашавања уплати износ од 50,00 динара па жиро рачун "Земунских новина"
40805-637-5-6006714
- Пријаве на конкурс достављају се Одељењу за имовинско-правне послове Општине Земун, Трг победе 1, други спрат – соба 60
- Све информације на телефон 011/ 198-323 локал 36

ПЕТРОВЧИЋ

ЦЕНА ПЛАЦЕВА 15 дин./м²

**ПОЖУРИТЕ!
ЈОШ САМО 21 ПЛАЦ
ПО НАЈНИЖОЈ ЦЕНИ У СРБИЈИ**

ПЛАВИ ХОРИЗОНТ

У НАЈСУНЧАНИЈЕМ ДЕЛУ ЗЕМУНА НАЈМЛАЂЕ ОПШТИНСКО НАСЕЉЕ

**ИЗВРШНИ ОДБОР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
РАСПИСУЈЕ КОНКУРС
ЗА ДОДЕЛУ ПАРЦЕЛА У НАСЕЉУ
ПЛАВИ ХОРИЗОНТ**

- Парцеле се налазе у продужетку насеља „Алтена”, са леве стране пруге Београд-Батајница, од Добановачког пута до насеља Земун поље.
  - Право учешћа на конкурсу имају сва правна и физичка лица.
  - Парцеле се додељују уз надокнаду од 200 динара/м².
  - Сваки учесник конкурса дужан је да на име трошкова уплати износ од 200 динара на жиро-рачуун бр. 40805-637-5-6006714 „Земунске новине”.
  - Пријаве се подносе у Одељењу за имовинско-правне и стамбене послове, соба 65, а информације на телефону 198-323/36

**• НАСЕЉЕ ОД БЛИЗУ 900 ПАРЦЕЛА
ВЕЛИЧИНЕ ОД 5 ДО 8 АРИ
• ИДЕАЛНА САОБРАЋАЈНА ВЕЗА
• ИНФРАСТРУКТУРА ВЕЋ НА ОБОДУ НАСЕЉА**

